

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

„Fără îndoială că hotărârile Conferinței Naționale vor răspunde așteptărilor partidului, ale întregului nostru popor, că vor determina un nou avânt în lupta și munca oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, din patria noastră, pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului cincinal, inclusiv a prevederilor suplimentare. Sînt convins că aceste hotărîri vor duce la ridicarea țării noastre pe o nouă treaptă de dezvoltare economico-socială, vor asigura sporirea continuă a bunăstării și fericirii națiunii noastre socialiste — țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România.“

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Raportul cu privire la realizarea hotărîrilor Congresului al XI-lea, a Programului Partidului Comunist Român și la sarcinile de viitor, prezentat la Conferința Națională a partidului).

„Tot ceea ce am realizat în acești doi ani, ca de altfel în întreaga perioadă a socialismului, demonstrează forța creatoare și capacitatea clasei noastre muncitoare, a țărănimii muncitoare, a intelectualității muncitoare, a întregului nostru popor muncitor, care, stăpin pe destinele sale, într-o unitate tot mai strinsă, sub conducerea Partidului Comunist Român, îndeplinește Programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a țării spre comunism”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Marele forum al comuniștilor — eveniment de deosebită însemnătate în viața poporului nostru

OPȚIUNI FUNDAMENTALE PENTRU PROGRESUL ȘI BUNĂSTAREA SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI

ÎNTEGUL POPOR trăiește în aceste zile momente sărbătorești, caracteristice marilor evenimente politice. Într-o atmosferă de lucru, de înaltă responsabilitate față de destinele națiunii române, Conferința Națională a P.C.R. a dezbătut probleme fundamentale ale accelerării mersului înainte al societății noastre socialiste. Prin valențele teoretice și practice ale problemicii abordate, prin rigoarea științifică a soluțiilor preconizate, prin hotărârile sale și prin implicațiile majore ale acestora asupra viitorului țării, Conferința se va înscrie în istoria partidului nostru și în istoria poporului nostru ca un nou punct de pornire — de pe o treaptă superioară — în ascensiunea patriei spre culmile înalte ale progresului și civilizației socialiste.

Intrunită la trei ani de la Congresul al XI-lea — înscris cu litere de aur în istoria noastră milenară — și întâmpinată printr-o intensă activitate politică, prin muncă însuflețită și rodnică, Conferința a prilejuit înainte de toate reliefa marilor succese obținute în îndeplinirea obiectivului strategic fundamental al actualei etape — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. În climatul nou, profund democratic instaurat cu mai bine de un deceniu în urmă și care a stimulat afirmarea plenară a forțelor creatoare ale poporului, partidul a desfășurat o amplă și multilaterală activitate, supunând unui intens proces de dezvoltare și perfecționare toate laturile vieții materiale și spirituale. Evoluția societății noastre în ultimii ani confirmă pe deplin, cu argumentele convingătoare ale faptelor, a tot ceea ce am realizat, realismul și justețea hotărârilor Congresului al XI-lea în toate domeniile de activitate, atât pe plan intern, cât și pe plan extern, faptul că, sub impulsul lor, întreaga viață economică și politică-socială a cunoscut o puternică înnoire și accelerare.

Viața ne oferă numeroase elemente concludente pentru a putea aprecia dimensiunile majore ale realizărilor obținute în ultimii ani, capacitatea creatoare a clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, de a transpune în practică politica partidului, de a îndeplini obiectivele stabilite de Congresul al XI-lea, de Programul

partidului. Tabloul realizărilor obținute în primii doi ani ai cincinalului reflectă în egală măsură procesul continuu de dezvoltare accelerată și de modernizare a forțelor de producție, de consolidare a bazei tehnico-materiale a socialismului; perfecționarea cadrului organizatoric al activității economico-sociale, crearea condițiilor pentru participarea activă și nemijlocită a maselor largi populare la conducerea societății, ca expresii ale adâncirii democrației socialiste; creșterea mai rapidă, față de prevederi, a bunăstării materiale și spirituale a întregii națiuni.

Rod al muncii avântate, pline de eroism a tuturor oamenilor muncii, strâns legate de amplificarea continuă a rolului partidului în societate, toate aceste realizări au fost pe larg evidențiate în Raportul prezentat Conferinței de către tovarășul Nicolae Ceaușescu. Document de înaltă valoare programatică, raportul face o analiză aprofundată a problemelor actuale ale construcției socialiste în țara noastră, a activității desfășurate pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XI-lea, definește cu claritate, într-o deplină și organică concordanță de idei cu Programul partidului, direcțiile activității viitoare. În ansamblul său raportul reflectă în mod expresiv gândirea teoretică, profundă și originală, a partidului nostru, a secretarului său general, reprezintă o sintetizare strălucită a experienței construcției socialiste din țara noastră, și, totodată, o contribuție remarcabilă la îmbogățirea patrimoniului teoriei și practicii noastre revoluționare.

Conferința Națională a constituit un nou și minunat prilej de afirmare a rolului hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și fundamentarea politicii partidului și statului nostru, în organizarea uriașei activități pentru transpunerea acesteia în viață, în conducerea întregului proces de edificare a socialismului și comunismului în România. Neobosita sa activitate în fruntea partidului și statului, spiritul inovator, umanismul revoluționar și patriotismul fierbinte care îl animă, devotamentul nemărginit cu care servește interesele supreme ale patriei, ale poporului român, cauza păcii și socialismului în lume îl situează pe secretarul general al partidului în rîndul marilor personalități ale neamului. Tova-

rășul Nicolae Ceaușescu, de numele căruia se leagă cea mai rodnică perioadă din istoria glorioasă a țării, creșterea continuă a prestigiului României în lume, și-a câștigat astfel stima și încrederea întregului nostru popor, un mare și binemeritat prestigiu pe plan internațional.

REALIZĂRILE de însemnătate istorică, pe tărîmul producției materiale și al vieții spirituale, fac cu puțință să ne propunem acum obiective mai mari, a căror înlăptuire să ne permită să mergem mai repede înainte, să comprimăm timpul, să ne apropiem într-un termen cit mai scurt de nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Înaintarea mai accelerată a României pe drumul progresului — **problemă-cheie, idee-forță**, opțiune cu un profund conținut patriotic, izvorită dintr-o înaltă responsabilitate față de viitorul patriei, față de locul pe care îl va ocupa țara noastră în rîndul națiunilor lumii. Este ideea care străbate ca un fir roșu raportul secretarului general al partidului, lucrările Conferinței în ansamblu lor și care își găsește o riguroasă materializare în Programul suplimentar de dezvoltare economică a României pe perioada 1976–1980. După cum se știe, programul a fost întocmit pe baza resurselor noi apărute ca urmare a bunelor rezultate obținute în primii doi ani ai cincinalului actual, a amplei acțiuni desfășurate pentru reducerea cheltuielilor materiale în activitatea productivă și de investiții, în diminuarea consumurilor și cheltuielilor de producție. Prin înlăptuirea acestui program — care asigură dezvoltarea mai armonioasă, mai echilibrată a diferitelor ramuri economice, industrializarea mai rapidă a zonelor mai puțin dezvoltate — se va realiza un spor de producție industrială de 100–130 miliarde lei, creșterea în ritm mai înalt a producției agricole, a volumului comerțului exterior, a venitului național și, pe această bază, a nivelului de trai.

Obiectivele pe care le prevede programul suplimentar au o temeinică fundamentare științifică, sînt obiective realiste, care demonstrează inepuizabilele resurse de dezvoltare vertiginosă ale orînduirii noastre socialiste. La dimensionarea lor s-a avut în vedere faptul că întotdeauna pe parcursul îndeplinirii planului se creează noi rezerve, apar noi disponibilități. Tocmai atragerea lor în circuitul economic permite realizarea unor ritmuri înalte în toate domeniile, o considerabilă accelerare a dezvoltării, a progresului istoric. Într-o perioadă în care fenomenele de criză, de instabilitate și recesiune se manifestă cu deosebită evidență în țările capitaliste, și în anul în care a suferit mari pierderi provocate de cutremur — ceea ce i-a făcut pe unii comentatori din Occident să pună la îndoială posibilitatea realizării actualului plan cincinal — țara noastră a găsit resursele necesare pentru accelerarea dezvoltării economice și a creșterii bunăstării maselor. Este o nouă și strălucită dovadă a forței și vitalității economiei românești, a mării sale capacități de recuperare și, totodată, o cheazășie a faptului că obiectivele Programului suplimentar vor fi integral îndeplinite.

Îmbrățișînd într-un tot unitar problemele prezentului și cele ale viitorului, raportul secretarului general al partidului definește obiectivele și orientările generale pentru elaborarea planului cincinal de dezvoltare economico-socială în perioada 1981–1985. Prin obiectivele sale principale — creșterea în ritm înalt a forțelor de producție, repartizarea lor judicioasă pe teritoriu, atingerea nivelului țărilor avansate economic în producția pe locuitor la o serie de produse de bază și obținerea în 1985 a unui venit național de 2 400–2 500 dolari pe locuitor — noul plan cincinal va marca un salt calitativ pe toate

planurile vieții economice și sociale. Aceasta înseamnă că România va depăși starea de țară în curs de dezvoltare, trecînd la stadiul de țară cu o dezvoltare medie. Este o apreciere realistă, întemeiată pe evaluarea riguroasă a potențialului nostru material și uman, care dă o perspectivă clară efortului constructiv pentru perioada următoare.

IN CONCEPȚIA partidului nostru, economia socialistă trebuie să fie o economie modernă, de înalt nivel tehnic, de mare productivitate și eficiență. La actualul nivel al dezvoltării noastre economice este cit se poate de evident că ritmul și amploarea creșterii sînt determinate nu numai de volumul resurselor antrenate în activitatea productivă ci și, în măsură tot mai mare, de eficiența utilizării lor; iată de ce creșterea eficienței producției materiale, ridicarea calitativă a întregii activități economice reprezintă o problemă fundamentală în etapa pe care o străbatem.

Dincolo de cifre, de nivelurile de creștere prevăzute, foarte importante de altfel, programul suplimentar ca și orientările generale pentru întocmirea cincinalului următor reflectă amplificarea preocupărilor pentru laturile calitative, pentru întărirea spiritului de răspundere pe toate treptele economiei naționale, față de modul în care se asigură creșterea eficienței utilizării fondului național de dezvoltare, optimizarea structurilor, utilizarea rațională a capacităților de producție, sporirea volumului de producție și de beneficii la mia de lei fonduri fixe, ridicarea productivității muncii, micșorarea cheltuielilor, în primul rînd a celor materiale. „A venit timpul, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. Numai realizînd acest mare salt calitativ revoluționar putem transpune în viață obiectivul stabilit de Congresul al XI-lea cu privire la afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice în acest cincinal”. Regăsim aici, afirmată din nou cu putere, concepția modernă, dinamică asupra creșterii economice, în care — fără a diminua cu nimic importanța realizării producției planificate — factorilor calitativi le revine rolul primordial.

Este meritul secretarului general al partidului de a fi demonstrat convingător — pe baza cunoașterii temeinice a realităților din economie — marile posibilități care există în această privință și a căror valorificare presupune, înainte de toate, o schimbare radicală a concepției despre dezvoltarea economică, organizarea și desfășurarea producției, inclusiv o revoluție în conștiința oamenilor, a cadrelor, a tuturor oamenilor muncii. Așadar, odată cu aplicarea rapidă în producție a cuceririlor progresului tehnic și științific, a unor metode și tehnici moderne de conducere și organizare — creativitate, pasiune, conștiință, idei novatoare, în stare să potențeze valorile, să dea un conținut nou participării omului în procesul producției materiale.

PARTIDUL NOSTRU a subliniat în nenumărate rînduri faptul că preocuparea sa fundamentală, țelul suprem al politicii sale, rațiunea însăși a construcției socialismului și sensul a tot ceea ce înlăptuim este creșterea bunăstării materiale și spirituale a maselor, satisfacerea cit mai deplină a nevoilor întregului popor, asigurarea condițiilor pentru manifestarea plenară a personalității umane. O asemenea politică, în care omul este unitatea de măsură a tuturor împlinirilor, reflectă esența umanismului revoluționar al societății noastre, valoarea socială a dezvoltării. Ca urmare a îndeplinirii și de-

pășirii sarcinilor prevăzute, a creșterii suplimentare a producției și a venitului național, s-au creat mijloacele necesare sporirii mai accentuate a nivelului de trai al oamenilor muncii. Pe această bază, Programul de ridicare a nivelului de trai în perioada actualului cincinal prevede creșterea retribuției medii reale cu peste 32%, precum și a veniturilor reale ale țăranilor cooperatori în proporții considerabil mai mari față de nivelurile stabilite în planul cincinal; totodată, a fost prevăzută creșterea importantă a nivelului pensiilor, a alocațiilor pentru copii, a fost simțitor suplimentat planul construcțiilor de locuințe. Măsurile preconizate pentru îmbunătățirea Legii retribuției vor asigura creșterea retribuției prin trecerea muncitorilor pe trepte și categorii superioare, ceea ce va avea o puternică influență stimulatorie în ridicarea nivelului de calificare.

O influență puternică asupra ridicării nivelului de trai, asupra calității vieții va exercita **trecerea treptată la reducerea duratei săptămânii de lucru**. Realizarea acestui obiectiv este de natură să contribuie la asigurarea unei vieți mai armonioase, la îmbinarea mai rațională a muncii cu odihna și instrucția cultural-științifică a maselor. Mărirea ponderii timpului liber va crea posibilități mai mari pentru ridicarea nivelului de cunoștințe al maselor populare pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane, pentru lărgirea orizontului de cultură și îmbogățirea spiritului lor. Evident, trecerea la reducerea săptămânii de lucru necesită ample pregătiri, eforturi susținute pentru valorificarea integrală a rezervelor de creștere a productivității muncii, pentru folosirea eficientă a potențialului tehnic, material și uman de care dispun unitățile economico-sociale, pentru realizarea exemplară a tuturor prevederilor de dezvoltare mai accelerată a economiei.

Amplificarea preocupărilor partidului și statului pentru întărirea răspunderii fiecărei unități economice, a fiecărui om al muncii la locul său de activitate, a tuturor organelor de conducere colectivă are o deosebită importanță în această privință. Partidul acționează și acționează în continuare cu fermitate pentru **creșterea rolului clasei muncitoare în societate, pentru îmbunătățirea formelor de organizare a participării active și conștiente a maselor la dezbaterile și adoptarea hotărârilor, la conducerea vieții economico-sociale**, ca un factor esențial și totodată ca o necesitate obiectivă a construirii noii societăți. Participarea în măsură sporită în diferite organisme de stat și obștești a oamenilor muncii care lucrează nemijlocit în producție, așa cum s-a prevăzut la Conferință, va da un nou și puternic suflu înnoitor, revoluționar activității economice, va duce la împletirea experienței maselor cu cea a cadrelor de conducere, va determina creșterea răspunderii clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii.

Preocupările pentru adâncirea democrației socialiste — care își găsesc expresia și în sporirea rolului colectivului de oameni ai muncii în prevenirea și combaterea încălcării legilor și normelor de conviețuire socială — se îmbină în mod armonios cu cele pentru **creșterea rolului statului socialist** în conducerea unitară a vieții economico-sociale, pentru întărirea controlului, disciplinei și ordinii sociale.

Îndeplinirea sarcinilor tot mai complexe pe care le ridică procesul construcției socialiste evidențiază, ca o cerință obiectivă, **creșterea în continuare a rolului conducător al partidului** în întreaga activitate, în indisolubilă legătură cu adâncirea democrației socialiste. Poporul nostru vede în aceasta o garanție sigură a îndeplinirii politicii de transformare revoluționară a societății noastre, de unire a tuturor eforturilor și de canalizare a acestora

spre realizarea obiectivului fundamental — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

RAPORTUL tovarășului Nicolae Ceaușescu face o magistrală analiză a situației internaționale actuale, a mutațiilor profunde care s-au produs în lume și care au determinat schimbări fundamentale în raportul mondial de forțe, a tendințelor care se conturează în viața internațională și a concluziilor care se desprind pentru lupta forțelor înaintate. Desfășurarea evenimentelor internaționale demonstrează justețea politicii externe promovate cu consecvență de partidul nostru, confirmă pe deplin aprecierile și orientările stabilite la Congresul al XI-lea.

Definitiv pentru vasta activitate internațională desfășurată de partidul și statul nostru în ultimii ani este creșterea permanentă a contribuției României la soluționarea marilor probleme care confruntă omenirea, la instaurarea unui climat de colaborare, securitate și pace. Participând activ la viața internațională, țara noastră militează cu fermitate pentru instaurarea unei ordini economice internaționale, bazată pe egalitate și echitate, eliminarea surselor de încordare și a focarelor de conflict din orice parte a lumii, reglementarea problemelor litigioase pe cale politică, la masa tratativelor, înfăptuirea dezarmării, în primul rând a celei nucleare, participarea tuturor statelor lumii, indiferent de mărime, la soluționarea problemelor care frământă lumea, depășirea fenomenelor de subdezvoltare. O asemenea politică, dinamică și creatoare, în deplină concordanță cu interesele naționale și cu cerințele generale ale cauzei socialismului și păcii în lume, se bucură de o largă apreciere pe plan internațional. Distincția acordată de curând tovarășului Nicolae Ceaușescu — Medalia de aur a Consiliului Mondial al Păcii — constituie tocmai o astfel de prețuire a politicii principiale, constructive a României socialiste, un înalt omagiu adus activității omului care a făcut atât de mult pentru afirmarea idealurilor de pace, libertate și progres ale umanității.

CONFERINȚA NAȚIONALĂ a P.C.R. a constituit o puternică manifestare a unității de nezdruccinat a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în jurul partidului, a secretarului său general. Poporul nostru recunoaște în documentele Conferinței — care se înscriu în linia strategică generală pentru întreaga perioadă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — expresia cerințelor obiective ale dezvoltării societății noastre, a propriilor sale interese și aspirații. Iată de ce el își exprimă adevărată deplină la aceste documente, la politica internă și externă a partidului, încrederea nestrămutată în forțele sale, în capacitatea de a da viață acestei politici, de a asigura propășirea țării și a făuri un viitor luminos pentru generația de astăzi și pentru generațiile ce vor urma.

Fără îndoială, înaintarea mai rapidă a patriei noastre pe noile coordonate ale progresului și civilizației socialiste reclamă o amplă mobilizare a energiilor tuturor oamenilor muncii, inițiativă, pasiune și dăruire pentru muncă și creație. Poporul nostru este pe deplin conștient de aceasta, tot așa cum este conștient că nici un efort nu poate fi socotit prea mare cînd este vorba de viitorul națiunii. Mobilizați de perspectivele luminoase pe care le deschid documentele Conferinței, întregul popor, angajat profund în procesul unei creații de proporții istorice, își afirmă voința unanimă de a munci cu abnegație, de a îndeplini Programul partidului, programul progresului patriei, al fericirii și bunăstării sale.

Stere GIOGA

UNITATEA DIALECTICĂ DINTRE POLITICA INTERNĂ ȘI EXTERNĂ A PARTIDULUI

PARTIDUL NOSTRU supune sistematic unei analize materialist-dialectice și istorice aprofundate fenomenele și procesele economico-sociale, politice, științifice-tehnice, ideologice și culturale ce se desfășoară atât pe plan intern cât și pe arena mondială. Un principiu călăuzitor al acestor analize îl constituie **unitatea** inseparabilă dintre politica internă și externă pe care o elaborează și o aplică partidul nostru în spiritul liniilor directoare stabilite în Programul partidului, adoptat la Congresul al XI-lea.

Raportul prezentat de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la Conferința Națională — expresie strălucită a unității dintre teoria socialismului științific, creator aplicată la condițiile țării noastre și decizia politică fundamentată temeinic, cuprinde măsurile ce deschid noi perspective dezvoltării rapide a forțelor de producție, a întregii economii naționale, perfecționării relațiilor sociale, a organizării și conducerii tuturor sectoarelor de activitate, ridicării gradului de civilizație al patriei noastre, a nivelului de trai al întregului popor și analiza realistă și temeinic fundamentată a realităților contemporane, a evoluției, situației și tendințelor de pe arena mondială.

Justețe, realism, clarviziune

EVENIMENTELE petrecute în lume în ultimii trei ani care au trecut de la Congresul al XI-lea atestă realismul și clarviziunea aprecierilor și orientărilor stabilite de acest Congres, demonstrează cu putere justețea politicii externe promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român, de secretarul său general, într-o unitate indisolubilă cu politica internă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

Confruntând principiile și opțiunile de politică externă ale partidului nostru, limpede formulate în documentele sale programatice, în cuvântările și interviurile acordate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu faptele și evenimentele de pe arena mondială, cu acțiunile practice ale partidului și statului nostru, fiecare cetățean al României socialiste capătă sentimentul tonic că poporul nostru, odată cu trainice succese în opera de dezvoltare economico-socială, își spune cuvântul și participă activ la soluționarea marilor probleme care confruntă omenirea, că partidul și statul nostru își îndeplinesc cu cinste și spirit de răspundere mandatul de promovare ai unei politici noi, de colaborare, securitate și pace în lume. Se poate afirma că, într-adevăr, nu au existat probleme mai importante în viața mondială la care România, stat socialist, suveran și independent, să nu fi participat într-o formă sau alta, aducându-și o contribuție apreciată la găsirea căilor de rezolvare a lor în interesul popoarelor, al progresului social și al păcii în general.

Și nu trebuie nici o clipă uitat că relațiile internaționale se caracterizează — așa cum pe drept cuvânt s-a apreciat încă la Congresul al XI-lea și s-a reconfirmat la Conferința Națională ce a avut loc în ultimele zile — printr-o extraordinară complexitate și mobilitate, desfășurându-se pe fondul ascuțirii contradicțiilor economice, sociale, naționale și politice la scară mondială, al accentuării instabilității internaționale, menținerii și adâncirii crizei economice mondiale, al accelerării pro-

cesului revoluționar de schimbare a raporturilor de forțe pe plan internațional în favoarea progresului social-istoric al popoarelor, dornice să instaureze o lume mai bună și mai dreaptă.

În legătură cu aceasta, secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** aprecia în Raportul prezentat Conferinței Naționale a partidului, că „**O analiză științifică, materialist-dialectică și istorică a dezvoltării contemporane mondiale atestă cu putere că forțele sociale progresiste sînt în ascensiune, că ele obțin noi și importante poziții predominante, devenind tot mai puternice și mai influente. Este cert că ele reprezintă forța în stare să lichideze cu desăvîrșire politica imperialistă, de reimpărțire a lumii în zone de influență și dominație, să determine oprirea cursei înarmărilor și soluționarea unor anomalii economice, sociale și politice care întretin și adîncesc criza, să impună promovarea în lume a unei politici noi, democratice, bazată pe echitate și dreptate socială, să asigure pacea pe planeta noastră**”.

Numai o gândire și o analiză politică lucidă, profund ancorată în realitate, inspirată de principii juste, stabile și în același timp receptivă la nou, sustrasă oricărei viziuni schematice, simplificatoare și rigide, poate să „stăpînească” complexitatea evenimentelor internaționale, să inițieze și să promoveze cu promptitudine, îndrăzneală și stăruință soluții capabile să dea curs unor evoluții pozitive în rețeaua de raporturi, adesea încîlcite, din viața internațională. Tocmai pentru că posedă o asemenea capacitate de gândire și analiză politică multilaterală, bazată pe principiile teoretico-metodologice ale materialismului dialectic și istoric, partidul nostru — și odată cu el întregul popor — poate aprecia cu satisfacție, că obiectivele esențiale ale politicii — atât interne, cât și externe — stabilite de Congresul al XI-lea sînt realizate cu deplin succes, ceea ce generează încredere și optimism, hotărîrea de a acționa în continuare cu energie și inteligență pentru transpunerea consecvență în viață a liniilor directoare stabilite de conducerea partidului pentru realizarea parametrilor noi ai actualului plan cincinal, condiție de bază a creșterii forței economice a patriei, ridicării nivelului de trai material și spiritual al maselor, lărgirii continue a colaborării economice internaționale, sporirii aportului constructiv al României socialiste la soluționarea problemelor mondiale actuale și de perspectivă.

Decizie politică și responsabilitate

TRAIM ÎNTR-O EPOCĂ în care, mai accentuat decît oricînd înainte, toate componentele vieții sociale, colective și individuale — de la cele tehnico-economice la cele artistice, de la cele familiale și naționale la cele internaționale — cad sub incidența deciziei politice. Comparativ cu trecutul, responsabilitățile factorului de decizie politică au sporit, iar problemele pe care el este chemat să le rezolve au căpătat un înalt grad de complexitate. Astăzi utilizarea realizărilor genului științific și tehnologic, exclusiv în scopul ameliorării vieții (și nu al distrugerii), la scară națională și universală, reprezintă o problemă de opțiune și decizie politică și nu tehnico-științifică. De resortul factorilor de decizie politică, aliați cu factorii științifici și tehnici, ține soluționarea

problemelor vitale ale omenirii: lichidarea subdezvoltării, decalajelor economice și a malnutriției, stoparea și prevenirea poluării apei și aerului, blocarea curse înarmărilor, în primul rînd a celor nucleare, convertirea bugetelor militare, atît de dilatate, în investiții pentru soluționarea problemei locuințelor, sănătății și instrucției publice, ridicării nivelului de trai material și cultural al populației, creșterii timpului liber consacrat realizării personalității umane. Iată de ce din multitudinea actelor umane, unul încărcat cu cea mai mare răspundere politică este, neîndoielnic, decizia politică la nivel național și internațional, care afectează interesele și destinele pe termen lung, ale unor vaste colectivități sociale.

Afirmînd că trăim în cel mai politic secol din întreaga istorie a umanității ne gîndim la faptul obiectiv că veacul al XX-lea se distinge prin profunde și generalizate revoluții social-politice, științifico-tehnice, informaționale, mentale și comportamentale, prin confruntări dintre cele mai complexe și mai ascuțite. **„Continuă să se dezvolte contradicțiile sociale, de clasă, contradicțiile dintre lumea socialistă și lumea capitalistă, se accentuează tot mai mult contradicția dintre țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate din punct de vedere economic. Toate acestea fac ca evoluția mondială contemporană să fie deosebit de contradictorie“**, se aprecia în Raportul prezentat Conferinței Naționale de secretarul general al partidului. Secolul al XX-lea este cel mai politic veac din istoria umanității și pentru că niciodată pe glob n-au trăit atîtea ființe omenești (aproape patru miliarde, cu perspectiva de a deveni șapte miliarde către sfîrșitul veacului) a căror soartă, a căror viață cotidiană, a căror existență depinde mai mult decît oricînd de clarviziunea și rațiunea, responsabilitatea umană și umanistă a deciziilor politice la nivele naționale și internaționale.

Ceea ce în limbajul celei de a doua jumătăți a secolului douăzeci (acest secol „rotund“) se numesc „probleme vitale ale omenirii“ sînt în fapt probleme vitale ale politicii. Nimic din ceea ce se petrece esențial în viața socială a comunităților naționale și a comunității internaționale nu este autonom sau paralel cu deciziile și acțiunile politice. Se poate spune, se precizează în Raportul prezentat Conferinței Naționale, că **„după cel de-al doilea război mondial, pentru prima dată asistăm la intensificarea puternică a luptei pentru o nouă reimpărțire a lumii, a zonelor de influență, pentru cîștigarea de noi poziții dominante de către diferite state și grupări de state... se poate afirma că ea a intrat acum într-o etapă nouă, ducînd la ascuțirea extremă a contradicțiilor dintre state și grupări de state, agravînd situația internațională și creînd pericole pentru noi conflicte și războaie“**. Aceasta înseamnă că date fiind uriașele posibilități reale pentru soluționarea problemelor de viață ale omenirii — economice, politice, spirituale — și în același timp uriașele forțe distructive stocate, în mod „științific“, în depozitele de arme nucleare și clasice — responsabilitățile factorilor politici s-au ridicat la apogeu. Alternativele sînt cît se poate de clar conturate: sau se elaborează, prin cooperare și dialog o politică realistă și umanistă pe scară națională și internațională dispusă și capabilă să pună în slujba omenirii toate cuceririle geniului său creator, să lichideze rapid decalajele și subdezvoltarea, sau pericolul autodistrugerii civilizației și culturii umane devine iminent. Niciodată nu a existat o asemenea miză ridicată și de acest fapt se cuvine să ia act nu numai omul politic „de profesie“, ci și omul „de pe stradă“ pentru a înțelege că participarea sa la viața politică, la decizia

politică, la acțiunea politică nu mai este „un lux“ sau o chestiune facultativă, ci o condiție esențială a soluționării raționale și umaniste a contrastelor, decalajelor și dilemelor secolului XX, pentru lichidarea treptată a anacronismelor și pericolelor grave din viața lumii contemporane, între care cursa înarmărilor în special nucleare conține în sine cea mai absurdă și gravă amenințare. **„Iată de ce, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului, devine tot mai acută răspunderea, cu adevărat istorică, a forțelor progresiste, antiimperialiste, chemate să acționeze pentru înlăturarea gravelor pericole ce amenință pacea și securitatea planetei“**.

În fapt, trăim în cel mai politic (sau politizat) secol din istoria omenirii, atît prin problemele vitale pe care el le pune, adesea în termeni dramatici, cît mai cu seamă prin ridicarea la acțiune conștiință (potențată tocmai de factori politici și ideologici) a unor mase populare tot mai largi. Făclia conștiinței politice revoluționare, democratice și progresiste luminează azi și aprinde inimile a noi și noi sute de milioane de oameni, care trezite dintr-un adînc somn istoric, intră în lupta pentru realizarea unor obiective economico-sociale, politice și umane pe care numai secolul XX le putea formula într-o versiune practică. Masele populare au intrat în zona centrală a amfiteatrului politic, zonă pe care este cert că nu o vor părăsi pînă nu vor înlăptui idealurile de libertate socială și națională, aspirațiile unei vieți cu adevărat omenești.

Între economie, știință și tehnică, resurse și nevoi se interpun relațiile sociale și politice, atît cele cu caracter intern, cît și cele cu caracter internațional. Toate problemele mari, vitale ale omenirii — resursele naturale și protecția mediului înconjurător, munca, producția și consumul, sănătatea și educația, utilizarea în scopuri pașnice a cuceririlor revoluției științifico-tehnice, dezarmarea generală și în primul rînd cea nucleară, ca și independența și suveranitatea, libertatea și egalitatea, echitatea și justiția socială, respectarea drepturilor fundamentale ale omului și înflorirea personalității umane — toate aceste probleme sînt de resortul opțiunilor și deciziilor politice, inevitabil, al luptelor politice.

E cert că, așa cum a apreciat și apreciază partidul nostru, raporturile de forțe politice pe plan mondial se schimbă continuu în favoarea forțelor progresului și păcii, această schimbare fiind ea însăși rezultatul unei aprige și îndelungate lupte, care este departe de etapa ei finală.

Desigur, din acest tablou nu lipsesc forțele adverse aspirațiilor fierbinți ale umanității spre bunăstare și pace. **„Rezultatele pozitive obținute în dezvoltarea cursului spre destindere în viața internațională, aprecia secretarul general al partidului, sînt contracarate în unele zone ale lumii de agravarea încordării, de ascuțirea contradicțiilor dintre state și apariția unor conflicte noi“**. Tocmai de aceea, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să crească vigilența și combativitatea tuturor acelor care se pronunță pentru o politică democratică, de pace și colaborare internațională, pentru noua ordine economică bazată pe echitate și dreptate, pentru dezarmarea generală și în primul rînd nucleară, pentru așezarea relațiilor dintre state pe principiile egalității în drepturi, respectului independenței

prof. dr. Petru PĂNZARU

(Continuare în pag. 32)

SEMNIIFICAȚIILE FĂURIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE ÎN ROMÂNIA

O PREOCUPARE FUNDAMENTALĂ a Partidului Comunist Român, preocupare care s-a manifestat pregnant în ultimii 10—12 ani, constă în dezvoltarea creatoare a învățaturii marxist-leniniste. Ea izvorăște nemijlocit din esența partidului nostru de partid revoluționar al clasei muncitoare, din atitudinea sa față de propria temelie ideologică, pe care o privește ca pe o călăuză în acțiune, ca pe un instrument metodologic universal ce-și conturează eficiența, în ultimă analiză, ținând seama de condițiile concret-istorice în care are loc aplicarea adevărilor generale.

Un domeniu esențial în care contribuția Partidului Comunist Român la dezvoltarea creatoare a învățaturii marxist-leniniste a căpătat dimensiuni originale, revelatorii, este acela al edificării socialismului pe trepte superioare. Îndată după crearea bazei tehnico-materiale și a bazei economice corespunzătoare noi orînduirii, după făurirea economiei socialiste unitare, Congresul al IX-lea al partidului a arătat că, în țara noastră, se impune necesarmente o perioadă de consolidare a societății socialiste. La îndeplinirea eficiență a obiectivelor sale, de o inestimabilă valoare s-au dovedit hotărârile Conferinței Naționale a partidului din 1967, care au revoluționat metodele de organizare și conducere planificată a societății românești, au fixat jaloanele unor transformări structurale și funcționale fără precedent în industria națională, în întreaga dezvoltare economico-socială a patriei.

Pe baza rezultatelor obținute în consolidarea societății socialiste, Congresul al X-lea al P.C.R., din august 1969, a apreciat că s-au creat condițiile pentru trecerea la etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, începută odată cu cincinalul 1971—1975.

Trăsăturile definerii ale conceptului

DE LA CONGRESUL AL X-LEA, asupra conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată au fost întreprinse analize tot mai ample și tot mai nuanțate, contribuția hotărâtoare în stabilirea semnificațiilor sale definerii fiind adusă, incontestabil, de secretarul general al partidului ¹⁾. În Raportul prezentat la actuala Conferință Națională a partidului, strălucită expunere asupra realizărilor și noilor obiective ale progresului economico-social al poporului român, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a adâncit și a ridicat pe o treaptă superioară valențele conceptului și căile concrete — laturile de ordin calitativ — de îndeplinire a obiectivelor, deschizând noi perspective dezvoltării rapide a forțelor de producție, a întregii economii naționale, perfecționării relațiilor sociale, a organizării și conducerii tuturor sectoarelor de activitate, ridicării

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Ed. politică, București, 1970, p. 256; vol. 5, Ed. politică, 1971, p. 673; vol. 6, Ed. politică, 1972, p. 208—212; vol. 7, Ed. politică, 1973, p. 544—548; vol. 11, Ed. politică, 1975, p. 49—108; vol. 12, Ed. politică, 1976, p. 283—288 și 393—440; vol. 13, Ed. politică, 1977, p. 60—148 și 478—506; vezi și expunerile la Congresul întregii țărâni — 18 aprilie 1977, la Congresul consilierilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi — 11 iulie 1977, la Constatarea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei — 9 septembrie 1977, la Constatarea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 21-23 septembrie 1977; Raportul la Conferința Națională a partidului, 7—9 dec., 1977, Știința nr. 10/980 din 8 dec. 1977.

neconținute a gradului de dezvoltare a patriei noastre, a nivelului de trai al întregului popor, îndeplinirii neabătute a Programului partidului.

Reperul fundamental al făuririi socialismului multilateral dezvoltat îl constituie dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție ale societății românești. Căci, așa cum dezvoltă propria noastră experiență, precum și experiența universală, raporturile economice și sociale avansate, bunăstarea materială și spirituală a maselor, în general, un grad înalt de civilizație și cultură se întemeiază întotdeauna numai pe forțe de producție superioare, eficiente, configurate potrivit marilor exigențe ale contemporaneității. Referindu-se la orientările de bază ale dezvoltării noastre în perspectivă, la Conferința Națională a partidului din aceste zile, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „Trebuie să realizăm o economie modernă, de înalt nivel tehnic, de mare productivitate și eficiență“.

Documentele partidului nostru arată că societatea socialistă multilateral dezvoltată reprezintă o treaptă superioară în edificarea orînduirii socialiste, un stadiu superior al socialismului. „În România, socialismul a învins pentru totdeauna, a fost realizată economia socialistă unitară. Aceasta nu înseamnă însă îndeplinirea plenară a socialismului. În fața partidului, a poporului se pune sarcina de a realiza dezvoltarea continuă a societății, astfel încât să se asigure aplicarea din plin a principiilor socialiste“ — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Conferința Națională a partidului din 1972. Programul partidului subliniază în mod expres caracterul stadial al societății socialiste multilateral dezvoltate, relevând totodată valențele ei de cale deschizătoare către o fază superioară de edificare socială — societatea comunistă.

Promovind cu înaltă perspicacitate viziunea materialist-istorică și în acest domeniu, partidul subliniază că făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate — adică prezentul nostru istoric — se leagă organic, atât de viitor — comunismul propriu-zis, cât și de trecutul apropiat de edificare socialistă. Societatea socialistă multilateral dezvoltată face parte, așadar, dintr-un triptic, ce constituie un proces revoluționar unitar și continuu. Partidul continuă astfel configurarea, în conformitate cu cerințele obiective ale epocii contemporane, a unui comportament milenar al poporului nostru, popor care, întotdeauna, și-a privit cu legitimă mândrie realizările pozitive din trecutul său, a luptat neabătut, cu spirit de abnegație și cu mari sacrificii, spre a ridica prezentul pe noi culmi și nu și-a zăgăzuit nicicând aspirațiile spre treptele luminoase ale viitorului.

Societatea socialistă multilateral dezvoltată e concepută și ca o treaptă superioară în privința modalității dezvoltării societății. Aceasta înseamnă înflorirea tuturor laturilor vieții sociale, atât a economiei cât și a științei și culturii, perfecționarea conducerii, formarea omului nou, promovarea eticii și echității socialiste, cu alte cuvinte, o societate care-și angajează toate laturile, toate sectoarele, în ascensiune puternică. Corespunzător acestei modalități de dezvoltare, trebuie să se asigure o concordanță cât mai deplină și o armonie cât mai concertată între diversele laturi și sectoare ale societății noastre socialiste, înlăturarea unor discordanțe consti-

tuite în decursul etapei anterioare, lichidarea unor inegalități sau rămăneri în urmă.

Un element esențial în definirea societății socialiste multilateral dezvoltate îl constituie așadar faptul că această nouă treaptă de edificare socialistă este văzută ca o **treaptă superioară în privința nivelului dezvoltării țării, cu precădere sub raport economic**, comparativ cu alte țări și din perspectiva trecerii la făurirea comunismului. Este un merit al partidului nostru, al secretarului său general, anume acela de a fi atras atenția asupra faptului că, deși România a reușit, în procesul construirii economiei socialiste unitare, să intre în rândurile țărilor celor mai avansate din punct de vedere al orânduirii societale, n-a reușit încă să lichideze **slaba dezvoltare moștenită, decalajul** ce o mai desparte de țările dezvoltate din punctul de vedere economic, adică decalajul în privința venitului național pe locuitor, a cheltuielilor materiale pe unitatea de produs social, a cheltuielilor de energie pe unitatea de venit național, a raportului dintre forța de muncă din agricultură, pe de o parte, și cea ocupată în industrie, în general în activitățile neagricole, pe de altă parte, în privința nivelului productivității muncii sociale etc.

Atingerea de către România a nivelului țărilor dezvoltate este favorizată de faptul că aplicarea cuceririlor revoluției tehnico-științifice actuale oferă țărilor în curs de dezvoltare șansa lichidării mai rapide a decalajelor lor. Nu în mod întâmplător cincinalul actual se află astfel sub egida **promovării** cuceririlor actualei revoluții tehnico-științifice în toate sectoarele vieții sociale.

Directiile edificării

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN consideră că trebuie să se acționeze în primul rând pentru **creșterea puternică a forțelor de producție, pe baza cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane**. „Este necesar — atrăgând atenția secretarului general al P.C.R., cu prilejul Constatării din octombrie 1976 — să nu uităm o clipă faptul că factorul hotărâtor în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea a României spre comunism îl constituie dezvoltarea forțelor de producție pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. Aceasta reprezintă, de fapt, esențialul în dezvoltarea socială, în împlinirea Programului elaborat de Congresul al XI-lea al partidului“. În consecință, partidul nostru acționează neabătut pentru dezvoltarea armonioasă, proporțională a tuturor ramurilor economiei naționale, ca și pentru amplasarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul.

Forța motrice determinantă în dezvoltarea forțelor de producție ale societății noastre, o constituie continuarea fermă a industrializării socialiste. Partidul acționează astfel pentru dezvoltarea în continuare, cu prioritate, a industriei socialiste, pentru orientarea acesteia spre ramurile și subramurile de înaltă tehnicitate, care valorifică în mod superior resursele materiale și umane ale națiunii. În vederile partidului nostru, crearea unei industrii puternice este considerată factorul hotărâtor al edificării socialiste, inclusiv al făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Această viziune, promovată amplu și complex mai ales în ultimii 10—12 ani, corespunde stadiului contemporan de dinamizare a structurilor economice, care evidențiază captarea unui caracter industrial de către toate ramurile de activitate ale societății, difuziunea pleneră a metodelor industriale bazate pe cuceririle actualei revoluții tehnico-științifice în plin avânt. Așadar, continuarea fermă a industrializării socialiste nu vizează, pur și simplu,

dezvoltarea și modernizarea unei ramuri, ci constituirea, pe baza unei industrii puternice, a **unui mod de producție industrial în întreaga economie națională**. Pentru că acționând pentru dezvoltarea prioritară a industriei, partidul are în vedere totodată dezvoltarea armonioasă, proporțională și cu o puternică tentă industrială a celorlalte ramuri economice.

Dintre ramurile producției de bunuri materiale, o atenție aparte se acordă agriculturii, **considerată ramură de bază a economiei naționale**. „Dezvoltarea atât a industriei cât și a agriculturii, pe baza cuceririlor științei moderne, constituie factorul determinant al făuririi cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate“, se arată în Programul partidului.

Partidul nostru promovează dezvoltarea **tuturor forțelor de producție ale societății**. În concepția sa, se evidențiază **pregnant rolul hotărâtor al forței de muncă, al producătorilor direcți în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate**. De aceea, partidul acționează în vederea asigurării unui spor demografic normal, condiție absolut necesară sporirii potențialului de forță de muncă al țării, menținerii tinereții și vigoriei națiunii noastre. Apoi, dirijează transformări calitative în structura forței de muncă, corespunzătoare rolului decisiv al producției de bunuri materiale în dezvoltarea societății, mutațiilor necesare în diviziunea socială a muncii. Iar pentru ca rolul forței de muncă să se afirme la un nivel tot mai înalt, partidul se ocupă îndeaproape de ridicarea permanentă a gradului ei de pregătire.

Perfecționarea pregătirii personalului muncitor este văzută de partid ca o **condiție a însuși mersului nostru înainte**. „În stadiul actual de dezvoltare în care ne găsim — releva tovarășul Nicolae Ceaușescu — mersul înainte depinde în mod hotărâtor și nemijlocit de calitatea și competența oamenilor, de capacitatea lor de a stăpîni mijloacele de producție mereu mai perfecționate, de priceperea de a administra bogățiile țării, avuția națională, de receptivitatea lor la ceea ce este nou și înaintat, de puterea lor de a ține pasul cu progresul mondial“.

Așezînd creșterea puternică a forțelor de producție sub egida revoluției tehnico-științifice contemporane, partidul nostru arată că cercetarea trebuie să se dedice consecvent soluționării unor probleme prioritare, cum sînt creșterea potențialului național de rezerve de materii prime și resurse energetice, elaborarea de noi tehnologii, crearea de mașini, utilaje și instalații cu randamente superioare, crearea de noi materiale etc., să angreneze aportul tuturor științelor, inclusiv, și chiar cu deosebire, al științelor economice și sociale, să soluționeze nu numai problemele legate de împlinirea concretă a planului cincinal și a planurilor anuale, ci și pe cele de perspectivă. În plus, să se caracterizeze printr-o eficiență mereu sporită. Cît privește învățămîntul de toate gradele, el urmează să progreseze tot mai mult, odată cu progresul tripticului învățămînt—cercetare—producție iar, alături de alte forțe de producție materiale și spirituale ale societății, să asigure oamenilor muncii o pregătire multilaterală.

Creșterea puternică a forțelor de producție ale societății românești în etapa actuală este concepută de partid în strînsă legătură cu **perfecționarea relațiilor de producție, a tuturor relațiilor sociale**. Ne aflăm în această privință în sfera unei acțiuni ample și complexe, perseverente și dificile, care se realizează însă, cu consecvență și fermitate.

Perfecționarea relațiilor de producție se îndreaptă, cum este și firesc, înainte de toate asupra esenței aces-

tora — proprietatea socialistă. Ambele ei forme, de stat și cooperatistă, se vor ridica pe o treaptă superioară, incluzând în obiectul lor o avuție obștească tot mai sporită ca volum și din punct de vedere calitativ. Totodată, se intensifică permanent conlucrarea și împletirea acestor forme de proprietate, astfel încît să asigure condiții de muncă și de existență superioare și tot mai unitare tuturor categoriilor de oameni ai muncii, atît de la orașe cît și de la sate. Pe baza perfecționării proprietății obștești se transformă calitativ toate componentele sistemului relațiilor de producție socialiste.

În contextul acțiunii de perfecționare a celorlalte relații sociale, de o atenție deosebită se bucură perfecționarea activității de conducere și planificare, intensificarea și perfecționarea activității politice, ideologice, culturale și educative de formare a omului nou, de afirmare în viață a principiilor socialiste de muncă și repartiție, de etică și echitate, întărirea familiei — considerată nucleu de bază al societății, întărirea rolului democrației socialiste. Secretarul general al partidului remarcă — la actuala Conferință Națională — faptul că sistemul de organe și organisme de conducere a societății cu participarea plenară a oamenilor muncii constituie „expresia cea mai elocventă a dezvoltării continue a democrației bazate pe participarea maselor populare la întreaga viață publică, la guvernarea țării, pe făurirea conștientă de către poporul însuși a propriului său destin, liber și independent”.

Creșterea puternică a forțelor de producție, modificările petrecute în structura acestora, ca și perfecționarea relațiilor de producție și sociale urmează să angajeze, potrivit concepției P.C.R., mutații considerabile în domeniul muncii, precum și în domeniul structurii sociale. Munca omogenizată pe temelia progresului tehnologic va constitui îndatorirea de onoare a tuturor cetățenilor țării, fiecare membru al societății urmînd să depună o activitate socială, utilă, corespunzătoare capacităților și pregătirii sale. În structura socială, au loc creșterea și mai accentuată a rolului clasei muncitoare în întreaga viață socială, o și mai mare apropiere între clase și categorii sociale, întărirea coeziunii acestora și a unității întregului popor.

Apreciind cum se cuvine rolul relațiilor de producție și sociale ca forme de dezvoltare ale forțelor de producție materiale și spirituale, P.C.R. acționează perseverent pentru realizarea, pe fundalul concordanței fundamentale deja îndeplinite, a unei concordanțe continue și cît mai depline între cele două laturi ale modului de producție socialist. „Cu cît vom realiza o concordanță cît mai deplină între aceste două laturi, cu atît societatea se va dezvolta mai armonios, vom putea evita apariția unor contradicții și greutăți” — releva secretarul general al partidului.

Dezvoltarea economico-socială a țării noastre este concepută de partidul nostru ca realizîndu-se în condițiile unei largi deschideri mondiale. Așa se face că în etapa actuală se acționează cu o forță fără precedent în direcția largirii și diversificării schimburilor și cooperării economice cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Se asigură astfel participarea activă a României la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale, la circulația universală de informație științifică, la revoluția tehnico-științifică contemporană.

Deschiderea largă către economia mondială înseamnă, în vederile partidului nostru, recunoașterea caracterului obiectiv al interdependențelor complexe dintre

economiile naționale suverane, crearea posibilităților pentru valorificarea superioară a muncii naționale în context internațional, un factor extern absolut necesar dezvoltării, un aport concret la instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Participarea României socialiste la viața economică și politică internațională se întemeiază și se justifică, totodată, pe faptul că în prezent, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la actuala Conferință Națională a partidului „...stă în puterea forțelor progresiste, antiimperialiste, a popoarelor, să oprească cursul periculos al evenimentelor, să orienteze evoluția vieții internaționale într-o direcție nouă, să-și asume răspunderea istorică de a asigura mersul înainte al omenirii pe calea progresului și civilizației, pacea și securitatea tuturor națiunilor lumii”.

Întreaga dezvoltare economico-socială a țării se va realiza pe baza planului național unic și în condiții de eficiență tot mai sporită. Planul național unic va asigura unificarea eforturilor umane și materiale ale întregului popor, în scopul îndeplinirii Programului partidului. Cit privește sporirea eficienței, ea se va realiza, în primul rînd, ca sporire a eficienței economice și se va exprima sub cele mai diverse forme, precum creșterea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor în toate ramurile economice, reducerea costurilor de producție, cu precădere a cheltuielilor materiale, folosirea cît mai bună a fondurilor de producție și a forței de muncă, realizarea unei rentabilități optime a producției, inclusiv cu concursul consolidării monedei naționale.

Dezvoltarea economico-socială a țării noastre în etapa actuală se va exprima sintetic în creșterea mai accentuată a venitului național, în ridicarea mai rapidă a nivelului general de civilizație al vieții materiale și spirituale a poporului, în egalizarea nivelului de dezvoltare a României cu cel al țărilor socialiste avansate din punct de vedere economic, în apropierea țării noastre de țările industriale dezvoltate ale lumii.

Pentru a se ajunge la aceste rezultate, se asigură un raport corespunzător între fondul de consum și fondul de dezvoltare, ceea ce permite atît creșterea în ritm înalt a întregii economii, cît și, pe această bază, satisfacerea cerințelor de viață ale oamenilor muncii, corespunzător nivelului civilizației moderne. „Programul de măsuri pentru creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor atestă în mod grăitor faptul că tot ceea ce se făurește în țara noastră este destinat omului, satisfacerii cerințelor de viață ale celor ce muncesc, înfloririi multilaterale a personalității umane”. aprecia secretarul general al partidului la actuala Conferință Națională.

Prin îndeplinirea cu succes a obiectivelor stabilite poporul român va asigura înflorirea tot mai puternică a patriei sale socialiste, contribuind, totodată, la afirmarea superiorității socialismului pe arena internațională, la consolidarea forțelor păcii și progresului social în lumea contemporană. Așadar, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România are o dublă semnificație: națională și internațională.

Modul în care Partidul Comunist Român concepe societatea socialistă multilateral dezvoltată, ca și direcțiile în care se va acționa în vederea făuririi ei, evidențiază elocvent capacitatea sa de a dezvolta creator învățătura marxist-leninistă în funcție de realitățile economico-sociale concrete ale societății socialiste românești, în funcție de marile procese și transformări din lumea contemporană, din dezvoltarea generală a societății umane.

conf. dr. Virgil I. IONESCU

PREOCUPAREA CONSECVENTĂ A PARTIDULUI PENTRU PERFEȚIONAREA MECANISMULUI ECONOMIC

EXISTĂ ASTĂZI un consens cvasiunanim asupra faptului că elaborarea și punerea în operă a unei politici economice coerente este cardinală pentru dezvoltarea economică și socială a oricărui stat. Categorie complexă, cu o arie extrem de vastă, **politica economică** trebuie să cuprindă, în primul rind definirea obiectivelor fundamentale ale dezvoltării, în al doilea rind sistemul de organizare și conducere a economiei naționale și, în sfârșit, strategia îndeplinirii obiectivelor stabilite, precum și tactica sau măsurile pe termen scurt și mediu, considerate necesare în diferitele etape ale dezvoltării, totul subordonat îndeplinirii obiectivelor strategice definite de factorii investiți cu elaborarea acestei politici.

Politica economică : stabilitate și perspectivă, dar nu imobilism

POLITICA ECONOMICĂ are, într-o asemenea accepțiune, un caracter sistemic-global și stabilitate pe termen lung ; ea nu se poate, în nici un caz, limita la diferite măsuri de natură economică generate de cerința adaptării la unele situații conjuncturale, măsuri care, bineînțeles, reprezintă, alături de toate celelalte acțiuni practice, o necesitate pentru materializarea politicii economice. Evident, în funcție de obiectivele prioritare ale fiecărei etape se definesc și anumite politici sectoriale, cum ar fi politica energetică, a forței de muncă, a promovării progresului tehnic etc. Dar condiția pentru ca ele să fie realizate cu succes este tocmai aceea a integrării lor organice într-o politică economică coerentă de ansamblu. Experiența din ultimele decenii a numeroase țări demonstrează că tratarea izolată a unor domenii ale economiei, definirea unor politici sectoriale independente unele de altele, adeseori chiar contradictorii, au dus la eșec. Tocmai caracterul de ansamblu și de stabilitate al politicii economice constituie garanția viabilității și eficacității sale, a obținerii rezultatelor dorite. În posibilitatea definirii și realizării unei astfel de politici economice rezidă unul din marile avantaje ale economiei socialiste planificate.

Desigur însă că, așa cum demonstrează pe deplin experiența țării noastre, stabilitate nu înseamnă și nu poate însemna în nici un caz imobilism. Alături de factorii exogeni, de influențele și tendințele care se manifestă pe plan mondial, însuși procesul dezvoltării economice generează posibilități și cerințe noi, iar evoluția activității economice introduce probleme și elemente inedite în realizarea obiectivelor strategice stabilite. După cum, pe măsura realizării sau a apropiării de realizarea acestor obiective, este necesar ca în politica economică să fie stabilite noi obiective superioare. Deci, alături de stabilitate, prin care înțelegem concentrarea eforturilor pe termen lung în vederea realizării unor obiective fundamentale, politica economică trebuie să aibă, mai ales într-o lume în continuă schimbare, așa cum apare lumea contemporană, un caracter flexibil, să fie în măsură să asimileze armonios elementele noi, aducând pe parcurs corecturile necesare pentru ca îndeplinirea obiectivelor fixate să nu fie afectată ; caracteristici pe care, de altfel, le găsim pe deplin

materializate în politica economică promovată de Partidul Comunist Român.

După cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat Conferinței Naționale a partidului, „Viața demonstrează că în epoca noastră deosebit de dinamică, de tumultuoasă, se produc ample și rapide mutații — atât pe plan național, cât și internațional — de care un partid revoluționar cum este partidul nostru trebuie să țină neapărat seama pentru a putea conduce cu succes procesul atât de complex al construirii noii orinduirii sociale“.

Experiența noastră, marile realizări dobândite în anii construirii socialismului evidențiază că pentru o politică economică viabilă, esențial este ca ea să își propună obiective realiste, concepute a fi realizate în mod treptat, prin folosirea cu maximă eficiență a potențialului material, financiar și uman, în scopul imprimării unui ritm înalt dezvoltării economico-sociale și creșterii standardului de viață al populației.

Cu tot mai multă forță se afirmă ideea că politica economică a fiecărui stat are un caracter național, trebuind să corespundă atât legităților economice obiective, cât și condițiilor specifice, concret istorice, ale fiecărei națiuni, pentru a-i da posibilitatea să se manifeste plenar, cu întregul său potențial de creație materială și spirituală, în concertul mondial al națiunilor libere și independente, să-și aducă întreaga contribuție la progresul general al societății umane. De aici decurge logic faptul că nu poate exista un model unic de politică economică, avînd o aplicabilitate generală, independentă de natura orinduirii sociale, de timp și spațiu. După cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „viața, activitatea depusă pînă acum realizările obținute demonstrează faptul că partidul nostru a adoptat hotăriri juste, în conformitate cu legitățile generale, cât și cu condițiile economice, sociale, naționale din țara noastră, în concordanță deplină cu cerințele etapei de dezvoltare a societății noastre, că partidul știe să aplice în mod consecvent în practică adevărurile generale la condițiile concrete din România. Tocmai aceasta explică și rezultatele obținute în toate domeniile de activitate, mersul ferm înainte al patriei noastre, îndeplinirea neabătută a hotăririlor Congresului al XI-lea, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism“¹⁾. Dealtfel, experiența mondială evidențiază că încercările de aplicare mecanică a unui model de politică economică, fără ca acesta să se întemeieze pe condițiile concret-istorice, s-au soldat, în decursul timpului, cu rezultate negative.

Insistînd asupra caracterului național al politicii economice, asupra dreptului suveran și inalienabil al fiecărui stat de a o elabora, precum și asupra rolului decisiv al eforturilor proprii în îndeplinirea ei, trebuie avut concomitent în vedere faptul că în lumea contemporană, aflată într-un profund proces de schimbare, dezvoltarea largă a cooperării și colaborării internaționale reprezintă un factor de o deosebită importanță

¹⁾ Nicolae Ceaușescu : Cuvîntare rostită la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologice.

atit pentru potențarea dezvoltării economice a fiecărei țări și a economiei mondiale în ansamblul său, cit și pentru eliminarea marilor decalaje existente în prezent între diferitele țări din lume. Aceasta implică însă — așa cum, odată mai mult, sublinia secretarul general al partidului în Raportul prezentat Conferinței Naționale — promovarea unor noi raporturi între state, bazate pe egalitate în drepturi și avantaj reciproc, statornicirea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Pornind de la obiectivul fundamental al făuririi societății socialiste și comuniste, politica economică a partidului și statului nostru a fost și este ferm orientată spre asigurarea cadrului și condițiilor necesare mobilizării și concentrării tuturor resurselor umane, materiale și financiare pentru dezvoltarea rapidă, pe baze moderne a forțelor de producție, făurirea unei economii puternice, de înaltă eficiență, capabilă să determine ridicarea continuă a standardului de viață al întregii populații. Această orientare strategică fundamentală s-a impus și se impune cu atât mai mult cu cât România dispunea în trecut de un potențial productiv slab dezvoltat.

În funcție de această stare de fapt și de condițiile concrete ale fiecărei etape de dezvoltare, politica economică a partidului nostru a fost și este axată pe înfăptuirea unor obiective decisive pentru accelerarea progresului general al întregii noastre societăți, obiective care, sintetic pot fi redate astfel: industrializarea țării; asigurarea unui raport optim între industrie și agricultură, ca ramuri principale ale economiei naționale; dezvoltarea armonioasă a tuturor ramurilor producției materiale, repartizarea rațională a forțelor de producție, în primul rînd a celor industriale, pe întreg teritoriul țării; îmbinarea armonioasă a criteriilor de ordin economic cu cele sociale; creșterea continuă a eficienței economice, intensificarea cercetării științifice și promovarea largă a progresului tehnico-științific în toate ramurile economiei; extinderea și perfecționarea învățămîntului și a sistemului de pregătire a forței de muncă; aplicarea fermă a principiilor socialiste de muncă și repartitie; lărgirea și diversificarea relațiilor economice tehnico-științifice și a cooperării cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială; perfecționarea continuă a sistemului de conducere, organizare și planificare a economiei naționale; ridicarea nivelului general al bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

Așa cum sintetiza tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat Conferinței Naționale, obiectivele care ne stau în față, „esențialul pentru perioada următoare îl reprezintă **laturile de ordin calitativ ale activității economice**“, ceea ce necesită o acțiune perseverentă din partea tuturor oamenilor muncii pentru ridicarea nivelului tehnic, calitativ al tuturor produselor, pentru dezvoltarea bazei de materii prime și folosirea cit mai rațională și valorificarea lor superioară, pentru cit mai buna gospodărire a resurselor energetice, creșterea mai accentuată a productivității muncii, sporirea rapidă a eficienței fondurilor fixe, reducerea mai accentuată a cheltuielilor de producție, îndeosebi a cheltuielilor materiale. În ultimă instanță, atingerea tuturor acestor obiective urmează să determine accentuarea dezvoltării economico-sociale a țării noastre, atenuarea și apoi lichidarea decalajelor care despart România de țările avansate sub raport economic.

Reamintim că încă la Conferința Națională din 1972 tovarășul Nicolae Ceaușescu definea acest obiectiv strategic fundamental al dezvoltării noastre: „**Sistem che-**

mați ca în următorii 10—15 ani să lichidăm cu desăvîrșire rămînerea în urmă pe care am moștenit-o, să ridicăm poporul român la un înalt nivel de dezvoltare economică, științifică și culturală, să-i asigurăm un nivel de trai superior²⁾, iar pentru aceasta „partidul a pus în centrul politicii generale de edificare a societății socialiste în România, industrializarea ca singura cale de lichidare a înapoierii economice, de valorificare superioară a bogățiilor naturale, de sporire rapidă a avuției naționale și ridicare a standardului de viață al maselor, de întărire a independenței naționale“³⁾. Obiective care se îndeplinesc cu toată consecvența, actuala Conferință Națională a partidului definind tocmai căile accelerării mersului nostru înainte pe acest drum. De altfel, în Raportul prezentat Conferinței Naționale de secretarul general al partidului se precizează că din acest punct de vedere, viitorul cincinal va marca un nou salt calitativ pe toate planurile vieții economice și sociale. „**România va depăși starea de țară în curs de dezvoltare, în accepțiunea contemporană a acestei noțiuni, trecînd la stadiul de țară cu o dezvoltare medie**“.

În zilele noastre devine tot mai evident faptul că ritmul creșterii economice depinde în primul rînd de efortul făcut de fiecare popor pentru asigurarea mijloacelor necesare reproducției lărgite, ca și de capacitatea societății de a folosi cu înaltă eficiență resursele materiale, de muncă și financiare de care dispune, de a integra rapid în activitatea productivă cuceririle revoluției tehnico-științifice. Pornind de la această cerință, partidul și statul nostru acordă o deosebită atenție utilizării raționale a venitului național, stabilirii unui raport optim între acumulare și consum, asigurării unei rate înalte a acumulării, orientările pentru elaborarea cincinalului viitor stabilind ca și în viitor circa două treimi din venitul național să fie alocate pentru fondul de consum, iar o treime pentru fondul de dezvoltare, ceea ce va asigura atît progresul multilateral al societății, cit și creșterea nivelului de trai al întregului popor.

Raportul dintre politica economică și mecanismul economic

PREOCUPAREA CONSECVENTĂ a partidului pentru elaborarea și promovarea unei politici capabile să imprime un ritm susținut procesului creșterii și modernizării economiei naționale este organic conjugată cu eforturile pentru **perfecționarea continuă a mecanismului economic**, astfel încît să fie garantată unitatea de scop și acțiune a tuturor organismelor economice, a întregului popor, problemă care a fost înscrisă și pe ordinea de zi a actualei Conferințe Naționale a partidului.

Se pune desigur și problema raportului care există între politica economică și mecanismul economic. Considerăm că în **accepțiunea politicii economice ca sistem, mecanismul economic apare ca o componentă a acestuia** care cuprinde ansamblul principiilor, formelor și metodelor de organizare și conducere planificată a economiei naționale, de gestiune economică, pîrghiile economico-financiare folosite în stimularea și orientarea activității economice, toate acestea în scopul de a folosi conștient acțiunea legilor economice obiective. În economia socialistă mecanismul economic — expresie a relațiilor de producție — nu se formează de la sine, ci este realizat în mod conștient de către statul socialist prin exercitarea

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R., 9—21 iulie 1972, Ed. politică, 1972, p. 68.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste“, Vol. 2, Ed. politică, 1968, p. 554—555.

funcției sale economico-organizatorice, fiind reglementat și instituționalizat printr-un complex sistem legislativ. Mecanismul economic este acela prin care politica economică, obiectivele sale fundamentale, sînt transformate în realitate. În acest context este necesar ca el să fie permanent adaptat condițiilor pentru a fi în măsură să reacționeze prompt la imperativele dezvoltării economice din fiecare etapă, și tocmai de aceea partidul nostru a acționat și acționează cu deosebită perseverență pentru continua perfecționare a mecanismului economiei noastre naționale.

Referindu-se la principalele caracteristici ale mecanismului economiei românești ca o componentă a politicii partidului și statului nostru, acestea ar putea fi sintetizate astfel :

— **conducerea unitară a întregii vieți economice**, prin aplicarea fermă a principiului centralismului democratic, în virtutea căruia deciziile în problemele esențiale ale creșterii economice (stabilirea principalelor proporții ale producției materiale ; repartizarea venitului național ; alocarea pe ramuri a investițiilor ; amplasarea teritorială a forțelor de producție ; politica financiară, de credit, prețuri, comerț exterior, ridicarea nivelului de trai) sînt de competența organelor supreme ale puterii de stat. În acest cadru unitățile economice și administrativ-teritoriale dispun de drepturi și atribuții care le oferă posibilitatea de a manifesta inițiativă și a adopta hotăriri în ce privește programele proprii de dezvoltare și folosirea cu înaltă eficiență a fondurilor încredințate de societate spre administrare ;

— **dirijarea pe baza planului național unic a întregii vieți economico-sociale a țării**, ca formă de manifestare a suveranității naționale și principal instrument de conducere care să asigure încadrarea armonioasă a activității curente în tendințele de perspectivă ale dezvoltării, coordonarea unitară și sincronizarea întregului proces al reproducției lărgite, orientarea fermă a întregii dezvoltări spre creșterea în ritm intens a avuției naționale și ridicarea standardului de viață al populației ;

— **realizarea unor structuri organizatorice cu cît mai puține trepte ierarhice**, cu un înalt grad de funcționalitate și operativitate, distribuirea rațională a competențelor și desfășurarea ierarhizată a fluxurilor informaționale ;

— **asigurarea cadrului organizatoric și instituțional care să permită participarea directă, la scară națională și locală, a oamenilor muncii**, — în dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și producători ai tuturor valorilor materiale și spirituale — **la elaborarea și înfăptuirea politicii economice**, la adoptarea tuturor hotăririlor și deciziilor care privesc dezvoltarea țării, la conducerea tuturor treburilor obștești, astfel încît politica economică să reprezinte un act de voință al poporului.

Potrivit acestor coordonate definitorii, din inițiativa secretarului general al partidului a fost întreprinsă în ultimul deceniu o acțiune perseverentă de perfecționare a structurilor organizatorice, a formelor și metodelor de planificare și gestiune, care să asigure punerea mai deplină în mișcare a marilor potențe de progres ale economiei socialiste. „Putem spune, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat Conferinței Naționale, că avem un cadru organizatoric — atît la nivelul unităților economico-sociale, al orașelor și comunelor, cît și la nivel național — unic în felul său, care asigură participarea nemijlocită a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a vieții sociale, a întregii societăți. Acum hotărîtoare este funcționarea în bune con-

diții a acestor organisme, astfel încît elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a statului să fie rodul gândirii și voinței colective o oamenilor muncii, a întregului nostru popor“.

Măsurile de perfecționare și-au găsit o reflectare și pe plan legislativ ; s-a avut în vedere că asigurarea unei conduceri unitare a economiei și a societății în ansamblul său, buna funcționare a mecanismului economic sînt de neconceput fără existența unor norme obligatorii prin care să se definească cu claritate și precizie modul de desfășurare a activității, atribuțiile și responsabilitățile fiecărui organism economico-social.

Ideea centrală care a stat la baza acestei acțiuni este aceea că sistemul legislativ trebuie să răspundă unor necesități obiective ale vieții sociale, să dea o expresie fidelă, dar suficient de elastică politicii economice și totodată să reprezinte un instrument eficient pentru înfăptuirea ei, pentru promovarea unei ordini riguroase în gestionarea averii obștești și creșterea răspunderii față de eficiența utilizării patrimoniului încredințat. Prin reglementările adoptate au fost ridicate la rang de lege principiile și normele care guvernează viața economică (dirijarea pe baza unui plan național unic a dezvoltării economice ; conducerea colectivă la toate eșaloanele organismului economico-social, controlul oamenilor muncii asupra întregii activități economice etc.), și s-au asigurat, prin perfecționările aduse, condițiile pentru ca fiecare unitate — îndeplinindu-și rolul în mecanismul economic general — să fie cointeresată, ca și colectivul său, în obținerea unor rezultate economico-financiare superioare, să dispună de autonomia necesară ca în raport de aceste rezultate să-și poată stabili o strategie proprie de dezvoltare, de un cîmp larg de manifestare a inițiativei, pentru adaptarea elastică a producției la solicitările pieței interne și externe. Întărirea rolului unităților economice, creșterea contribuției lor la soluționarea diferitelor probleme, întărirea autoconducerii — se subliniază în Raportul prezentat de secretarul general al partidului la Conferința Națională — presupun respectarea și mai strictă a legislației, a normelor și principiilor după care se conduce societatea noastră.

Pirghiile economico-financiare, componente ale mecanismului economic

ÎN ACEST CADRU, un rol important revine **pirghiilor economico-financiare, parte constitutivă a mecanismului economic**, ele fiind integrate organic în metodele de conducere a economiei, atît la nivelul macro, cît și microeconomic. În concepția partidului nostru **pirghiile economico-financiare** au menirea de a stimula unitățile economico-sociale și administrativ-teritoriale în gestionarea cît mai eficientă a patrimoniului încredințat, în obținerea unor rezultate economice superioare, formînd un tot unitar cu restul categoriilor economice ale orînduirii socialiste, contribuind activ la folosirea conștientă a acțiunii legilor economice obiective.

Beneficiul, prețurile, creditul, sistemul de impozite și cel de cointeresare materială, celelalte pîrghii economico-financiare sînt chemate să contribuie prin căi și mijloace de natură economică — și nu administrativă — la asigurarea convergenței intereselor întreprinderilor și colectivelor de oameni ai muncii cu cele generale ale societății, la stimularea și coordonarea eforturilor pentru înfăptuirea politicii economice a partidului și sta-

dr. Cornel IUGA

(Continuare în pag. 15)

AFIRMAREA PLENARĂ A REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE LA BAZA STRATEGIEI DEZVOLTĂRII

Trăsături caracteristice ale politicii României de promovare a științei și progresului tehnic

POLITICA ROMÂNIEI de promovare consecventă a științei, tehnicii și tehnologiei, ca și întreaga sa politică internă și externă de făurire a noii societăți a fost și este elaborată de partidul nostru, cu consultarea largă a întregului popor și cu contribuția decisivă a secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. Actuala Conferință Națională a partidului se înscrie ca un moment de referință în amplul proces de elaborare a politicii țării noastre.

Politica de promovare a științei și tehnologiei se **caracterizează** înainte de toate prin următoarele **trăsături mai importante** :

1. Înscrierea sa organică în politica generală a partidului de edificare și dezvoltare a noii societăți și deci asigurarea **concordanței** ei cu **obiectivul strategic fundamental**, urmărit de țara noastră și cu **direcțiile principale** de acțiune stabilite în Programul partidului.

2. **Concordanța** politicii de promovare a științei și tehnicii cu **tendențele actuale** ale desfășurării revoluției științifice și tehnice pe plan mondial, cu **cerințele** prezente și mai ales viitoare ale societății românești precum și cu **posibilitățile** de care țara noastră dispune în prezent și va dispune în viitor. În acest sens tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a arătat cu claritate, la Conferința Națională, că : „**Ridicarea nivelului tehnic, calitativ al tuturor produselor a devenit o condiție hotărâtoare a progresului economiei noastre și de aceea, în următorii trei ani, în această direcție trebuie realizate schimbări fundamentale. Consider necesar să trecem de la faza acumulării cantitative la o fază nouă, superioară, aceea a luptei pentru calitate. A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. Numai realizând acest mare salt calitativ revoluționar putem transpune în viață obiectivul stabilit de Congresul al XI-lea cu privire la afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice în acest cincinal.**”

3. Consolidarea unității dintre **scopul nemijlocit** al cercetării științifice — cunoașterea legilor naturii și societății — și **scopul final** al acesteia, — aplicarea cuceririlor cercetării în dezvoltarea producției materiale și a celorlalte domenii de activitate, de fapt, a unității între funcțiile gnoseologice și cele aplicative ale științei și întărirea pe această bază a unității subsistemului „știință — tehnică — tehnologie — producție”. Mai mult decât atât. Amplificarea revoluției științifice și tehnice contemporane a determinat dezvoltarea fără precedent a relațiilor reciproce dintre știință, producție și învățământ. Aceasta a dus practic la formarea unui subsistem mai complex, dar în același timp și mai eficient „știință — învățământ — tehnică și tehnologie — producție socială”, care presupune în realitate integrarea învățământului cu cercetarea și producția materială.

Prima parte a acestui articol a apărut în nr. 48 al „Revistei economice”, din 2 decembrie 1977.

De aceea, țara noastră promovează o politică de integrare organică a învățământului, cu cercetarea, producția materială și activitatea socială. Rezultatul trebuie să fie ridicarea nivelului calitativ al activității în toate aceste domenii, intensificarea influențelor pozitive reciproce, accelerarea dezvoltării lor și creșterea influenței asupra accelerării progresului general al patriei.

4. Creșterea aportului științei autohtone și al tehnologiilor create în țara noastră la progresul vieții economico-sociale. Așa cum se subliniază în Programul partidului, „știința românească trebuie să devină un factor tot mai activ în cunoașterea secretelor naturii, vieții și societății, în transformarea conștientă a lumii în concordanță cu cerințele progresului și civilizației, ale dezvoltării istoriei, să-și sporească contribuția la activitatea de cunoaștere științifică, desfășurată pe plan internațional, să coopereze strâns în toate domeniile cercetării cu celelalte țări ale lumii“⁴⁾.

Este ușor de înțeles că o asemenea orientare și opțiuni izvorăște din recunoașterea aptitudinilor creatoare ale fiecărui popor, din înțelegerea datoriei ce revine fiecărui popor de a fi făuritorul liber și în deplină cunoștință de cauză al propriei sale istorii, ca și a îndatoririi sale de a aduce o contribuție tot mai însemnată la îmbogățirea tezaurului cunoașterii și experienței universale. Istoria ne arată de altfel că o națiune nu poate progresa rapid și pe termen lung numai cu „împrumut” de știință și tehnologie, și că prețul sau dobânda plătite pentru știința și tehnica cumpărate sau împrumutate au fost nu de puține ori atât de mari încât au cuprins și independența națională, aservirea și exploatarea popoarelor slab dezvoltate de către capitalul monopolist deținător al cunoștințelor științifice, sau al noutăților tehnice și tehnologice.

5. Creșterea aportului științei, tehnicii și tehnologiei autohtone la dezvoltarea economico-socială a patriei se înscrie în concepția generală a partidului nostru potrivit căreia factorul hotărâtor și determinant al dezvoltării este **factorul intern**, — eforturile materiale și financiare ale fiecărui popor, munca sa. Mobilizându-și potențialul său material și uman România a asigurat crearea unei industrii socialiste capabile să contribuie într-o măsură tot mai importantă la înzestrarea tuturor ramurilor economiei naționale cu tehnică înaintată, o agricultură socialistă cu un înalt nivel de mecanizare în plin avânt, o puternică industrie a construcțiilor și un sistem de transporturi care să asigure satisfacerea tot mai cuprinzătoare a nevoilor țării. Pentru aceasta, România a alocat și alocă o parte însemnată a venitului național pentru fondul de acumulare. Astfel, fondul de acumulare, calculat în prețuri comparabile a reprezentat 17,6 la sută în cincinalul 1951—1955, 16,0 la sută în cincinalul 1956—1960, 24,3 la sută în anii cincinalului 1961—1965; 28,8 la sută în cincinalul 1965—1970 ; 34,1 la sută în anii 1971—1975.

4) Programul P.C.R. de făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. politică Buc. 1975, p. 97.

6. Promovarea științei, tehnicii și tehnologiei înaintate în strategia partidului nostru așa cum reiese din Programul partidului și din documentele Conferinței Naționale, din Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuprinde următoarele **direcții** mai importante :

- a) dezvoltarea armonioasă a cercetării fundamentale și aplicative ;
- b) orientarea cu prioritate a cercetării, progresului tehnic și tehnologiei spre **valorificarea superioară** a tuturor resurselor de care dispune țara și spre **descoperirea** de noi surse de energie, combustibil, materii prime ca și a unor noi resurse de apă și trecerea la desalinizarea apei de mare ;
- c) cercetarea și producerea pe cale sintetică a unor noi materiale, cu proprietăți „comandate“ necesare economiei naționale ;
- d) perfecționarea tehnicii și tehnologiilor existente ;
- e) descoperirea de noi tehnologii care să asigure reducerea consumurilor specifice de energie, combustibil, materii prime și materiale, creșterea randamentului în prelucrare și valorificarea mai înaltă a resurselor, simplificarea proceselor de producție ;
- f) producerea de noi utilaje tehnologice și mașini-unelte, mijloace electronice de conducere a activității de producție și economico-sociale ;
- g) producerea de noi soiuri de plante de înaltă productivitate, cu calități nutritive superioare ;
- h) ameliorarea raselor de animale ;
- i) aprofundarea cunoașterii secretelor vieții și naturii și folosirea rezultatelor cunoașterii în vederea transformării naturii în folosul omului ;
- j) cunoașterea mai aprofundată a legilor care guvernează dezvoltarea socială, a mecanismului și formelor lor de acțiune, a urmărilor acțiunii lor, folosirea acțiunii lor în practica socială : introducerea rapidă a cuceririlor științei și tehnicii înaintate în scopul ridicării nivelului calitativ al întregii activități economice ,

„**Acționindu-se pentru afirmarea revoluției tehnico-științifice în toate domeniile** — după cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională — a fost acordată o atenție mai mare activității de cercetare și promovării în producție a progresului tehnic. Astfel, în primii doi ani ai cincinalului au fost asimilate și introduse în fabricație peste 1 000 produse și tehnologii noi, din care în construcțiile de mașini 308, în chimie 152, în metalurgie 38; valoarea produselor noi și reproiectate reprezintă aproape 19 la sută din producția marfă realizată în ramurile prelucrătoare ale industriei“. Politica de promovare a științei și tehnicii înaintate, urmărește crearea unei puternice baze tehnice materiale a complexului economic național istoricește constituit și sudat puternic în anii construcției socialiste, spre asigurarea dezvoltării multilaterale a economiei naționale. Tocmai de aceea **direcțiile menționate** vizează cu prioritate : dezvoltarea mai accentuată a **ramurilor-cheie** de care depinde avântul întregii economii naționale — industria producătoare de energie electrică și termică, construcțiile de mașini, care trebuie să asigure producerea de utilaje complexe de înaltă tehnicitate pentru principalele ramuri ale economiei, navele necesare întregului transport maritim și fluvial al țării, producerea în țară a mijloacelor de calcul, de automatizare și conducere a activității de producție și economico-sociale, precum și necesarul de mașini pentru mecanizarea complexă a tuturor lucrărilor agricole —, industria chimică, metalurgia feroasă și neferoasă etc.

În felul aceasta România va asigura condițiile materiale necesare pentru a înfăptui cu consecvență mecanizarea complexă, automatizarea (în perspectivă cibernetică) și chimizarea producției materiale, să asigure practic industrializarea **tuturor** ramurilor și subramurilor producției materiale, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții materiale.

7. În concepția și politica Partidului Comunist Român promovarea științei și inovării tehnologice, dezvoltarea științei, extinderea inovării tehnologice și dez-

voltarea bazei tehnice materiale a societății în ansamblul său nu reprezintă un „scop în sine“. De aceea, ele sînt privite nu numai din punct de vedere al nivelului tehnic propriu-zis și al structurii lor în profil vertical și teritorial, ci și din punct de vedere al **nivelului economic, al randamentului, al eficienței**. Explicația se află în înțelegerea și luarea în considerare a **unității dialectice dintre tehnic și economic**.

Avînd în vedere că progresul tehnico-științific, inovarea tehnologică se realizează din punct de vedere **economic prin efectul său** care constă în reducerea costurilor de producție, înnoirea produselor, îmbunătățirea parametrilor tehnico-economici, funcționali și estetici ai acestora, creșterea producției, valorificarea mai înaltă a resurselor, creșterea productivității muncii, ridicarea nivelului rentabilității, etc., noi credem că în raportul dintre tehnic și economic **întietatea** a apartinut și aparține economicului.

De aceea, strategia și politica partidului și statului în domeniul progresului științifico-tehnic și al inovării tehnologice se sprijină și cuprinde : a) **prognostizarea eficienței economice potențiale** imediate și de perspectivă ; b) orientarea practicii economice nemijlocite în direcțiile care asigură realizarea cît mai rapidă a efectului economic scontat și c) perfecționarea relațiilor economice, a formelor și metodelor de conducere și organizare a cercetării și dezvoltării tehnologiei, pentru ca acestea să impulsioneze cît mai puternic progresul științei, tehnicii și tehnologiei și aplicarea cuceririlor lor în producția materială. **Scopul fundamental, mobilul hotărîtor și determinant** al progresului științifico-tehnic în România îl constituie **satisfacerea cît mai deplină a trebuințelor tuturor membrilor societății, dezvoltarea și afirmarea multilaterală a personalității umane**.

Așa cum am mai menționat, în condițiile actualei revoluții științifice și tehnice, **funcțiile sociale** ale științei, tehnicii și tehnologiei depășesc granițele producției materiale propriu-zise ; în prezent ele exercită o înrîurire cît mai puternică nu numai asupra — dacă ne putem astfel exprima — „socialului productiv“, ci asupra tuturor secțiunilor socialului. Aceasta face ca știința, tehnica și inovarea tehnologică — sau cel puțin anumite părți ale lor, — să fie influențate genetic și funcțional de către social în general, ca ele să se realizeze prin aplicarea nu numai din punct de vedere economic, ci și social în general. De aceea, strategia partidului și statului nostru în domeniul dezvoltării științei, tehnicii și tehnologiei și folosirii lor ia în considerare pe lîngă criteriile economice și alte **criterii sociale** de mare **însemnătate** pentru progresul multilateral — material și spiritual al patriei.

Adevărata realizare economico-socială a cercetării științifice are, prin urmare, loc în procesul de aplicare a cunoștințelor descoperite, a proceselor tehnologice elaborate și a tehnicii create. De aceea, în relațiile noastre sociale, eficiența cercetării nu trebuie urmărită numai și în primul rînd la „autor“ — prin număr de contracte încheiate, valoarea acestora, și nici prin valoarea încasată în urma contractelor încheiate —, ci ea trebuie urmărită acolo unde se manifestă și se realizează în fapt, la „consumator“, prin eficiența reală, deci post și nu antecalculată.

8. Recunoașterea rolului hotărîtor pe care munca și eforturile fiecărui popor îl au în procesul de dezvoltare economico-socială independentă, multilaterală a fiecărei țări, ca și în lichidarea rămîinerii în urmă față de țările avansate, în concepția României nu înseamnă cituși de puțin **negarea rolului pe care îl are și trebuie să-l aibe cooperarea și colaborarea internațională întemeiată pe principiile justiției și echității, sprijinul din**

partea popoarelor avansate din punct de vedere tehnic și economic. „Desigur — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu —, accelerarea progresului economico-social trebuie să aibă la bază, în primul rînd, eforturile fiecărui popor și națiuni. În același timp este necesar ca popoarele și țările mai dezvoltate, îndeosebi cele care au realizat această dezvoltare și pe seama asupririi popoarelor slab dezvoltate, să acorde un ajutor mai puternic, mai substanțial în asigurarea progresului economic și social al acestor state“.)

În concepția partidului nostru, reducerea și diminuarea decalajelor reprezintă o **necesitate obiectivă economică, politică și morală** pentru țările subdezvoltate și în curs de dezvoltare, pentru popoarele avansate din punct de vedere economic și pentru lumea contemporană privită în ansamblul său. În acest proces, un rol de mare însemnătate revine **colaborării științifice, tehnologice, sprijinului direct** acordat de țările avansate celor care au atîta nevoie de el.

Transformarea **posibilității** transferului de tehnologii în **realitate** presupune în mod obligatoriu înainte de toate:

a) așezarea relațiilor internaționale pe **principii și mecanisme economice echitabile**. Egalitatea deplină în drepturi, respectarea suveranității și independenței naționale, neamăstecul în treburile interne ale altor popoare, nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța, avantajul reciproc, reprezintă cheia de boltă a promovării unor noi relații internaționale.

b) lichidarea barierelor economice, politice, ideologice și a discriminărilor de orice fel în cooperarea internațională și în acordarea de asistență tehnică și de sprijin în lichidarea fenomenului subdezvoltării. Adevărul este că știința modernă se află în prezent în patrimoniul națiunilor celor mai avansate, și într-o foarte mare măsură „în cazarmile“ companiilor monopoliste transnaționale, care o înconjoară cu noi bariere. În contradicție cu natura sa genetică și funcțională de **produs social**, știința continuă să rămînă în mare măsură un **domeniu privat** și nu, ceea ce ar fi firesc, un **patrimoniu universal**. Pentru ca ea să-și poată a adevărat îndeplini misiunea ei socială este necesar ca barierele care o înconjoară să fie înlăturate;

c) înlăturarea barierelor trebuie însoțită de crearea mecanismelor, și a cadrului instituțional organizatoric necesare pentru acordarea sprijinului și transferului de tehnologie;

d) concomitent se impune elaborarea unui **cod de conduită** internațională privind transferul de tehnică;

e) acuitatea problemei colaborării științifice și tehnice, a acordării de sprijin și reglementării transferului de tehnologie, fac, după părerea statului român deosebit de actuală și necesară o **nouă conferință mondială** consacrată științei și tehnicii, care să stabilească măsuri pentru ca posibilitățile oferite de știință și tehnică să fie eficient folosite pentru rezolvarea problemelor subdezvoltării.

Realizări și perspective

PROMOVAREA unei asemenea concepții și strategii în domeniul științei și tehnicii, corectarea și îmbogățirea ei cu concluziile desprinse din realitățile concrete, au condus la creșterea și dezvoltarea accelerată a forțelor productive ale țării pe temeiul industrializării, la crearea și dezvoltarea accelerată a bazei tehnice materiale a socialismului în România.

Pentru ilustrare menționăm că în decurs de un sfert de veac — 1950-1975 — fondurile fixe cu care s-a îmbogățit patrimoniul țării noastre au crescut de peste 5,3 ori. Fondurile fixe ale industriei au sporit în aceeași perioadă de 12 ori, ea ajungînd să dețină în anul 1975, 41,6 la sută din totalul fondurilor fixe existente în economia națională.

Industria țării, așezată în anii puterii populare pe tehnica mașinistă, și-a sporit producția, tot în perioada menționată, de 21 de ori și în cadrul ei industria energiei electrice și termice — de 37 de ori; industria cocso-chimică — de 54 de ori, construcțiile de mașini — de 77 de ori, electrotehnică — de 185 de ori, și industria chimică — de 112 ori.

Aceasta a determinat o creștere considerabilă a aportului industriei românești la înzestrarea tehnică a

tuturor ramurilor economiei naționale. Astfel, dacă în anul 1950 industria autohtonă a acoperit cu utilaje din producție internă doar 50,8 la sută din investițiile cu utilaje, în anii cincinalului 1966—1970 participarea ei s-a ridicat la 66,8 la sută, pentru ca în anii 1971—1975 să crească la 72,9 la sută.

În ritm înalt s-a dezvoltat baza tehnică a agriculturii. În anul 1975, în această importantă ramură a economiei naționale lucrau 119 533 tractoare fizice față de 13 713 în anul 1950; 34 391 de cultivatoare mecanice față de 1 343; 46 462 de semănători mecanice față de 6 350; 20 209 de combine tractate pentru păioase — față de 74; 17 912 combine autopropulsate — față de numai 44 în anul 1950. Dacă în anul 1950 pe un tractor fizic reveneau 2 493 de ha teren arabil, în anul 1975 reveneau doar — 81 ha.

În sectorul construcții-montaj în antrepriză, nivelul de mecanizare a lucrărilor a reprezentat în anul 1975 — între 88,5 la sută și 95,3 la sută.

În același an — 1975 — nivelul productivității muncii pe un lucrător depășea nivelul anului 1950, de 6,66 ori în industrie, — de 4,95 ori în construcții-montaj în antrepriză și — de 3,24 ori în transportul feroviar.

Obținînd astfel de realizări, România a făcut pași importanți pe calea progresului, și așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cursul cincinalului viitor țara noastră va depăși starea de țară în curs de dezvoltare, în accepțiunea contemporană a noțiunii și va trece la stadiul de țară cu o dezvoltare medie.

Continuarea operei de edificare a socialismului multilateral dezvoltat, necesitatea accelerării procesului de reducere a distanței ce o desparte de țările avansate a impus stabilirea de măsuri care vizează **creșterea aportului științei și tehnologiei** la progresul economic și social al țării. Astfel, Congresul al XI-lea a stabilit ca actualul cincinal să fie **cincinalul revoluției tehnico-științifice, al afirmării largi a cuceririlor celor mai avansate ale cunoașterii în toate ramurile și sectoarele producției materiale și ale vieții sociale**. În consens cu aceasta, activitatea de cercetare științifică și de dezvoltare tehnologică este și va fi mai ferm orientată spre satisfacerea cerințelor concrete ale industriei, agriculturii și celorlalte ramuri economice.

Corespunzător direcțiilor de bază ale dezvoltării economiei naționale, în anii acestui cincinal, prin concepție proprie se va asigura realizarea a peste 80 la sută din totalul tehnologiilor noi și perfecționate pentru obiectivele de investiții planificate. Concomitent se va acționa pentru extinderea și promovarea mult mai intensă a mecanizării complexe, automatizării și chimizării producției materiale.

Știința, tehnica și tehnologia avansate sînt chemate să joace un rol mult mai însemnat în anii acestui cincinal, în înlăturarea Programului de creștere suplimentară a producției, de dezvoltare economico-socială, mai accentuată a României în perioada 1978—1980, elaborat din inițiativa și aportul determinant al secretarului general al partidului. Așa cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională „...este necesar să impulsăm activitatea de cercetare în toate sectoarele, să asigurăm scurtarea ciclului cercetare-proiectare-produție. Institutele științifice centrale au obligația să ia toate măsurile pentru ca — în conformitate cu planul, inclusiv cu prevederile suplimentare — să obțină noi materiale cu caracteristici superioare, noi mașini și utilaje

5) Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11, Ed. politică Buc., 1975 p. 38.

de înaltă productivitate, produse de calitate tot mai bună. Trebuie depuse eforturi pentru aplicarea tehnologiilor noi care să conducă la reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibili și energie, la creșterea mai accentuată a productivității muncii.

Conducerile ministerelor, centralelor și întreprinderilor trebuie să considere realizarea planului de cercetare și promovare a progresului tehnic drept una din cele mai importante sarcini ale activității lor permanente“.

Continuând aceeași strategie, de așezare la baza întregii noastre dezvoltări a celor mai avansate realizări ale științei și tehnicii contemporane, în obiectivele și orientările pentru elaborarea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a României în perioada 1981—1985, dezbătute de Conferința Națională se prevede, așa cum sublinia secretarul general al partidului, că în centrul noului cincinal va sta „ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții materiale, afirmarea cu și mai mare intensitate a revoluției tehnico-științifice, introducerea celor mai noi cuceriri ale cunoașterii în toate domeniile vieții economico-sociale“.

PERFECTIONAREA MECANISMULUI ECONOMIC

(Urmare din pag. 11)

tului. Cadrul de acțiune și funcțiile pîrghiilor economico-financiare sînt nemijlocit legate de planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării. Fără a intra în intimitatea acțiunii diferitelor pîrghii economico-financiare, dorim să mai subliniem doar necesitatea armonizării influenței exercitate de către acestea asupra activității unităților economice, astfel încît ele să se completeze, să se intercondiționeze și nu să se contrazică unele pe altele, situații care se mai întîlnesc uneori și care vor trebui înlăturate cu desăvîrșire, asigurîndu-se astfel o cît mai bună funcționare a mecanismului economic.

Pîrghiile economico-financiare sînt chemate să orienteze și amplifice preocupările unităților productive și, pe un plan mai general, ale tuturor unităților socialiste, pentru așezarea activității lor pe criteriile unei înalte eficiențe economice, să le cointerezeze într-o riguroasă dimensionare a necesarului de resurse materiale, de muncă și bănești, concomitent cu o astfel de gospodărire a acestora, încît de pe urma fiecărei unități de fonduri de producție angrenată în circuitul economic să se realizeze o producție, un venit național, un beneficiu cît mai mari.

Pentru a răspunde acestor cerințe, acțiunea pîrghiilor economico-financiare trebuie să se desfășoare concomitent pe două planuri principale : **pe de o parte**, prin intermediul lor, să se asigure o legătură cît mai strînsă între cuantumul fondurilor avansate de societate întreprinderilor și ceea ce la rîndul lor acestea sînt obligate să dea societății ; **pe de altă parte**, pîrghiile economice să creeze cadrul care să permită ca posibilitățile de constituire a fondurilor productive necesare desfășurării activității economice, precum și anumite avantaje materiale acordate acestora, să depindă în primul rînd și într-o măsură cît mai mare de propriile rezultate economice-financiare pe care le obțin. În această viziune au și fost concepute perfecționările aduse pîrghiilor economico-financiare, perfecționări care s-au materializat prin adoptarea unui ansamblu unitar de măsuri de simplificare și așezare pe baze economice a relațiilor dintre unitățile socialiste, dintre acestea și bugetul de stat,

Se are în vedere ca pînă în anul 1985 circa 45% din volumul total al producției ramurilor prelucrătoare și 70% din construcția de mașini să îl constituie produsele puse în fabricație în viitorul cincinal pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ceea ce va trebui să asigure o creștere cu 25—30% a indicelui de valorificare a materiilor prime și materialelor pe ansamblul industriei. De aceea, se precizează în Raportul prezentat de secretarul general al partidului la Conferința Națională, îndeplinirea obiectivelor viitorului cincinal impune măsuri ferme pentru desfășurarea cu rezultate superioare a cercetării științifice, pentru orientarea tuturor forțelor spre rezolvarea cerințelor producției materiale, ridicarea calitativă a activității economice și progresul general al societății noastre.

În felul acesta, România va urca noi trepte pe calea progresului și civilizației, va face noi pași pe calea apropierei de țările avansate din punct de vedere economic, cu concursul hotărîtor al poporului său și spre binele lui.

prof. dr. Aurel NEGUCIOIU
Cluj-Napoca

crearea unor posibilități sporite de autofinanțare, participarea mai activă a creditului la finanțarea producției și investițiilor, asigurarea concordanței dintre preț și cheltuielile sociale de producție, a unor corelații justificate economic între prețurile diferitelor produse.

Complexitatea mereu sporită a vieții economice și sociale, necesitatea gospodăririi cu înaltă eficiență a avuției naționale, întărirea ordinii, disciplinei și responsabilității în utilizarea fondurilor materiale și bănești încredințate de societate, instaurarea în toate compartimentele și domeniile de activitate a unui regim sever de economii, impun și în continuare soluții noi privind acțiunea pîrghiilor economico-financiare.

Astfel, pîrghiile economico-financiare pot să cointerezeze în mai mare măsură unitățile economice, ca printr-o analiză aprofundată a rezervelor pe care le au să-și asume, încă din faza de elaborare a propunerilor de plan, sarcini mobilizatoare — cantitative și calitative — posibile de realizat printr-o folosire deplină a bazei tehnico-materiale de care dispun. Aceasta s-ar putea realiza prin legarea mai strînsă a avantajelor acordate unităților, de creșterile asumate la principalii indicatori de plan, față de anul precedent.

În același timp, credem că se impune promovarea cu mai multă fermitate în practica economică a unor modalități prin care să se asigure o legătură mult mai strînsă decît în prezent între cuantumul fondurilor de producție de care dispun unitățile, rezultatele ce trebuie să le obțină și contribuția lor la constituirea fondurilor la dispoziția societății.

Îmbunătățirile aduse sistemului de prețuri oferă un criteriu mai obiectiv pentru măsurarea și aprecierea eficienței producției materiale, stabilirea opțiunilor și priorităților în dezvoltarea economiei naționale. Intensificarea influenței pe care prețurile o pot și trebuie să o exercite în viața economică, impune preocupări sporite pentru ca acestea să se adapteze elastic și operativ la schimbările care intervin în nivelul și dinamica cheltuielilor de producție, să stimuleze în măsură sporită promovarea largă a progresului tehnic, asimilarea și introducerea rapidă în fabricație de produse cu parametri tehnico-economici ridicați, care să valorifice pe un plan superior materiile și materialele supuse prelucrării, reducerea continuă a costurilor și ridicarea productivității muncii obiective deosebit de importante ale etapei în care ne aflăm.

LA BAZA EXPERIENȚEI ÎNAINȚATE, O CONCEPȚIE AVANSATĂ EXIGENȚE ALE INVESTIȚIILOR — SCURTAREA TERMENELOR ȘI ATINGEREA RAPIDĂ A PARAMETRILOR PROIECTAȚII

UNITATE cu vechi tradiții în construcții industriale și de edificii social-culturale. Întreprinderea de construcții siderurgice Hunedoara (I.C.S.H.) a înregistrat în acest al doilea an din actualul cincinal deosebite realizări în îndeplinirea prevederilor de plan. Desprindem din acestea, câteva realizări (pe 11 luni din 1977):

- producția de construcții-montaj 104,56%
- productivitatea muncii 105,00%
- producția industrială proprie 169,00%
- reducerea cheltuielilor la 1 000 lei producție peste prevederile de plan cu 5 lei
- economii față de cheltuielile înscrise în devizele de lucrări de peste 4 milioane lei

Îndeplinirea și depășirea principalilor indicatori de plan se concretizează și în îndeplinirea în avans a unor importante obiective industriale și social-culturale (vezi caseta). În general, toate prevederile de punere în funcțiune pe 1977 au fost respectate. Realizarea în devans de către constructor a unor obiective industriale a creat beneficiarilor posibilitatea de a atinge la acestea înainte de termen parametrii proiectați, fapt ce s-a concretizat în însemnate sporuri de producție peste plan. Ce factori au făcut posibile asemenea succese, în ce constă experiența acestui harnic colectiv care, prin realizările obținute, mai ales în creșterea productivității muncii, se detașează mult față de alte unități similare?

ÎNȚEPRINDEREA de construcții siderurgice Hunedoara își desfășoară activitatea pe raza a trei importante centre industriale ale țării, realizând atât obiective care privesc dezvoltarea și reparațiile capitale de la Combinatul siderurgic Hunedoara, Întreprinderea „Victoria”-Călan și Întreprinderea Metalurgică Aiud, cât și construcții de locuințe și social-culturale în municipiul Hunedoara. Alături de aceste principale obiective, I.C.S.H. execută și construcții industriale de alt profil, (întreprinderi de încălziminte, de confecții, fabrici de gheață) unități ce intră în programul de dezvoltare al municipiului Hunedoara. Așadar, un program complex de construcții, cu termene pe întreg parcursul unui an, cit și în continuare pe perioada întregului cincinal.

Desfășurarea activității astfel încât să se asigure **predarea la termen beneficiarilor a diferitelor obiective să se obțină rezultate favorabile în îndeplinirea indicatorilor de plan**, au pus în fața constructorilor hunedoreni probleme dificile care, datorită experienței și multiplelor inițiative luate, au putut fi rezolvate favorabil. Dintre acestea, ne vom opri asupra unor **PROBLEME-CHEIE** care asigură succesul și eficiența activității în lucrările de construcții-montaj.

Colaborarea tripticului investitor — proiectant — constructor

1 Cooperarea strinsă între titularii de investiții, proiectant și constructor, pe întreg parcursul îndeplinirii diferitelor obiective.

În derularea activității, răspunderea pentru rezolvarea diferitelor probleme

impuse de pregătirea temeinică a acestei investiții (avem în vedere asigurarea documentațiilor, deschiderea finanțării, asigurarea amplasamentelor etc.), n-a fost considerată ca o sarcină doar pentru beneficiar ci, diferitele probleme ce au apărut, au fost soluționate în strinsă colaborare cu proiectantul și constructorul. Nu odată constructorul a intervenit și a ajutat proiectantul în alegerea unor soluții mai eficiente, iar beneficiarul a ajutat de multe ori pe constructor în executarea mai rapidă a unor montaje de utilaje etc.

Această colaborare s-a soldat cu efecte pozitive în accelerarea execuției investițiilor. Bunăoară, constructorul ajutând la elaborarea cit mai corectă a documentațiilor, se ajută pe sine în accelerarea punerii la punct în cele mai amănunțite detalii a proiectului de organizare a execuției, pe unități și pe șantier. Așa s-au petrecut lucrurile, de pildă, la execuția oțelăriei electrice nr. 2, a laminorului de semifabricate nr. 2 și laminorului de sîrmă nr. 3 din Hunedoara. la lucrările de pe platforma industrială Călan, la realizarea obiectivelor social-culturale din municipiul Hunedoara etc., lucrări care, față de grafice, se află acum în avans cu câteva luni. Dacă la realizarea unor obiective și-ar aduce contribuția mai largă și unii furnizori de utilaje (cazul întreprinderii „23 August”-București pentru cuptoarele de oțel electrice) prin devansarea termenelor de livrare, s-ar obține într-adevăr scurțări de termene foarte spectaculoase la un număr mult mai mare de obiective.

Din cele 40 obiective industriale atacate în 1977 și care vor continua și în anii viitori, 14 au termene de punere în funcțiune în acest an. Pînă la data de 1 dec. a.c. au fost realizate toate obiectivele planificate, dintre care:

ÎN DOMENIUL INDUSTRIAL :

- rețeaua electrică (racord de 6 kilovolt) pe estacada laminorului la C.S. Hunedoara, cu 53 zile mai devreme; instalația experimentală a producerii buretelui de fier la întreprinderea „Victoria” Călan, cu 16 zile mai devreme; dezvoltarea etapei a II-a la I.M. Aiud (noi capacități pentru piese turnate și forjate), cu 3 zile mai devreme; cuptorul Martin nr. 1 de la Oțelăria nr. 2 (reparație capitală), cu 2 zile mai devreme etc.

ÎN DOMENIUL SOCIAL-CULTURAL ÎN ORAȘUL HUNEDOARA :

- o grădiniță de copii cu 125 locuri, realizată cu 118 zile mai devreme; o sală de gimnastică, cu 77 zile mai devreme; un centru stomatologic, cu 38 de zile mai devreme; blocul de locuințe 31, cu 60 apartamente, cu 92 zile mai devreme; blocul 26, cu 100 apartamente, cu 30 de zile mai devreme; un bloc din centrul civic A 1—4 cu 35 apartamente, cu 61 zile mai devreme etc.

Organizarea utilizării eficiente a forței de muncă

2 Corelarea folosirii depline a forței de muncă, utilajelor de construcții, mijloacelor de transport și a materialelor.

Disponind din vreme de documentațiile necesare pentru obiectivele înscrise în plan, de proiectele de organizare a producției și a lucrărilor pe fiecare șantier, Întreprinderea de construcții reușește să-și pună în deplin acord necesarul de forță de muncă cu atingerea indicilor tehnico-economici planificați, cu posibilitățile de depășire a acestora. Lucrul acesta este făcut cu multă grijă, prin analize bazate pe calcul mecanizat, prin intervenții pe parcursul îndeplinirii sarcinilor, printr-o rațională repartizare a lucrărilor pe fiecare formație de muncă. Evident, lucrul în acord global, aplicarea unei metode industriale, de înaltă productivitate în execuția lucrărilor, toate au contribuit ca, în acest an, productivitatea pe un om al muncii să crească cu peste 46 000 lei față de realizările anului 1976 și cu peste 8 000 lei peste prevederile din acest an.

O viziune rațională asupra eșalonării lucrărilor

3 Asigurarea de la începutul anului a unui front de lucru suficient care să permită realizarea unei producții ritmice.

Urmărind evoluția realizărilor obținute de I.S.C.H., se desprinde faptul că, în fiecare trimestru, s-a făcut o rațională repartizare a sarcinilor, realizările fiind în concordanță cu acestea (trim. I 26%, trim. II și III 28—29%, trim. IV restul). Așadar, o pondere importantă a sarcinilor au fost eșalonate în prima parte a anului, fapt ce a dat puțința constructorului să obțină, în final, depășiri de plan, să-și organizeze producția de așa natură încât noul an ce vine să se asigure o continuitate a realizărilor de vîrf. Desigur, merită amintite măsurile luate pentru ca producția să nu fie stînjinită pe timp friguros, aceasta să se desfășoare în lanț (mai ales la construcțiile social-culturale) creînd condiții ca toate formațiile specializate să aibă front de lucru. De altfel, stabilitatea cadrelor, lucru realizat pe toate cele 5 șantiere ale întreprinderii este explicată tocmai prin existența permanentă a fronturilor de lucru, prin grija ca fiecare formație să aibă posibilitatea ca, lună de lună, să-și poată îndeplini și depăși sarcinile și, în funcție de aceasta, să-și mărească câștigurile.

Ritmicitatea producției, existența unui front continuu de lucru, a permis și o bună utilizare a mijloacelor mecanizate (excavatoare, stații de betonare, buldozere, macarale) a căror indici obținuți se situează, în majoritate, mult peste prevederi.

Dezvoltarea unor activități centralizate

4 Extinderea executării centralizate și mecanizate a unor procese de muncă asigură realizarea unei eficiențe ridicate.

Așa cum se apreciază de către constructor, saltul cel mai spectaculos făcut în direcția creșterii productivității muncii și în reducerea cheltuielilor la 1 000 lei producție, s-a datorat dezvoltării bazei proprii de execuție centralizată a confecțiilor metalice, precum și a betoanelor.

Confruntîndu-se cu o situație nefavorabilă în aprovizionare (prin plan întreprinderii îi erau asigurate în mică măsură confecțiile metalice și prefabricatele) raportată la ritmul impus de respectarea termenelor de execuție a unor obiective, constructorul a trecut la dezvoltarea bazei proprii de producție. S-a ajuns astfel ca, în acest an, să se realizeze centralizat, prin forțe proprii, peste 8 000 tone confecții metalice față de 3 500 tone în 1976, iar volumul de prefabricate de beton să crească aproape la dublu față de prevederile de plan (s-au realizat prefabricate în valoare de 110 milioane lei față de 65 milioane planificat).

Dezvoltarea bazei proprii de execuție centralizată a unor importante activi-

tăți (confecții metalice, prefabricate) a permis și lărgirea cadrului mecanizării unor operații de execuție a unor importante lucrări. Astfel, începînd de la materiile prime sosite pe șantiere (agregate, ciment etc.) și terminînd cu prepararea betonului și mortarului, toate operațiunile se execută acum mecanizat. Bunăoară, în stațiile de preparare a betonului și mortarului de la Hunedoara și Călan, datorită nivelului ridicat de mecanizare, activitatea este deservită doar de 2—3 oameni. De asemenea, transportul betonului sau mortarului la punctul de lucru și punerea lui în operă se face tot mecanizat, cu ajutorul unor sisteme de pompe. Mecanizarea acestor activități a permis constructorului să utilizeze mai rațional forța de muncă: circa 400 de oameni au putut fi repartizați în sectoare unde lipsa lor era resimțită mai mult și unde puteau fi utilizați cu o eficiență mult mai ridicată. Prin centralizarea și mecanizarea unor activități s-au obținut, de asemenea, economii de materiale, prin eliminarea risipei, concomitent cu ridicarea calității lucrărilor efectuate

Construcțiile, tot mai mult o activitate de montaj

5 O altă acțiune bună care se soldează cu realizări deosebite este și transformarea tot mai mult a activității de construcții pe șantiere în activitate de montaje.

Pentru a se ajunge aici, constructorul, în colaborare cu proiectanții, a găsit diferite soluții de prefabricare a structurilor de rezistență (prin reducerea structurilor din beton monolit și creșterea structurilor de prefabricate sau glisate). Numai pe platforma Călan, ca urmare a acțiunilor de modificare a soluțiilor de execuție, s-au realizat structuri de rezistență față de prevederea inițială cu beton monolit, de circa 25 000 m³ din prefabricate și beton glisat. Acțiunea respectivă a permis, pe lângă creșterea productivității muncii, și realizarea unei însemnate economii de manoperă.

În prezent pe toate platformele industriale de construcții de locuințe ale I.C.S.H., peste 50% din activități au căpătat caracter de montaj.

Un sistem modern de programare

6 Intocmirea corectă și respectarea strictă a graficelor de lucrări, extinderea pe o scară largă a graficelor rețea întocmite prin metoda drumului critic, perfecționarea planificării.

Sistemul de programare, conducere și urmărire a producției, pleacă de la o întregă metodologie care începe odată cu stabilirea planului împărțit pe trimestre, pe întreprindere și subunități. În fiecare trimestru se analizează în amănunt posibilitățile de creștere a

realizărilor prin aplicarea unor măsuri operative. Se întocmesc planuri de lucru lunare pe formații de lucru, loturi, șantiere, iar urmărirea realizării lor se face cu ajutorul calculatorului.

Întregul sistem de planificare și urmărire a îndeplinirii sarcinilor este de așa natură pus la punct, încît permite ca zilnic (cu o zi în urmă) fiecare conducător de șantier sau lot de lucrări, să cunoască situația realizărilor pe obiective, beneficiari, maiștri și formație de lucru. Acest fapt permite intervenții operative acolo unde treburile nu merg bine sau sporirea sarcinilor în cazul unor depistări de rezerve ce pot fi mai ușor valorificate.

Sistemul de grafelor în rețea se aplică diferențiat, în funcție de importanța lucrărilor. Astfel, pentru obiectivele de bază se utilizează grafele în rețea întocmite prin metoda drumului critic; pentru subactivitățile care nu pot fi cuprinse în graful rețea, se folosesc grafice obișnuite. În cazul cînd unele obiective ajung în fază finală (probe), activitatea este urmărită prin analize operative, pentru a stabili, de la o zi la alta, sarcinile și responsabilitățile.

Firește, procedeul respectiv a pus la îndemîna factorilor de decizie nenumărate rezerve care, prin diferite măsuri, au putut fi valorificate cu succes. Bunăoară, numai prin perfecționarea sistemului de aprovizionare a locurilor de muncă cu cele necesare, prin înlăturarea operativă a unor deficiențe ivite în respectarea graficelor de către beneficiar (ne referim la contractarea și livrarea la timp a unor instalații și utilaje), s-a ajuns ca timpul de lucru să fie folosit mai productiv de fiecare formație de lucru cu cel puțin 15—20%. De altfel, înlăturarea cauzelor care făceau ca, adesea, unele formații de lucru să se plimbe pe șantier pentru procurarea de materiale sau pentru găsirea de front de lucru adecvat, a făcut posibil ca lucrările pe bază de acord global pe șantierele întreprinderii să atingă proporții între 70—90%.

DESIGUR, sînt și unele neajunsuri în activitatea constructorului, datorate mai ales unor dereglări în sistemul responsabilității diferiților participanți la realizarea unor obiective de investiții. Faptul că se intervine însă prin toate căile și mijloacele posibile pentru înlăturarea acestora, face ca activitatea să fie prodigioasă. Să crească în eficiență de la an la an. Acum, cînd ne mai despart puține zile față de începerea unui nou an de plan, trebuie să evidențiem faptul că constructorul se află în posesia majorității documentațiilor necesare, că a luat o serie de măsuri tehnico-organizatorice care să asigure creșterea, în continuare, a productivității muncii și eficienței activității în general.

Asigurarea frontului de lucru, continuarea activității pe unele platforme, utilizarea de metode moderne de organizare și de execuție, creșterea ponderii industrializării în totalul lucrărilor, va permite colectivului de muncă de la I.C.S.H., să obțină și în 1978 succese de prestigiu, care să-l situeze în rîndul unităților fruntașe pe țară.

V. BOESCU

O expresie a adâncirii democrației economice, a capacității de perfecționare continuă a societății noastre

NOILE STATUTE — cadru superior de organizare și conducere a agriculturii cooperatiste

CONGRESUL consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, important forum al democrației, al participării întregii țărâni la conducerea agriculturii, care a avut loc în primăvara acestui an, a dezbătut importante măsuri privind perfecționarea întregului sistem de organizare și conducere a agriculturii, dezvoltarea democrației cooperatiste, intensificarea participării țărânilor la conducerea agriculturii, creșterea rolului conducător al partidului în viața satelor.

În acest cadru, Congresul al III-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție a adoptat **Statutul**

cooperativei agricole de producție, Statutul uniunilor cooperative agricole de producție. Statutul consiliului intercooperatist, Statutul asociației economice intercooperatiste și Statutul cooperării și asocierii cooperative agricole de producție cu unități de stat sau ale cooperativa de consum, aprobate la 28 septembrie prin Decretul Consiliului de Stat nr. 346/1977 — fapt ce marchează încheierea procesului de unificare a cadrului organizatoric în care își desfășoară activitatea cooperativele agricole, atât pe plan intern — în cadrul cooperativei — cât și în relațiile cu organele cooperatiste ierarhice, cu alte unități economice, de stat sau cooperative.

Conducerea colectivă și rolul crescând al femeii

PRIN CONȚINUTUL și prevederile lor, statutele — în ansamblu — răspund cerințelor determinate de sarcinile ce revin agriculturii cooperatiste în etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate; modificările aduse au fost impuse de mutațiile care s-au produs în agricultura cooperatistă, de noile obiective și sarcini prevăzute în Programul partidului. Statutele, în forma aprobată, contribuie la perfecționarea organizării activității economico-sociale în unitățile agricole cooperatiste în concordanță cu cerințele actualei etape de dezvoltare a economiei și societății. La baza tuturor prevederilor statutare au fost așezate principiile **conducerii și muncii colective, ale conducerii de către partid**, pe bază de plan, a întregii activități economice și sociale — ca proces legic al creșterii rolului conducător al partidului —, ale **centralismului democratic** în condițiile concrete ale agriculturii cooperatiste.

STATUTUL COOPERATIVEI AGRICOLE DE PRODUCȚIE, în urma modificărilor aduse, este în măsură să influențeze pozitiv organizarea muncii. În forma sa actuală, statutul situează într-un cadru echitabil atât responsabilitatea membrilor cooperativei pentru buna desfășurare a activității, competențele consiliului de conducere, cât și atribuțiile rezultate din raporturile de cooperare cu cei de care depinde nivelul producției agricole. Printre îmbunătățirile aduse trebuie menționată și aceea că statutul actual dezvoltă și adâncește democrația cooperatistă, statuează atribuții mai importante ale adunărilor generale și adunărilor pe ferme și brigăzi. Întărirea democrației cooperatiste cere, de asemenea, întărirea ordinii, disciplinei și responsabilității în muncă, îmbunătățirea continuă a organizării producției și a muncii în cooperative, perfecționarea sistemului de retribuire a cooperativelor, generalizarea acordului global.

Modificările aduse unor prevederi ale vechiului statut au fost determinate de acumulările cantitative și de transfor-

Atribuții statutare ale uniunilor cooperative agricole de producție :

- asigură desfășurarea corespunzătoare a întregii activități organizatorice, politice și social-culturale a cooperative agricole, a asociațiilor și consiliilor intercooperatiste, în scopul realizării planurilor de producție ;
- dezbate și adoptă indicatorii planurilor anuale și de perspectivă ce revin agriculturii cooperatiste din planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării ;
- organizează dezbaterile și adoptarea indicatorilor de plan de către adunările generale ;
- sprijină conducerea unităților agricole cooperatiste în realizarea indicatorilor de plan ;
- asigură și răspund de funcționarea democratică a organelor de conducere ale unităților agricole cooperatiste ;
- asigură participarea țărânilor cooperative la conducerea activității unităților agricole cooperatiste ;
- răspund de perfecționarea mijloacelor și formelor de atragere a tuturor cooperativelor la întreaga activitate de producție și social-culturală ;
- organizează acțiuni pentru mobilizarea cooperativelor și a celorlalți locuitori ai satelor la efectuarea lucrărilor agricole, la alte acțiuni în scopul creșterii producției agricole ;
- adoptă măsuri organizatorice și politice pentru întărirea ordinii și disciplinei în muncă sprijină organele de conducere colectivă în utilizarea rațională a forței de muncă și aplicarea prevederilor legii retribuției muncii în unitățile agricole cooperatiste ș.a.

mările calitative petrecute în viața economică și socială a țării noastre și implicat în cooperativele agricole, după cel de-al II-lea Congres al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, **Adâncirea democrației cooperatiste**, creșterea rolului organelor colective de conducere, adoptarea unor

modalități de retribuire și cointeresare în concordanță cu politica partidului de creștere mai rapidă a nivelului de trai pe baza sporirii în ritm înalt a producției și productivității muncii sînt câteva din transformările calitative survenite în ultimii ani, care au impus actualizarea unor prevederi ale Statutului cooperativei agricole de producție. La acestea, se adaugă rolul crescînd pe care femeile, ca segment important al forței de muncă din agricultura cooperatistă, trebuie să-l aibă în organizarea producției agricole, în adoptarea deciziilor privind dezvoltarea averii obștești. Ca urmare, în statut se acordă o atenție deosebită **promovării femeilor** în funcții de conducere, pentru ca ele să ocupe și în această privință locul pe care îl merită, în conformitate cu ponderea și contribuția reală ce o au în dezvoltarea acestei ramuri, ca de altfel în întreaga viață economico-socială a țării.

Opțiune fermă pentru o dezvoltare accelerată

O MODIFICARE importantă adusă de actualul statut este **desființarea limitei superioare de 25% din producția netă în care trebuie constituit fondul de dezvoltare**. Această plafonare, menținută vreme îndelungată în statut și în practica curentă, nu a stimulat suficient dezvoltarea averii obștești.

Experiența unor cooperative agricole a demonstrat că se poate ajunge la un grad ridicat de consolidare economico-organizatorică numai cînd se alocă la fondul de dezvoltare o parte importantă din producția netă, cu mult peste 25% ; există cooperative care alocă, de mai mulți ani, chiar 35—45%. S-a dovedit că fondul de consum nu se micșorează în cazul în care se ia o asemenea decizie strategică — ci, dimpotrivă, cînd opțiunile de dezvoltare sînt bine făcute sporesc substanțial și posibilitățile de venituri ale cooperativelor. Aici trebuie subliniat și faptul că înșăși practica a impus renunțarea la a

Componența adunării generale a Consiliului intercooperatist :

— membrii consiliilor de conducere ale cooperativelor agricole de producție; membrii consiliilor oamenilor muncii ale asociațiilor economice intercooperatiste; membrii consiliului oamenilor muncii al stațiunii pentru mecanizarea agriculturii; inginerul șef pentru producția vegetală de la consiliul intercooperatist; medicul veterinar șef pentru producția animală și problemele sanitar-veterinare de la consiliul intercooperatist; economistul șef pentru problemele economico-financiare ale consiliului (desemnat de sucursala Băncii pentru Agricultură și Industrie Alimentară sau de direcția generală pentru agricultură și industrie alimentară); reprezentanți ai I.A.S. și ai institutelor sau stațiunilor de cercetări agricole, de pe raza de activitate a consiliului intercooperatist; reprezentanți ai altor unități de stat și ale cooperației de consum, participante la activitățile economice de cooperare și asociere organizate de consiliul intercooperatist.

Din organul de conducere al consiliului intercooperatist fac parte și președinții birourilor sau, după caz, ai comitetelor executive ale consiliilor populare comunale și orășenești de pe raza consiliului intercooperatist (art. 13).

plafona ponderea fondului de dezvoltare în producția netă.

Ca urmare, prevederea statutară, ca fondul de dezvoltare să se constituie în proporție de cel puțin 18% din producția netă, la care se adaugă cotele de amortizare a fondurilor fixe, precum și alte surse stabilite prin dispoziții legale apare ca una de trecere treptată spre o proporție cât mai apropiată de cea în care se constituie fondul de dezvoltare la nivelul economiei naționale, de 33—34%.

Întărirea economico-organizatorică și ridicarea nivelului de trai al țărănimii

STATUTUL UNIUNILOR COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE definește aceste uniuni ca fiind „organizații democratice reprezentative ale cooperativelor agricole de producție și ale țărănimii, constituite prin asocierea cooperativelor agricole de producție; ele își desfășoară activitatea pe baza statutului propriu și sint conduse nemijlocit de Comitetul Central al Partidului Comunist Român și de comitetele județene de partid. Organele de conducere colectivă ale uniunilor cooperativelor agricole de producție acționează ca organe de partid și de stat”.

De aici rezultă importante atribuții, pentru uniunile cooperativelor agricole de producție (vezi caseta) în organizarea mobilizării tuturor forțelor cooperativelor agricole de producție, ale asociațiilor intercooperatiste, ale consiliilor intercooperatiste, ale întregii țărănime în vederea înlăturării politicii agrare a partidului. Pe lângă atribuțiile importante ce le revin în ridicarea nivelului de trai al cooperativelor și tocmai în vederea în-

făptuirii acestui țel, uniunile cooperativelor agricole de producție urmăresc întărirea economico-organizatorică a cooperativelor agricole, sporirea continuă a producției vegetale și animale, dezvoltarea activităților industriale și de prestări de servicii, creșterea eficienței economice a întregii activități. Un rol important revine uniunilor cooperativelor agricole de producție în elaborarea și avizarea proiectelor de legi, decrete și alte acte normative referitoare la activitatea economică, organizatorică, socială și culturală a unităților economice cooperatiste, ca și în organizarea asistenței juridice a acestora. (Spre exemplu, uniunile cooperativelor agricole de producție arbitrează litigiile dintre unitățile agricole cooperatiste)

STATUTUL CONSILIULUI INTERCOOPERATIST stabilește posibilitatea constituirii C.A.P.-urilor în această formă superioară de organizare și conducere a agriculturii cooperatiste, care poate contribui la înlăturarea politicii partidului și statutului de dezvoltare și modernizare a agriculturii cooperatiste, de consolidare economico-organizatorică a cooperativelor agricole ca unități de sine stătătoare. Pe lângă măsurile întreprinse pe linia concentrării și specializării producției, a folosirii integrale a pământului și resurselor de muncă în vederea creșterii producției agricole, consiliul intercooperatist acționează pentru dezvoltarea activităților de cooperare și asociere economică între cooperativele agricole de producție, între acestea și unități de stat sau ale cooperației de consum, pe linia creării de noi capacități de producție (art. 3). În mod unitar, consiliul intercooperatist asigură coordonarea, îndrumarea, sprijinirea și controlul cooperativelor agricole de producție și asociațiilor economice intercooperatiste din cadrul său (art. 5), în condițiile în care fiecare cooperativă agricolă de producție își păstrează personalitatea juridică, este titulară de plan și își menține autonomia gestionară în execuția planului (art. 7). Organul de conducere al consiliului intercooperatist este adunarea

Domeniile în care se pot organiza asociații economice intercooperatiste :

- creșterea și îngrășarea porcilor ;
- îngrășarea bovinelor și ovinelor ;
- creșterea vacilor pentru lapte ;
- creșterea bovinelor și ovinelor pentru prăsilă ;
- creșterea păsărilor pentru carne și ouă ;
- amenajarea și exploatarea unor suprafețe piscicole ;
- creșterea viermilor de mătase ;
- producerea legumelor și răsadurilor în seră și solarii ;
- înființarea, modernizarea și exploatarea de plantații viticole și pomicele ;
- depozitarea și sortarea produselor agricole ;
- organizarea de centre pentru răcirea laptelui ;
- prelucrarea legumelor, fructelor, strugurilor, laptelui și cărnii ;
- valorificarea produselor agricole și neagricole ;
- producerea materialelor de construcții, dezvoltarea de activități industriale, artizanat, a altor activități de producție, precum și prestări de servicii.

generală (vezi caseta), iar președintele consiliului este directorul stațiunii pentru mecanizarea agriculturii, cu scopul de a se asigura integrarea mai deplină a activității S.M.A. în activitatea C.A.P.

STATUTUL ASOCIAȚIEI ECONOMICE INTERCOOPERATISTE delimitează, pentru prima dată, constituirea acesteia numai în cadrul consiliului intercooperatist. Înființarea asociațiilor economice intercooperatiste se face în scopul de a se realiza mai rapid concentrarea și modernizarea producției, profilarea și specializarea fermelor în vederea consolidării și dezvoltării continue a fiecărei cooperative agricole. Asocierea între cooperativele agricole contribuie deci la creșterea patrimoniului fiecăreia și se realizează numai pe baza liberului consimțământ a două sau mai multe cooperative agricole din raza aceluiași consiliu intercooperatist. Respectarea autonomiei cooperativelor agricole de producție este un principiu pe care asociația îl adoptă în întreaga sa activitate. Domeniile pentru care se pot organiza asociații economice intercooperatiste cuprind, practic, toate activitățile de producție agricolă, de prelucrare și valorificare a acestora (vezi caseta).

Art. 8 și 9 statuează că asociația economică intercooperatistă are personalitate juridică proprie și că fondul său social se compune din mijloacele fixe și circulante cu care participă cooperativele agricole, putând fi sporit prin: cotele — părți din beneficiul repartizat pentru dezvoltarea asociației; valoarea subscrierilor ulterioare ale cooperativelor asociate; părțile sociale ale cooperativelor care aderă ulterior la asociație.

STATUTUL COOPERĂRII ȘI ASOCIERII COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE CU UNITĂȚILE DE STAT SAU ALE COOPERĂȚIEI DE CONSUM reglementează organizarea acțiunilor de cooperare și asociere cu alte unități decît cooperativele agricole. Aceste acțiuni se realizează tot cu sprijinul consiliului intercooperatist, pe raza aceluiași consiliu. Acordul de voință este o condiție prealabilă oricărei acțiuni de cooperare sau asociere, indiferent de sectorul social-economic în care acționează unitățile agricole interesate în cooperare.

Accentul care se pune pe cunoașterea, aplicarea și respectarea legilor țării în toate sectoarele vieții social-economice impune măsuri imediate pentru popularizarea conținutului și prevederilor statutelor, în rândurile întregii țărănime cooperatiste, pentru respectarea întocmai a spiritului și literelor lor. În această importantă acțiune politică, organele și organizațiile de partid de la sate, cadrele cu munci de răspundere în agricultură, uniunile cooperatiste sint chemate să acționeze ferm în spiritul sarcinii trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind funcționarea democratică a organelor de conducere colectivă ale cooperativelor, asociațiilor și consiliilor intercooperatiste, potrivit prevederilor statutare, instaurării în practică a principiilor democrației cooperatiste, asigurând astfel participarea țărănimii cooperatiste la conducerea activității agricole, a tuturor sectoarelor de activitate.

conf. dr. Petru CONSTANTIN

Tribuna „R. E.“

GENERALIZAREA EXPERIENȚEI ÎNAINȚATE

Un instrument al eficienței: conducerea prin bugete

Planificarea pe perioade scurte și urmărirea costurilor pe secții, instalații, produse a ajutat Întreprinderea chimică din Turda să iasă din zona nerentabilității și să obțină, în primele 10 luni din 1977, beneficii suplimentare de 8,9 milioane de lei.

ÎN MAGISTRALUL Raport la Conferința Națională a partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., a subliniat că reducerea mai accentuată a cheltuielilor de producție, îndeosebi a cheltuielilor materiale, constituie o latură de ordin calitativ

esențială a activității economice în perioada următoare: „Întreaga activitate economică să se desfășoare sub imperativul obținerii, pentru fiecare leu cheltuit, a unui volum cât mai mare de producție-marfă și a unor beneficii sporite — singura sursă de creștere a avuției

naționale, de ridicare a nivelului de trai al poporului.“

În acest context, fiecare conducător — indiferent de locul ce-l ocupă în ierarhia întreprinderii — trebuie să gândească în primul rând economic, prin prisma costurilor la care se realizează producția.

Cauzele unei eficiențe economice scăzute

PE PARCURSUL ultimilor ani, Întreprinderea chimică Turda a înregistrat rezultate economice și financiare nefavorabile.

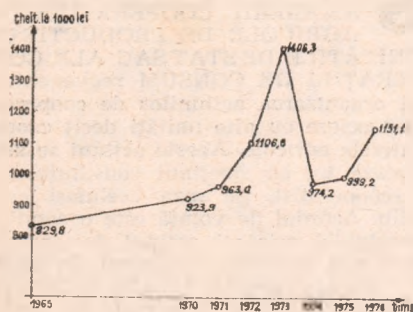

Fig. 1 : Evoluția cheltuielilor la 1000 lei producție marfă

Din fig. 1 se observă menținerea la un nivel foarte scăzut de eficiență, chiar nerentabilitatea activității întreprinderii în anumiți ani — situație determinată într-o proporție însemnată de depășirile mari la consumurile specifice de materii prime, materiale și energie, la cheltuielile indirecte etc.

Pentru trecerea la o activitate economică eficientă, erau necesare — pe lângă alte măsuri, — elaborarea și aplicarea unei metode de urmărire a costurilor de producție care să permită încadrarea în nivelul planificat al cheltuielilor și chiar realizarea de economii față de acesta. S-a considerat că metoda care oferă o astfel de posibilitate este **conducerea activității economice pe bază de bugete de cheltuieli.**

Cu prilejul dezbaterii rezultatelor pe anul 1976 și a cifrelor de plan pe 1977, adunarea generală a reprezentanților

oamenilor muncii a adoptat, în planul unic de măsuri, prevederi referitoare la perfecționarea cadrelor de conducere din unitate, sub îndrumarea unui colectiv de cadre didactice de la Academia „Ștefan Gheorghiu“, precum și elaborarea unor metode operative de urmărire a costurilor pe secții, instalații, produse.

Neajunsuri ale metodologiei curente

ÎNȚEPRINDEREA noastră este organizată pe trei secții ale producției de bază — care fabrică nemijlocit produse chimice (organic, anorganic, oxidurilor cuprică) — și secții auxiliare și de deservire, care prestează servicii pentru secțiile de bază, realizând în același timp și producție marfă (piese de schimb, reparații capitale, lucrări cu caracter industrial, utilaj tehnologic).

Secțiile de bază sînt formate din mai multe instalații; întrucît fiecare dintre acestea obține un singur produs, este considerată, din punctul de vedere al metodologiei de calcul al costurilor de producție, ca o secție distinctă. Această structură dă posibilitatea colectării cheltuielilor de producție pe fiecare instalație în parte, pe fiecare produs sau activitate, putîndu-se determina contribuția fiecăreia la realizarea eficienței economice a întregii întreprinderi.

Sistemul de planificare și urmărire a costurilor de producție aplicat în cadrul întreprinderii este cel prevăzut în normele metodologice de bază, la aplicarea lui ținîndu-se cont de specificul unității și de structura de producție.

Planificarea costurilor de producție folosește metoda pe faze pentru activitatea de bază și metoda pe comenzi pentru activitatea mecanică, desfășurîndu-se la nivel centralizat în cadrul

În cinstea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, colectivul de muncă al Întreprinderii chimice Turda și-a realizat planul de producție pe anul 1977 cu 32 de zile mai devreme.

Îndeplinirea principalilor indicatori de plan reflectă preocuparea oamenilor muncii din întreprindere pentru o activitate eficientă din toate punctele de vedere :

— producția globală (11 luni)	112,2%
— producția marfă (11 luni)	110,0%
— producția netă (10 luni)	129,3%
— producția pentru export (10 luni)	131,9%
— productivitatea muncii (10 luni)	112,1%
— cheltuieli la 1000 lei producție marfă (10 luni)	—53,4 lei
— cheltuieli materiale la 1000 lei producție marfă (10 luni)	—36,5 lei
— beneficii (10 luni)	153,3%

Aceste cifre demonstrează hotărîrea chimiștilor turdeni de a contribui la înfăptuirea programului suplimentar de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul 1976—1980.

biroului plan. La elaborarea proiectului de plan se pornește de la celelalte secțiuni ale planului economico-social al întreprinderii — privind producția, consumurile specifice, retribuția muncii, amortizările, reparațiile, protecția muncii, cheltuielile administrativ-gospodărești.

Pe baza prevederilor acestor secțiuni de plan și a informațiilor statistice se elaborează costurile de producție anuale, respectîndu-se structura de producție a întreprinderii și circuitul cheltuielilor (fig. 2).

Se obțin astfel costurile totale ale producției marfă sau devizul general pentru anul de plan, care se defalcă pe elemente primare de cheltuieli și pe trimestru.

Activitatea de urmărire a costurilor de producție se desfășoară tot la nivel centralizat, pe baza documentelor de evidență primară elaborate de către secțiile de producție.

Sistemul de planificare și urmărire utilizat permite ca analiza eficienței economice a întreprinderii să se efectueze în limitele și termenele legale. El prezintă însă o serie de dezavantaje. Planificarea și urmărirea cheltuielilor de producție efectuîndu-se centralizat, conducătorii de secții nu cunoșteau decât într-o măsură foarte redusă mijloacele economice de care dispuneau pentru realizarea sarcinilor, ceea ce le limita posibilitatea de a contribui la elaborarea propunerilor de plan și la stabilirea rezultatelor economice. În aceste condiții, analiza activității economice se putea efectua numai după expirarea perioadei urmărite, constîtînd doar un act de constatare și

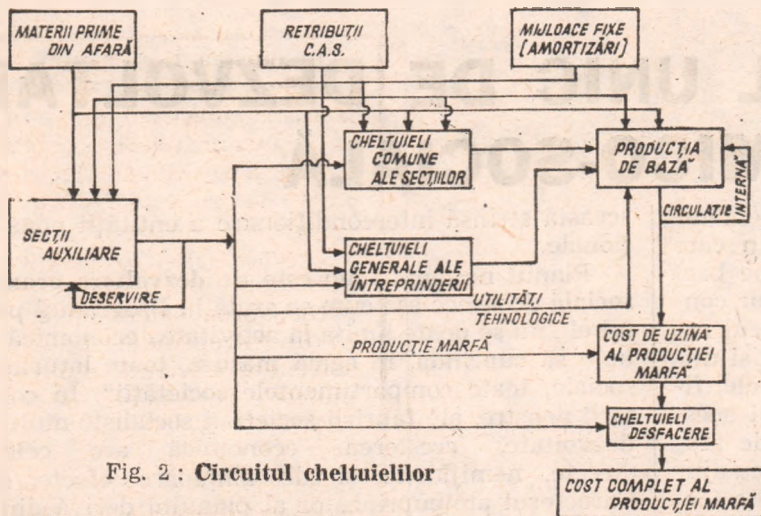

Fig. 2 : Circuitul cheltuielilor

eventual de măsuri postfactum. Conducătorii activităților de producție nu aveau la dispoziție informații referitoare la desfășurarea acestora, pentru a sesiza la timp deficiențele ivite și a lua decizii care să asigure încadrarea în nivelul planificat al indicatorilor de eficiență. Datorită acestor dezavantaje, la sfârșitul perioadei de plan se consemnau abateri nejustificate, cu variații foarte mari de la o lună la alta, după cum rezultă și din „jocul” rezultatelor obținute în cursul anului 1976 (fig. 3).

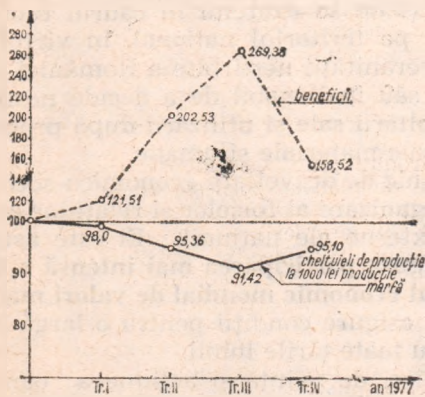

Fig. 3 : Variația indicatorului cheltuieli la 1000 lei producție marfă în anul 1976

Proiectarea noului sistem „bugetar”

METODA DE CONDUCERE pe bază de bugete constă în defalcarea costurilor totale ale întreprinderii — prevăzute pentru desfășurarea activității de plan — pe perioade cât mai scurte de timp, pe fiecare consumator și urmărirea operativă a acestora la fiecare loc de consum.

La elaborarea și aplicarea noului sistem¹⁾ s-au luat în considerare :

- respectarea normelor metodologice de bază în vigoare,
- utilizarea sistemului informațional al evidenței primare stabilite prin documentațiile existente,
- menținerea aceluiași volum de muncă în compartimentele care participă la această activitate,
- adaptarea metodei la tehnologia de fabricație și modul de organizare existente.

Prima etapă în aplicarea metodei au constituit-o stabilirea centrelor buge-

tare și defalcarea bugetului general al activității întreprinderii pe fiecare centru bugetar și pe perioade scurte de timp. Ținând cont de structura de producție simplă, bugetul general a fost defalcat pe produse. Suma bugetelor produselor obținute pe instalațiile unei secții constituie bugetul secției respective. Pentru a se asigura regăsirea bugetelor de secție în bugetul general al întreprinderii, ele au fost elaborate pe articole de calculație.

În cadrul bugetelor pe produs, fiecare articol de calculație devine, la rândul său, un buget de cheltuieli. Bugetele articolelor de calculație directe au fost defalcate pe elemente primare, fiind ușor de urmărit pe baza documentațiilor existente (fișe de urmărire a parametrilor tehnologici). Din bugetele cheltuielilor indirecte a fost constituit un subcentru bugetar — bugetul cheltuielilor cu reparațiile, acestea având ponderea cea mai mare (61,6%) și constituind elementul variabil care determină volumul lor.

Bugetele de cheltuieli pe produs se elaborează pe baza calculațiilor de plan pe produs, cuprinzând sarcinile producției fizice lunare și toate elementele de cheltuieli planificate atât pe unitatea de produs, cât și pe total. Pe baza acestor elemente se recalulează, pe perioade de timp mai reduse decât o lună, cheltuielile de producție convenite conform planului pentru producția perioadei urmărite. Pe baza documentelor de evidență primară (bonuri de materiale, bon de lucru, fișă limită, grafice de reparații) de la secții, la 20 ale lunii se estimează realizările pînă la acea dată ; din compararea lor cu sarcinile recalulate rezultă eventualele deficiențe apărute în activitatea secției și indicații privind cauzele care le-au generat, oferind conducătorilor de secție o orientare clară în luarea de măsuri pentru încadrarea în sarcinile de plan sau pentru diminuarea pierderilor. La sfârșitul lunii se analizează activitatea pe baza postcalculului, verificându-se modul cum s-au realizat măsurile luate și eficiența acestora.²⁾

Aplicarea metodei de conducere pe bază de bugete s-a efectuat prin descentralizarea activității de urmărire a costurilor de producție ; pentru fiecare secție a fost repartizat câte un contabil din efectivul existent, avînd ca atribuții (pe lângă alte activități de evidență contabilă) defalcarea bugetului lunar pe perioade, analiza realizării și pre-

zentarea rezultatelor analizei, conducătorului de secție.

Aplicată în întreprinderea noastră de la începutul acestui an, metoda de conducere a activității pe bază de bugete de cheltuieli și-a demonstrat avantajele față de vechiul sistem de planificare și urmărirea a costurilor :

- oferă conducătorilor compartimentelor de muncă posibilitatea de a cunoaște mijloacele economice, în expresie valorică, de care dispun pentru desfășurarea activității planificate ;

- permite analiza activității economice la fiecare loc de muncă pe perioade de timp mai scurte, oferind conducătorilor de secții informațiile necesare luării de măsuri operative, cu caracter preventiv, pentru încadrarea în nivelul de eficiență economică planificat a centrelor consumatoare și, în final, a întregii întreprinderi ;

- prin descentralizarea activității de urmărire a cheltuielilor de producție, creează condiții pentru cunoașterea mai corectă a posibilităților reale de la fiecare loc de muncă, asigurînd fundamentarea riguroasă a propunerilor de plan pentru perioadele viitoare, prin participarea personalului secțiilor.

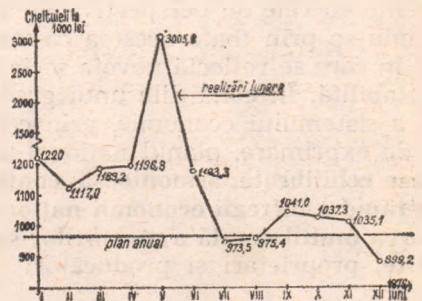

Fig. 4 : Realizarea indicatorilor economici pe anul 1977 (tim. IV — preliminari) în urma aplicării metodei bugetelor.

Din graficul prezentat în fig. 4 se desprinde concluzia că activitatea întreprinderii a fost eficientă pe întreg parcursul anului ; importanțele economice față de cheltuielile admise la 1000 lei producție marfă și beneficiile peste plan atestă viabilitatea conducerii pe bază de bugete de cheltuieli.

Gheorghe FLOREA
directorul întreprinderii chimice Turda

¹⁾ Studiul a constituit proiectul de absolvire a cursului de pregătire a cadrelor de conducere (nivel P III) organizat în întreprindere cu sprijinul Academiei „Ștefan Gheorghiu” Alături de autorul articolului, la proiectarea sistemului au participat : Ioan Copincă, Vasile Radu Pop, Elena Cuteanu, Ioan Radu.

²⁾ Un exemplu : în cursul lunii august a.c., analizîndu-se activitatea pe bază de buget la un produs (HCM 100% S.A.). s-a constatat pericolul de a nu se realiza eficiența economică prevăzută, din cauza depășirii consumului de benzen — materie primă cu pondere mare în costul de producție. Conducătorul secției a dispus măsuri severe pentru economisirea benzenei în fiecare schimb de lucru și reducerea la strictul necesar a volumului reparațiilor ; la sfârșitul lunii s-au reușit nu numai încadrarea în sarcina de plan, dar și obținerea de beneficii suplimentare din reducerea costurilor de producție.

Mic dicționar economic

PLANUL NAȚIONAL UNIC DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ

PLANUL NAȚIONAL UNIC de dezvoltare economico-socială constituie principalul instrument prin care partidul comunist și statul socialist stabilesc, pe baza cunoașterii legilor economice și a particularităților concrete ale țării, **obiectivele** majore pentru progresul rapid al societății într-o etapă determinată, precum și **utilizarea rațională și eficientă a resurselor materiale, financiare și umane naționale** în vederea atingerii acestor obiective. În condițiile strategiei partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, cu ajutorul planului se asigură astfel creșterea continuă a forțelor de producție și dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor vieții economico-sociale, perfecționarea relațiilor de producție, condiții de folosire judicioasă a pîrghiilor economice-financiare, toate acestea în scopul **ridicării sistematice a nivelului de trai material și spiritual al tuturor membrilor societății**. Prevederile planului nu reprezintă o simplă însumare a nevoilor ci se bazează pe o riguroasă selectare a acestora, potrivit cu volumul și structura resurselor posibile de alocat în etapa dată, cuprinde prioritățile decise, după cum și ordinea în care ele pot fi satisfăcute, imbinînd interesele prezente cu cele de perspectivă ale națiunii, planul înscriindu-se prin toate acestea ca un act de decizie socială în care se reflectă nevoia socială științific și rațional stabilită. În condițiile unui grad ridicat de organizare a sistemului economic, prin conținutul și formele sale de exprimare, planul național unic permite o **dezvoltare echilibrată, armonioasă, continuu ascendentă, în ritm rapid a întregii economii naționale, precum și dezvoltarea multilaterală a membrilor societății noastre socialiste**, proprietari și producători uniți prin scop și năzuințe.

Conducerea pe bază de plan a vieții economico-sociale este o necesitate obiectivă, determinată în esență de proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, de ansamblul relațiilor sociale de producție, de cerințele sistemului de legi economice, de interdependențe multiple existente între diferitele ramuri și subramuri, dintre diferitele sfere de activitate.

Caracterul **unic** al planului decurge din faptul că deși elaborarea lui se realizează concomitent la nivele organizatorice diferite, atît pe profil de ramură, departamentul și teritorial, pe centrale, pe întreprinderi și unități economice acest proces este integrat, corelat și sintetizat în mod organic, **concentrîndu-se armonios** în planul național, care este **unul singur, unic**. Nu există nici un alt plan în care să se poată decide asupra dezvoltării noastre în afara planului național unic. Utilizîndu-se ansamblul pîrghiilor economice și funcțiile mecanismului nostru economic, exigențele dezvoltării diferitelor domenii de activitate, componentele sistemului de interese din cadrul societății socialiste (generale, colective și individuale) sînt pe deplin armonizate în cadrul acestui plan. Numai în cadrul planului unic se pot corela, într-un tot unitar, toate laturile și elementele complexe ale procesului reproducției socialiste largite, creșterea în proporții optime a tuturor ramurilor de producție, valorificarea resurselor materiale și de muncă atît în toate unitățile economice cît și pe plan teritorial. Tocmai de aici derivă caracterul **unitar** al planului unic, din

această strînsă intercondiționare a entității noastre naționale.

Planul național unic este de **dezvoltare economico-socială** deoarece așa cum se arată în Programul partidului el „nu se poate limita la activitatea economică ci trebuie să cuprindă, în egală măsură, toate laturile vieții sociale, toate compartimentele societății“. În condițiile țării noastre, ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, creșterea economică are cele mai directe, nemijlocite și de amploare efecte sociale. Caracterul atotcuprinzător al planului derivă din necesitatea de a **nu lăsa nici un domeniu al vieții economice și sociale în afara dirijării conștiente**, aceasta dînd naștere unor fenomene spontane, stihinice, care ar afecta echilibrul general, creînd greutăți, avînd implicații negative asupra mersului ascendent al dezvoltării economico-sociale a țării.

Planul unic de dezvoltare economico-socială este **național**, deoarece obiectivele sale de ordin politic, economic și social, stabilite la nivel central, **exprimă interesele națiunii noastre**. Caracterul său național este realizat în condițiile proprietății socialiste a poporului român asupra avuției sale naționale, ale legilor economice obiective a căror acțiune se exercită în cadrul economico-social existent pe teritoriul național, în virtutea independenței și suveranității neștirbite a României socialiste, a dreptului său inalienabil de a decide nestîngherită asupra dezvoltării sale și utilizării după propria voință a resurselor sale materiale și umane.

Planul național unic de dezvoltare economico-socială reflectă gradul de organizare al forțelor și relațiilor economice interne și externe ale națiunii. El este astfel conceput încît să asigure **participarea mai intensă a țării noastre la circuitul economic mondial de valori materiale și spirituale**, să asigure condiții pentru o largă cooperare economică cu toate țările lumii.

Unitatea de gîndire, de voință și acțiune a oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul țării, conduși de partid, reflectată în planul național unic de dezvoltare economico-socială este înfăptuită ca o sinteză a activității **maselor la elaborarea și întocmirea lui**. Aceasta este realizată în condițiile unor largi dezbateri democratice, ale unor nenumărate confruntări de opinii și păreri la toate nivelurile în faza elaborării orientărilor și a hotărîrilor, astfel că în final planul național unic de dezvoltare economico-socială se constituie rodul muncii și experienței colective, al înțelepciunii întregului popor român. Iată deci cadrul în care planul reprezintă pentru noi toți un program de acțiune cu caracter de directivă obligatorie, o decizie socială pe baza căreia întreaga națiune își concentrează forțele spre atragerea în circuitul economic a tuturor resurselor existente, spre valorificarea acestora în mod cît mai eficient în interesul societății.

După ce a fost supus dezbaterii și aprobării Marii Adunări Naționale, planul național unic capătă putere de lege, reprezentînd **sarcini obligatorii pentru toate organele titulare de plan, pentru toate unitățile economice și sociale, pentru toți oamenii muncii**. Numai printr-o **disciplină fermă** în toate domeniile de activitate se poate

conf. dr. Ana GLUVACOV

(Continuare în pag. 26)

„In mod deosebit trebuie să acordăm atenție asigurării și gospodăririi raționale a combustibililor și energiei — problemă vitală pentru însăși dezvoltarea în continuare a economiei, a întregii noastre societăți“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Raportul la Conferința Națională a partidului,
7-9 decembrie 1977)

Agricultura modernă în confruntare cu problemele energiei (I)

ANALIZÎND amplul proces de dezvoltare a agriculturii, în funcție de energia folosită, pot fi stabilite **trei etape** distincte și anume: 1) agricultura bazată pe forța umană; 2) agricultura bazată pe forța animală, care a început după domesticirea animalelor și folosirea lor la munca câmpului, și 3) agricultura bazată pe forța mecanică, care s-a dezvoltat vertiginos în secolul 20, mai ales în ultimele 4-5 decenii. Aceste trei forme de agricultură coexistă pînă în zilele noastre. În America de Sud, de exemplu, dacă pe podișurile din Anzii Cordilieri forța de muncă umană este principala forță folosită în agricultură, în zona dealurilor din Peru și Chile, forța de tracțiune animală este dominantă, iar pe cîmpia dintre munte și ocean sau pe numeroase lunci ale râurilor se practică o agricultură mecanizată pe scară largă. Aceste trei zone de agricultură coexistă și în alte părți ale lumii ca Asia, Africa, Europa și chiar în America de Nord, unde agricultura este supramecanizată.

Ca urmare a revoluției științifice și tehnice în industrie, a dezvoltării economiei în general, producția de tractoare și mașini agricole s-a dezvoltat rapid înlocuind munca omului și tracțiunea animală. Agricultura americană, de exemplu, recunoscută unanim prin unele din performanțele ei, a devenit o largă piață de desfacere a tractoarelor, mașinilor și îngrășămintelor chimice. Numărul tractoarelor a crescut de la 1 500 000 bucăți în 1940, la 4 000 000 bucăți în 1975, iar consumul de îngrășămintă chimice a crescut de la 8 500 000 t la circa 40 000 000 t în aceeași perioadă.

Înlocuirea energiei umane și animale cu energia mecanică este o trăsătură caracteristică a agriculturii industriale moderne. Dacă analizăm aceeași agricultură — a S.U.A., considerată de un număr larg de specialiști ca un model de agricultură industrială, constatăm o creștere a numărului de cai putere mecanici de la 57 500 000 în 1940, la 300 000 000 în 1975, concomitent cu reducerea numărului de cai de tracțiune de la 27 milioane la 1,5 milioane capete. Desigur, odată cu scăderea numărului animalelor de tracțiune, s-a redus și suprafața agricolă destinată furajării acestora, cu 25 milioane ha, suprafața ce a fost afectată pentru producția de cereale și furaje pentru animalele ce dau carne și lapte. Odată cu aceasta, mecanizarea, și chimizarea agriculturii în S.U.A. a redus forța de muncă necesară în agricultură de la 13,5 mil. în 1920, la 3,5-4 mil. în 1975, transferînd această forță de muncă necesară în alte sectoare ale economiei. Concomitent a crescut, în mod corespunzător, consumul de combustibil de petrol și gaze naturale, înlocuind o energie reproductibilă anual cu energie limitată nereproductibilă care se epuizează pînă în anul 2000.

Experiența de pînă acum arată că dezvoltarea agriculturii industriale se bazează în principal pe **știință și petrol**. Știința a creat mijloacele și tehnologiile de mecanizare, chimizare, irigare, hibridare, varietăți de plante și rase de animale de mare randament. Petrolul și gazele naturale au fost transformate, cu ajutorul științei, din resurse naturale în factori ai creșterii economice în general și ai producției agricole în special, creînd condiții pentru dezvoltarea rapidă a mecanizării și chimizării cu randamente mari pe ha. și cheltuieli reduse. Dar în timp ce știința, respectiv, energia creată de omul, este nelimitată, se reproduce și se dezvoltă continuu în mod exponențial, **petrolul și gazele naturale constituie o sursă de energie limitată**, cu perspectiva epuizării pînă la sfîrșitul acestui secol. Iată, deci, noi probleme ce se cer rezolvate pentru realizarea unei raționale și, totodată, moderne dezvoltări a agriculturii.

Mari discrepanțe între necesitatea și posibilitatea consumului de energie

ÎN AFARĂ de energia solară, principalele resurse de energie exploatabilă azi sînt: combustibilii fosili (cărbune, petrol,

gaze), combustibilii nucleari și resursele hidraulice. Volumul total al resurselor energetice exploatabile, din aceste trei categorii de energie, a fost estimat în 1971 la circa $21,6 \times 10^{21}$ jouli *. Peste 96% din această energie se prezintă sub formă de combustibili fosili: cărbune: 69%; petrol: 18%; gaze naturale: 9%; partea combustibililor nucleari este de 3,9%, iar cea a resurselor hidraulice de 0,1%.

În 1974, din consumul mondial de energie de 234×10^{18} jouli, țările dezvoltate au consumat mai mult de 83%, America de Nord absorbînd singură o treime, iar două treimi din omenire, care trăiește în țările în curs de dezvoltare, au consumat mai puțin de 17%. În aceste condiții consumul de energie pe locuitor în țările dezvoltate a fost de 175×10^9 jouli, adică de 13 ori mai mare decît în țările în curs de dezvoltare care au consumat numai 14×10^9 jouli.

Repartizarea nejustă a consumului de energie reiese și din următoarele date: Statele Unite ale Americii, cu 6,6% din populația globului, au consumat, în 1950, aproape 50% din producția mondială de combustibil, iar în 1970 au consumat circa 40%, în timp ce Africa, cu 8,7% din populația globului a consumat numai 1,8%; America Latină, cu 6,5% din populație, a consumat 3,1%; Asia, cu 55% din populația globului, a consumat în 1968 numai 12% din energia fosilă. Proiecțiile privind consumul de energie pînă la sfîrșitul secolului și dincolo de acest orizont arată **perpetuarea acestei discrepanțe** privind consumul pe locuitor între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare.

Datorită acestei repartiții negative, producția cerealiară a Indiei a scăzut în 1973 cu circa 10 000 000 tone, în ciuda unor condiții meteorologice optime, deoarece nu a putut achiziționa decît 2 milioane tone îngrășămintă, față de 3 milioane tone, cît ar fi fost necesar. Deci, fiecare tonă de îngrășămintă care a lipsit a cauzat o reducere cu 10 tone a producției de cereale. În timp ce Indiei i-au lipsit 1 milion de tone de îngrășămintă pentru acoperirea unor nevoi alimentare vitale, în S.U.A. însă, s-au consumat 3 milioane tone îngrășămintă pentru pașiștile de golf, parcuri, peluze de flori etc. Această criză, a determinat India să-și construiască noi fabrici de îngrășămintă azotate, bazate în special pe cărbune. Este semnificativ în această direcție și calculul F.A.O. potrivit căruia cele 2 milioane tone de îngrășămintă care au lipsit țărilor în curs de dezvoltare în anul agricol 1974-1975 au reprezentat circa 20 milioane tone cereale mai puțin, ceea ce ar fi fost suficient pentru hrănirea timp de un an a 100 milioane oameni din Africa și Asia.

Analiza atentă a consumului de energie pe plan mondial pune în evidență un **nod de contradicții specifice societății capitaliste contemporane**, datorate perpetuării vechii ordini economice și politice internaționale. Este evidentă în primul rînd, contradicția dintre interesele generale ale societății de a folosi cu economie și cu multă chibzuială resursele energetice cărora le sînt tributar acum și în viitorul imediat, pe de o parte, și interesele marilor firme internaționale, pe de altă parte. Și este evidentă contradicția dintre țările sărace în curs de dezvoltare, pe de o parte, și țările capitaliste dezvoltate, pe de altă parte, care vor căuta și în viitor să fie beneficiarele celei mai mari părți a resurselor energetice mondiale. Acestea sînt contradicții care izvorăsc în mod causal din contradicția fundamentală a capitalismului: acumularea bogăției — de către o minoritate și a sărăciei, de majoritatea populației globului. Ele arată, odată în plus, necesitatea imperioasă a instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale. După cum sublinia

prof. Bucur SCHIOPU

(Continuare în pag. 26)

* 1 000 jouli/M_h = 239 calorii.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

GÎNDIREA ȘTIINȚIFICĂ a zilelor noastre este prin excelență problematică, iar gîndirea economică, în măsura în care se vrea implementată în sensul și în spiritul epocii, constituie o confirmare semnificativă. Într-adevăr, dacă se consacră tendințelor înaintate ale epocii, gîndirea economică nu poate să nu se întrebe care ar putea fi căile edificării unei civilizații materiale capabile să perfecționeze neîncetat umanizarea speciei noastre. Dacă, însă, se teme de viitor, gîndirea economică are motive de neliniște, căutînd să evite orice paradigmă care ar pune în discuție rînduile existente, perpetuarea acestora constituind pentru ea singura problemă socială autentică. Asemenea reflecții prilejuiește cititorului lectura voluminosului dosar de problematică economică semnat de Robert L. Heilbroner și Lester C. Thurow¹). Autorii vădesc o semnificativă predilecție pentru tipul economicului samuelsonian, nu numai datorită inevitabilei alegeri a modelului economiei S.U.A., ci și pentru maniera de tratare, care i-a asigurat laureatului din 1970 al Nobelului pentru economie prestigiul de care se bucură (pentru a nu fi suspecți de pastişă, autorii au evitat doar tipologizarea samuelsoniană a economiei mixte). Limbaj operaționalizat „digerabil”, culoare optimistă în ansamblu, căutare frenetică a popularității la auditor (de această dată studenți) și multe alte note trădează aspirația autorilor la notorietatea samuelsoniană.

Dincolo însă de aceste aparențe, cartea la care ne referim este oarecum complementară economicului samuelsonian, deoarece, acolo unde P.A. Samuelson propunea soluții, autorii noștri găsesc mereu noi și noi probleme. Astfel, acolo unde economicul samuelsonian prezenta economia mixtă ca soluție optimală, R.L.H. și L.C.T. găsesc o problemă, și încă principală: găsirea instituțiilor apte să mobilizeze energiile (naturale și sociale) pentru finalitățile productive. Autorii tind spre considerentul că o economie de piață este o formă permanent necesară de organizare a societății, în care comportamentele umane sînt controlate prin motivațiile de creștere a veniturilor, dar care a creat și dificultăți sociale... Evocînd originile raționale ale opțiunii lor, autorii trasează o

DILEMELE „ECONOMIEI DE PIAȚĂ”

linie de unire, de la Aristotel la Adam Smith, grăbindu-se să noteze, însă, că libertatea economică (de tip burghez, a economiei de piață) este o aparență, deoarece se înscrie între ruina economică și monopol, ambele generate de impactul concurenței. Căutînd apoi să postuleze, într-un context de minimax-maximin, problemele comportamentului economic (burghez), autorii se opresc la maximizarea utilităților (nete totale) în condițiile minimizării costurilor și eforturilor. Numai că această orientare trebuie să înfrunte simetric două piedici: randamentele descrescînde și costurile crescînde. Cu același scepticism sînt cercetate relațiile multiple dintre cerere și ofertă, dintre curbele corespunzătoare, respectiv dintre dorințele și disponibilitățile pieței, observîndu-se complexe probleme care se pun în stabilirea prețurilor de echilibru. Concret vorbind, complexitatea proceselor de formare a prețurilor de echilibru decurge din faptul că se confruntă nu pur și simplu cererea și oferta, ci influența conjugată a cantităților și prețurilor respective, în ipostaze complex-contradictorii de concurență, respectiv de monopol sau oligopol. Autorii tratatului de problematică economică sînt departe de euforia samuelsoniană în ce privește instrumentele analizei economice. Supunînd rînd pe rînd cele șapte domenii de raționalitate — clauza caeteris paribus, de fapt abstracția științifică, relațiile funcționale, identitățile, tautologiile, sursele de date, reprezentările grafice și ecuațiile — autorii demonstrează elocvent cit de labilă este limita dintre demonstrația relevantă și demonstrația aberantă. Împrejurarea este dintre acelea care au fost de natură să stirnească tulburarea multora dintre cei

mai prestigioși reprezentanți ai gîndirii economice de tradiție burgheză.

Primul dintre pilonii pe care-i atacă R.L.H. și L.C.T. este cel al opțiunilor de valoare. Tratată în modul cel mai direct, valoarea este substituită de prețurile pieței, singurele care-i interesează pe cei care se ocupă de tranzacții. Sistemul prețurilor acționînd decisiv ar defini într-o economie de piață și sistemul valorilor într-un sens mai îngust. Dincolo de valorile consacrate de prețuri, o economie de piață nu are și nu poate avea alte valori (p. 88). Este o recunoaștere pe cit de frustă pe atît de incontestabilă.

Multă vreme o serie de autori de tradiție burgheză căutau să contrapună cit mai net concurența „liberă” și monopolul, respectiv oligopolul. R.L.H. și L.C.T. trec însă de această barieră logică, relevînd adevărul de evidență că atît concurența „liberă” (termen suspectat ca inadecvat unei realități), cit și monopolul, respectiv oligopolul, au în realitate aceeași motivație, care este, totuși, maximizarea profitului (p. 173). Alta pare însă autorilor problema care delimitează cele două domenii ale unei economii de piață: în timp ce concurența „liberă” presupune stihia, monopolul, respectiv oligopolul (așa-zisa concurență imperfectă) presupun strategii (p. 185). Dintre problemele marilor întreprinderi (monopoluri și oligopoluri), autorii consideră fundamentală problema puterii, pe care o afișează cu nevinovăție ca fiind nerezolvată...

În cîteva „blocuri” de probleme se face legătura dintre macro- și microeconomie, printre care: externalitățile, acumularea și investițiile, cheltuielile guvernamentale, dintre care atrag atenția acele „cheltuieli relativ necontrolabile”, care sînt cheltuielile militare, problemele monetare, dintre care problema inflației, corelația inflație-șomaj (reflectată de „curba Phillips”), problemele creșterii economice. Autorii cărții de față sînt dintre cei îngrijorați de efectele complexe și conexuale modificărilor de mediu asupra activităților economice, de efectele reciproce ale diferitelor domenii de activități economico-sociale, precum și de efectele ac-

FIȘE

● În cartea sa *Om și alimentația* (Editura științifică și enciclopedică, 1977, 254 p.) dr. docent V. Săhleanu, șeful Laboratorului de antropologie de pe lângă Institutul Victor Babeș, își expune obiectul studiului său pornind de la discutarea fenomenului vieții în lumina datelor și concepțiilor științei contemporane. Sînt sugestive titlurile capitolelor: De la nutriția celulară la gastrotehnia umană; Aventura fiziologică a alimentelor; Chipurile și mecanismele unui instinct; Aventura cultura-

lă a hranei; Aventura istorică a alimentației; Geografia foamei și a sașietății; Între boală și

obicei; De la alimentația nerățională la dietetica sufletului; Fiar Pains! De la aspectul fizico-chimic, energetic, fiziologic al nutriției, se trece la cel social. Reșinem printre altele, că, pentru a împiedica anual moartea de foame a 25 milioane de oameni, realizările revoluției verzi — cu toate meritele ei incontestabile — sînt inferioare rezultatelor revoluției sociale: e suficient a compara cazul Indiei cu acela al Chinei. O nouă ordine economică și politică internațională trebuie să aducă rezolvarea definitivă a problemei, dar și pînă atunci aportul științei se poate manifesta sub multiple forme ca: extinderea terenurilor agricole; creșterea

recoltelor prin măsuri agro-tehnice; exploatarea mai intensivă a mărilor (și apelor în general); contribuțiile ereditivității, ecologiei și bioingineriei.

Simpozion privind problemele economisirii energiei

● Institutul de Economie Industrială (I.E.I.) al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, a organizat în zilele de 1-2 decembrie 1977, în cinstea Conferinței Naționale a partidului o manifestare științifică pe platforma industrială Slatina. Cu această ocazie s-au dezbătut probleme actuale privind economia de energie în industria aluminiului și s-au stabilit

tivităților economice asupra mediului ambiant.

În aceste zone de acțiuni și interacțiuni se înscriu „externalitățile”, adică zonele exterioare activităților economice propriuzise, ignorate de teoriile de tip clasic și neoclasice, precum și de modelele abstract-operationaliste ale creșterii economice, dar care condiționează într-o măsură crescândă, ajungând în cazul resurselor naturale, mai ales al celor epuizabile, chiar să determine numeroase activități economice. Se cuvine să remarcăm aici impactul unor „externalități” descoperite de autori prestigioși, care examinează ipoteza acțiunii legii entropiei în activitatea economică, al cărui „părinte”, N. Georgescu-Roegen are o contribuție remarcabilă. În particular, limitarea suprafețelor care se pot înscrie în circuitul economic introduce în discuție problema așa-zisei cvazirente, adică a prețului merzului sporit al fiecărei fișii de teren care este afectată activității economice.

În ce privește acumularea și investițiile autorii dovedesc cât de complexă a devenit acum problema multiplicatorului investițional, care pune în discuție înclinația marginală spre acumulare, iar prin aceasta, motivația investițională. O contradicție sui-generis ar exista între deficitul de cerere pe care-l provoacă înclinația spre acumulare și expansiunea de cerere pe care o provoacă realizarea unei motivații investiționale, prin așa-zisul efect de accelerare. Este de înțeles că aceste constatări adaugă motive de reproș la adresa teoriei keynesiene, parcă mult prea simplificatoare...

Problemele inflației sînt pentru autori pe cât de vechi pe atît de recente, iar principalul lor impact este, după autori, cel psihologic. Și totuși, acest „cost” este considerat suportabil, în raport cu cel al șomajului, cu care în prezent este intim legat. Autorii afirmă că inflația este „un joc de sumă nulă” (p. 505), pe cînd șomajul nu. De aici teama de impactele nu prea psihologice, în schimb extrem sociologice, cu directe și profunde implicații în special în producție și prin aceasta, în procesul motor al economiei. Autorii observă cu luciditate că, creșterea eco-

nomică este generatoare de problematică socială, care se adaugă celei ecologice, celei a valorilor, respectiv a calității vieții. Nu mai puțin stresante sînt problemele comerciale și monetare internaționale.

În fața acestui voluminos dosar de problematică economică, autorii se întrebă dacă nu cumva este pus în cauză însuși capitalismul. Cauza căreia i s-au consacrat autorii, prin șirul de silogisme care a generat problematica expusă aici succint, a fost istoricește mai de mult supusă testării și n-a rezistat nici chiar în limita unor probleme luate, poate din considerente tactice, separat. Supusă unei tratări fie și elegante, operaționalizate și sofisticate, după un model considerat infailibil, problematica economică nu devine, prin aceasta, mai puțin chinătoare. A postula că așa este rațional și altfel nu poate fi nu mai convinge astăzi pe nimeni. Este chiar de mirare cum autori care au strîns cu sîrguință multe date (față de care, ce-i drept, își exprimă adesea o îndreptățită neîncredere), despre inechitățile faimoasei economii de piață a capitalismului, pot să se mai întrebe cui îi sînt ele imputabile. Autorii au meritul că, folosind modelul samuelsonian, i-au contrapus o viziune mai responsabilă asupra universului economic al capitalismului. Ei nu au mai subînțeles, ca Samuelson, posibila rezolvare a problemelor prin simpla lor punere, datorită automatismului forțelor autoreglatorii ale economiei de piață capitaliste. Este un pas spre o critică lucidă a apologeticii celei mai lustruite a capitalismului, din chiar citadela capitalismului și din scinteierea minții unor prestigioși universitari. Vastul diapazon de ipostaze problematice este relevant prin coerența și logica întrebărilor pe care le pune. Răspunsul răspicat este așteptat de la cei ce nu se tem de viitor, de problemele progresului economic și social.

dr. Ioan CRISTESCU

¹⁾ *The Economic Problem*, Prentice-Hall, 1975, 714 p.

PROGRESUL ECONOMIC ÎN ROMÂNIA 1877-1977 editura politică

AMPLA LUCRARE *Progresul economic în România 1877-1977*, apărută de curînd în Editura politică sub egida Institutului Central de Cercetări Economice concentrează numeroase studii ale unor specialiști, economiști și istorici, sub coordonarea prof. dr. Ioan V. Totu.

Firul conducător al volumului îl constituie analiza evoluției progresului economic în România, a forțelor motrice ale acestuia, în decursul a 100 de ani de la cucerirea independenței de stat, perioadă secționată în două etape distincte. Prima, de circa 70 de ani, este etapa în care progresul economic s-a realizat în condițiile specifice apariției și dezvoltării capitalismului în România, ale exploatării și jefuirii țării de către capitalul străin, pe fondul luptei maselor muncitoare pentru independența economică și politică, pentru eliberare socială și apărarea integrității teritoriale. În cea de-a doua, deschisă de actul istoric de la 23 August 1944, care cuprinde ultimele trei decenii constituie etapa în care s-au realizat și se realizează marile împliniri ale neamului românesc, etapă în care, îndeosebi în ultimii 10-12 ani, progresul economic a atins dimensiuni dintre cele mai ridicate, proiectate pe coordonatele viitoarei societăți comuniste. Prin bogatul său conținut, concentrînd numeroase și vaste probleme de istoria economiei naționale, de gândire economică românească, probleme ale actualității economice a țării, prin maniera clară de tratare a problemelor, acest cuprînzător volum se înscrie ca o apariție de referință, de o largă audiență pentru economiști și istorici, cercetători, cadre didactice, doctoranzi, studenți, etc.

FIȘE

referitoare la reacțiile sale viitoare. Lucrul nu ar fi posibil în domeniul social, dată fiind enorma complexitate a acestor sisteme, ale căror elemente și evoluții în timp nu le cunoaștem. Complexitatea fenomenelor sociale și deci imposibilitatea de a le lua în considerare în mod izolat este indiscutabilă, dar aceasta doar îngreuiază rezolvarea, dar nu o face în principiu imposibilă. În afara „legilor naturii” există și legi ale dezvoltării sociale.

o serie de măsuri pe care oamenii muncii din această ramură industrială trebuie să le urmărească pentru ridicarea continuă a eficienței economice, pentru diminuarea costurilor de producție pe unitatea de produs.

Simpozionul a fost organizat cu sprijinul direct a organelor locale de partid și împreună cu centrala industrială pentru metale neferoase, ICECHIM - Institutul de cercetare, inginerie tehnologică, proiectare și producție pentru industria anorganică și metale neferoase, Academia de Studii Economice, Asociația Română de Marketing și Institutul de Economie Mondială.

Lucrările prezentate în cadrul simpozionului au abordat probleme de mare actualitate: creșterea randamentelor energetice, siguranța în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor, analiza consumurilor directe și cumulate de resurse energetice, valorificarea resurselor energetice secundare, dezvoltarea viitoare a platformei și investițiile destinate acesteia, etc. suscitînd un larg interes în rîndul participanților.

Viitorologia pusă la îndoială

● În articolul *Scope and limits of futurology (Domeniul și limitele viitorologiei)* de Eduard

Pestel, coautor al cărții „Omenirea la răspintie” împreună cu M. Mesarovič, republicat după „Universitas” (nr. 5/1977) în *The GERMAN TRIBUNE* (nr. 16/1977), se pune la îndoială existența unei „științe a viitorului”. Argumentînd această opinie, autorul arată că domeniile în care se pot face predicții cu un anumit grad de certitudine, ca în astronomie, fizică, disciplinele tehnice, se sprijină nu pe o „cunoaștere a viitorului” ci pe o „cunoaștere a legilor naturii”. Acestea ne dau posibilitatea, pe baza cunoașterii condițiilor prezente ale unui sistem fizic sau tehnic, să facem previziuni veridice, inclusiv de limitare cantitativă a erorilor posibile,

AGRICULTURA MODERNĂ

(Urmare din pag. 23)

secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la actuala Conferință Națională. „Așa cum am mai menționat și în alte împrejurări, ne pronunțăm pentru o nouă ordine economică, care să așeze relațiile dintre toate statele pe principii noi, de egalitate și echitate, să asigure accesul țărilor slab dezvoltate și în curs de dezvoltare la tehnologiile moderne, să creeze condiții pentru o evoluție echitabilă a diferitelor zone ale lumii, a întregii economii mondiale, pentru stabilitate economică pe plan internațional. Aceasta corespunde năzuințelor marii majorități a popoarelor, cauzei progresului și păcii în lume“.

Aceste contradicții — preocupă într-un mare grad oamenii cu clarviziune și cu simțul realității chiar din țările capitaliste dezvoltate. Dar măsuri radicale pentru raționalizarea consumului de energie fosilă nu pot fi luate cu ușurință în economia capitalistă din cauza puterii uriașe pe care o au marile trusturi. Astfel, deși administrația americană este îngrijorată de risipa de energie ce se realizează prin arderea benzinei în motoarele de mare putere ale autoturismelor, ea este limitată în a lua măsuri radicale din cauza „electoratului“. Sistemul electoral „democratic“ nord american constituie o frână în adaptarea în aplicarea unor măsuri care ar modifica modul de viață sau ar restringe „libertatea individuală“ a alegătorului de a risipi resursele limitate de energie ale umanității. O astfel de limită a rezolvării problemelor cruciale cu care se confruntă omenirea în momentul de față are influențe negative asupra perspectivelor utilizării raționale al resurselor energetice.

Consumul de energie în agricultură

SECOLE DE-A RÎNDUL agricultura era definită ca un proces de transformare a energiei solare în energie alimentară. În condițiile mecanizării, agriculturii i se reproșează din ce în ce mai mult faptul că progresele sale sînt legate de un consum progresiv de energie și că sporurile de producție realizate sînt mai mult rezultatul transformării energiei fosile în energie alimentară. Recentă criză energetică a stimulat numeroase studii referitoare la utilizarea energiei și în agricultură. Ele relevă faptul că numai a suta parte din calorii primite de plante de la soare este înmagazinată de țesutul vegetal sub formă de energie chimică. Această mică parte reprezintă 90% din energia consumată în agricultura modernă. Astfel, pentru o cultură intensivă ca aceea a porumbului boabe, energia solară folosită prin fotosinteză pe ha este de ordinul a 30 milioane de calorii mari, ceea ce reprezintă aproximativ 125 mil. Kjouli. La această energie solară gratuită și inepuizabilă, acumulată prin procesul de fotosinteză al clorofilei de porumb, se adaugă energia fosilă cuprinsă în echipamentul agricol și îngrășămintele de ordinul a 5 milioane de kilojouli la ha.

În agricultura veche, bazată pe munca omului și pe tracțiunea animală, conținutul energetic al alimentelor produse, era de 10—30 ori mai mare decît cheltuiala de energie cheltuită. Dar mecanizarea agriculturii a transformat această ramură, bazată în cea mai mare parte pe energia solară și biologică umană și animală, într-un consumator de energie fosilă alături de toate celelalte activități. Calculele făcute de unii specialiști, arată că trecerea la motorizarea agriculturii a dus la creșterea de 4—5 ori a consumului de energie pe hectar, în timp ce producția a crescut de numai 2 ori. Consumul energetic a crescut și prin faptul că agricultura modernă este un mare consumator de chimicale sub formă de îngrășămintele, pesticide, irigații și alți factori de producție, a căror fabricare necesită un consum ridicat de energie. Datele din tabelul alăturat arată

consumul de energie pe kilogramul de orez sau de porumb produse după tehnologia modernă și tradițională.

Rizicultura modernă, în Statele Unite ale Americii, consumă la o producție de aproape 6 to la ha, o cantitate de energie de zeci de ori mai mare decît rizicultura tradițională din Filipine dar care realizează o producție la ha de numai 1 250 kg la această cultură : cca. 42% din energie este absorbită de irigații ; 20% de către fabricarea și funcționarea mașinilor agricole ; 20% de către îngrășămintele. Tot în S.U.A., cantitatea totală de energie necesară culturii moderne, a porumbului reprezintă numai jumătate din cantitatea necesară pentru orez, datorită faptului că porumbul nu necesită irigații în aceleași proporții. În condițiile metodelor moderne de cultură a porumbului fabricarea și funcționarea mașinilor agricole necesită cel mai mare consum de energie — 41% din total, iar îngrășămintele 37%. Energia consumată cu metodele moderne de producție este de 65 x 10⁹ jouli/ha, ceea ce echivalează cu 1 500 kg de petrol pe ha pentru orez, și 30 x 10⁹ jouli/ha, respectiv 700 kg de petrol pe ha pentru porumb. Odată cu aceste nivele de consum de energie, se realizează randamente de peste 5 tone/ha, ceea ce înseamnă de 5 ori producția ce se obține cu metode tradiționale.

Din datele de mai sus rezultă că utilizarea energiei este mult mai puțin „eficace“ în agricultura modernă decît în agricultura tradițională. Dar compararea cu agricultura tradițională este puțin semnificativă deoarece aceasta din urmă utilizînd foarte puține cantități de energie fosilă și depinzînd aproape în întregime de energia umană și animală, realizează randamente foarte mici. Eficacitatea redusă a consumului de energie în agricultura modernă este demonstrată și de faptul că țările dezvoltate consumă pentru a produce o tonă de cereale mai mult de șase ori energia utilizată de țările în curs de dezvoltare. Aceste randamente ridicate, bazate pe o mecanizare și chimizare ridicată, sînt însă imperios necesare pentru asigurarea alimentației populației aflată în continuă creștere.

	Consum total de energie pe ha (10 ⁹ jouli)	Randament kg/ha	Consumul de energie pe kg. de produs în 10 ⁹ jouli
Porumb :			
a) Metode moderne (S.U.A.)	30 034	5 083	5,91
b) Metode tradiționale (Mexic)	173	950	0,18
Orez :			
a) Metode moderne (S.U.A.)	64 885	5 800	11,19
b) Metode tradiționale (Filipine)	173	1 250	0,14

Sursa : F.A.O., La situation mondiale de l'alimentation et de l'agriculture, 1976, pag. 93.

Cu tot indicele scăzut al raportului energetic, cu toată tendința manifestată în agricultura nord-americană a unei eficiențe descreșcînde și uneori chiar negative a consumului de energie fosilă, nu se poate pune problema întăririi la agricultura veche bazată pe energia umană sau animală datorită chiar și numai faptului că nu mai există cei 10 milioane de fermieri și nici cei 10 milioane de cai pe care se baza agricultura veche în realizarea unor randamente foarte scăzute. De asemenea, sînt cunoscute avantajele de care dispun S.U.A. datorită faptului că în comerțul mondial de cereale, agricultura nord-americană reprezintă 65—70%. În aceste condiții este imperios necesară creșterea producției agricole în țările în curs de dezvoltare pentru a lichida dependența față de „coșul de alimente“ nord american.

Mic dicționar economic

(Urmare din pag. 22)

asigura îndeplinirea obiectivelor propuse. Aceasta reprezintă o condiție hotărîtoare pentru unirea tuturor energiilor țării, mobilizarea tuturor forțelor într-un singur șuvoi, concentrarea lor într-o singură direcție, aceea a îndeplinirii politicii partidului.

Dinamica deosebită a economiei naționale, entuziasmul cu care oamenii participă la îndeplinirea planului național unic, dezvoltarea economico-socială fac posibilă suplimentarea prevederilor sale în cursul realizării.

Astfel, pe baza bunelor rezultate ce s-au obținut în prima treime a cincinalului în activitatea economico-socială, avîndu-se totodată în vedere declanșarea, din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a unor însemnate acțiuni de valorificare superioară a potențialului, s-au creat posibilități noi atît pentru dezvoltarea mai accelerată a economiei cît și pentru realizarea unor creșteri susținute a veniturilor populației, a nivelului de trai al oamenilor muncii. Sînt fapte care reflectă pregnant justețea politicii partidului, eficiența orientării consecvente a oamenilor muncii spre dezvoltarea armonioasă a tuturor ramurilor și domeniilor de activitate, spre înflorire multilaterală a patriei.

Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale

Situația precară a alimentației pe glob reclamă

MĂSURI URGENTE PENTRU CREȘTEREA PRODUȚIEI AGRO-ALIMENTARE

RECENT, s-au încheiat la Roma lucrările celei de a XIX-a Conferințe generale a F.A.O., organizație care numără în prezent 144 țări membre. Timp de trei săptămâni, conferința a examinat situația alimentației și agriculturii pe plan mondial. Una din principalele concluzii care s-au degajat din lucrările Conferinței este necesitatea urgentării procesului instaurării unui ordinii economice și politice internaționale de natură să favorizeze eforturile pentru eradicarea foametei și a subnutriției, pentru asigurarea securității alimentare a întregii populații a Terrei. La inițiativa țărilor în curs de dezvoltare, inclusiv a României, au fost adoptate o serie de măsuri vizând intensificarea preocupărilor F.A.O. și ale țărilor membre pentru sprijinirea dezvoltării accelerate a producției agricole și alimentare în țările în curs de dezvoltare, pentru îmbunătățirea substanțială a nivelului alimentației în întreaga lume. Lucrările Conferinței au fost facilitate de numeroase documente pregătite în acest scop de Secretariatul F.A.O. între care evidențiem în mod special studiul „Situația mondială a alimentației și agriculturii în 1977” (doc. C.77/2).

O anumită ameliorare...

DIN ANALIZA statisticilor F.A.O. cu privire la dezvoltarea producției agricole și alimentare se constată că în ultimii doi-trei ani situația alimentației pe plan mondial s-a ameliorat într-o măsură ca urmare a creșterii într-un ritm ceva mai rapid în acești ani atât a producției agricole cât și a celei alimentare. În 1976, spre exemplu, producția alimentară a sporit cu 6% față de 1975, în timp ce în întreaga perioadă 1970—1976 s-a înregistrat un ritm mediu de creștere de numai 2,5%, iar producția agricolă a fost anul trecut cu peste 3% peste cea din 1975, depășind ritmul mediu de 2,4% obținut pe ansamblul perioadei 1970—1976. În ceea ce privește acest an, specialiștii F.A.O. apreciază că producțiile de lapte, carne, zahăr și uleiuri vegetale vor fi superioare celor din 1976, iar producția de grâu și cereale secundare va fi cu ceva sub nivelul record realizat anul trecut. Astfel, producția

de grâu va fi de aproximativ 408 milioane tone, respectiv, cu 9 milioane sub recolta anului 1976, iar cea de cereale secundare va fi cu 1% sub nivelul anului trecut. Cele mai mari scăderi la recolta de grâu se vor înregistra în S.U.A. (5%) și Canada (10%), în timp ce pe ansamblul țărilor europene recolta acestui an o va depăși pe cea din 1976 cu peste 6%.

Dar, deși pe plan mondial situația alimentară s-a ameliorat în ultimii doi-trei ani, „numeroase sînt problemele grave care rămîn de rezolvat, în special foametea și subnutriția de care suferă încă o mare parte din populația cea mai săracă a globului”, după cum se subliniază în studiul F.A.O. menționat mai sus. Într-adevăr, lipsa acută de alimente continuă să afecteze grav întinse zone ale globului, cu deosebire în Asia de Sud și în Africa de la sud de Sahara. Ceea ce este și mai alarmant este faptul că numărul celor care suferă de foamete și subnutriție crește foarte rapid. Dacă în urmă cu 6—7 ani erau 430 milioane, în prezent, după evaluarea F.A.O. și a Băncii Mondiale, peste 700 de milioane de oameni sînt subalimentați. Dintre aceștia, anual mor de foame circa 25 milioane.

Creșterea relativ rapidă a producției agricole și alimentare mondiale în ultimii ani este totuși foarte diferită de la un grup de țări la altul; în unele cazuri, creșterea este chiar mai mică decît ritmurile anterioare. Cele mai mari creșteri s-au înregistrat în țările socialiste europene, de peste 10% în 1976 față de 1975, atât la producția agricolă cât și la cea alimentară, și în țările din America Latină, de 8% la producția alimentară și de 6% la producția agricolă. În țările din Extremul Orient însă, creșterea a fost, la ambii indicatori, de numai 1%, iar în țările vest-europene producția agricolă și cea alimentară din 1976 au fost cu 1% sub nivelul celor din 1975.

Analizînd evoluția din ultimii 15 ani a ritmurilor medii anuale de creștere, constatăm o încetinire a acestor ritmuri între anii 1970—1976 față de perioada 1961—1970, atît la producția agricolă cât și la cea alimentară, ceea ce explică în mare parte agravarea fenomenului de subnutriție pe plan mondial. Astfel, ritmul mediu anual de creștere a producției agricole mondiale

între anii 1970—1976 a fost de numai 2,4% față de 2,6% în perioada 1961—1970, iar cel al producției alimentare de 2,5% față de 2,8%. Deși ritmurile realizate în întreaga perioadă analizată de diferitele grupe de țări sînt apropiate de ritmurile medii mondiale, se poate totuși constata o scădere mai mare de ritm la țările în curs de dezvoltare. Pe ansamblul lor aceste țări au obținut între anii 1970 și 1976 un ritm mediu anual de creștere atît la producția agricolă cât și la cea alimentară, de numai 2,6% față de 2,9% în perioada 1961—1970. Constatăm, de asemenea, că ritmul de creștere obținut de țările în curs de dezvoltare din 1970 și pînă în prezent este cu mult sub nivelul obiectivului fixat în Strategia internațională pentru cel de al doilea Deceniu al dezvoltării, de 4% pe an.

...dar ritmurile pe locuitor rămîn insuficiente

ÎNCETINIREA ritmului de creștere a producției agricole și alimentare în țările în curs de dezvoltare este și mai evidentă dacă se are în vedere creșterea producției pe locuitor. Astfel, creșterea producției alimentare pe locuitor în țările în curs de dezvoltare între anii 1970 și 1976 a fost în medie de numai 0,2% pe an, respectiv, jumătate din creșterea realizată în perioada 1961—1970. După scăderea înregistrată în anii 1972—1974 producția alimentară pe locuitor nu a atins nivelul din 1970 decît în 1975, iar în 1976 a crescut cu abia 1%. De altfel, anul trecut producția alimentară pe locuitor a fost superioară celei din 1970 numai în țările din Orientul Apropiat și America Latină, în timp ce în țările din Africa și Extremul Orient era încă sub nivelul anului 1970. În cazul Africii, diferența era chiar destul de mare, de 5%. De menționat faptul că, în cazul celor 45 de țări în curs de dezvoltare cel mai grav lovit de fenomenele de criză din economia mondială producția alimentară pe locuitor între anii 1970 și 1976 a scăzut în medie cu 0,4% pe an, în timp ce în deceniul anterior ele realizaseră o creștere de 0,1% pe an. În ceea ce privește celălalt indicator, și

anume producția agricolă pe locuitor, constatăm o situație și mai alarmantă, atât în cazul țărilor menționate mai sus, cât și în cazul țărilor în curs de dezvoltare cel mai puțin avansate. Producția agricolă pe locuitor a scăzut între anii 1970 și 1976 cu 0,6% pe an în cazul țărilor cel mai grav afectate de criza economică mondială și cu 0,1% în cazul țărilor cel mai puțin avansate.

Cele 45 de țări în curs de dezvoltare cel mai grav afectate de criza economică mondială, în care trăiește peste 56% din populația țărilor în curs de dezvoltare cu „economie de piață”, sint, de altfel, țările care au obținut cele mai slabe rezultate în dezvoltarea producției lor agricole și alimentare și în care subnutriția face cele mai multe victime. Producția agricolă din aceste țări a crescut între 1970 și 1976 cu numai 1,9% pe an față de creșterea medie de 2,6% pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, iar producția alimentară a crescut, în aceeași perioadă, cu numai 2,1% față de media de 2,8%. La indicatorul privind producția pe locuitor, constatăm că atât producția agricolă cât și cea alimentară au scăzut de la un an la altul în întreaga

perioadă 1970—1976, respectiv, cu 0,6% în cazul producției agricole și cu 0,4% în cazul producției alimentare.

Pe regiuni geografice, Africa se află în situația cea mai dificilă. Pe ansamblul țărilor africane creșterea producției alimentare a fost, între 1970 și 1976 de numai 1,4% în medie pe an față de 2,7% în Extremul Orient, 3,2% în America Latină și 4,1% în Orientul Apropiat. Situația Africii se explică prin aceea că în această regiune se află 26 din cele 45 de țări în curs de dezvoltare cel mai grav afectate de criza economică mondială și 15 din cele 24 de țări în curs de dezvoltare cel mai puțin avansate.

Situația necorespunzătoare a alimentației din țările în curs de dezvoltare este reliefată și mai pregnant de comparația dintre consumul și necesarul de alimente pe locuitor. Conform statisticilor F.A.O., în 57 de țări în curs de dezvoltare cu o populație de 1 250 milioane locuitori, consumul de alimente pe locuitor era în 1974 sub necesitățile medii naționale. 29 din aceste țări erau în Africa, 11 în Extremul Orient, 10 în America Latină și 7 în Orientul Apropiat.

rea creșterii mai rapide a producției agricole, punerii în valoare a unor noi surse, indeosebi în țările în curs de dezvoltare, realizării unor vaste lucrări de irigații, îmbunătățiri funciare și ameliorare a solului, dezvoltării rapide a producției de îngrășăminte și alte substanțe chimice necesare producției agricole. Sint, totodată, necesare eforturi susținute din partea oamenilor de știință în vederea producerii de noi soiuri de semințe de înaltă productivitate, de animale acclimatizate zonelor din țările în curs de dezvoltare”. Aceste propuneri sint reafirmate și în documentul prezentat la sesiunea a VII-a specială a Adunării generale a O.N.U. din septembrie 1975, în legătură cu poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale. În acest document se subliniază, de asemenea, că „pentru stimularea creșterii producției agricole în țările rămase în urmă, este deosebit de important să se asigure un sprijin larg și multilateral din partea țărilor dezvoltate și, totodată, să se adopte în comerțul internațional măsuri de natură să păstreze o corelație corespunzătoare între prețurile produselor agricole, prețurile materiilor prime și ale produselor industriale”.

În cadrul Conferinței generale a F.A.O. recent încheiate, țara noastră a acționat, împreună cu alte țări membre ale Grupului celor 77, pentru intensificarea preocupărilor F.A.O. pe linia sprijinirii eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru creșterea producției lor agricole și alimentare. Dintre măsurile de sprijin pe care F.A.O. le va întreprinde în acest scop în următorii ani, menționăm: evaluarea potențialului de resurse din țările în curs de dezvoltare pentru folosirea lor intensivă, ameliorarea și extinderea rețelelor de irigații și drenaj, reducerea pierderilor la recoltare și după recoltare, utilizarea de noi soiuri de semințe de înaltă productivitate, dezvoltarea activităților proprii de cercetare ale țărilor în curs de dezvoltare, facilitarea transferului de tehnologie și adaptarea acesteia la condițiile concrete din aceste țări, reducerea poluării și a degradării solului, ameliorarea bazei genetice, a sănătății animalelor, pregătirea de cadre de specialitate în toate sectoarele agro-alimentare” etc. Menționăm, de asemenea, că la inițiativa României Conferința a adoptat o rezoluție în legătură cu intensificarea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare, inițiativă care s-a bucurat de aprecieri deosebite și de un larg sprijin. În esență, această rezoluție prevede organizarea de reuniuni interguvernamentale destinate identificării unor posibilități concrete de cooperare, adoptarea de către F.A.O. a unor măsuri care să ducă la folosirea posibilităților și experienței de care dispun unele țări în curs de dezvoltare.

Evoluția consumului de alimente pe locuitor comparativ cu necesitățile medii naționale

	Consumul de alimente pe locuitor exprimat în % față de necesitățile medii naționale					Necesitățile medii naționale de alimente exprimate în kilocalorii pe locuitor și zi
	1970	1971	1972	1973	1974	
Africa	92	92	91	90	91	2 336
Extremul Orient	94	95	93	90	93	2 220
Orientul Apropiat	98	98	99	99	100	2 460
America Latină	106	105	106	106	107	2 380

Sursa: Doc. F.A.O. C-77/2, pag. 24

România, militantă activă pentru instaurarea unor noi relații internaționale

CAUZELE situației necorespunzătoare a alimentației și agriculturii din țările în curs de dezvoltare sint relativ diferite, așa după cum se subliniază, de altfel, și în studiul F.A.O. citat mai sus. Unele țin, desigur, de condițiile naturale și meteorologice pe alocuri neprielnice, altele de insuficiența investițiilor, de înzestrarea tehnică nesatisfăcătoare, de lipsa de cadre de specialitate, de nivelul scăzut al productivității muncii, de menținerea unor structuri economice și sociale învechite, iar altele sint determinate de persistența pe plan internațional, a vechilor relații de inegalitate și inechitate, a practicilor anacronice colonialiste și neocolonialiste, de asuprire și exploatare, de îmbogățire a unor state pe seama altora. Nu este cazul să insistăm asupra lor pentru că ele sint cunoscute. Important este ca atât pe plan național cât și internațional să se ac-

ționeze cu toată hotărârea pentru crearea condițiilor necesare dezvoltării în ritm rapid a producției agricole și alimentare în special în țările în curs de dezvoltare. După părerea specialiștilor, în lume există considerabile resurse agro-alimentare și posibilități de valorificare încît să fie lichidată pentru totdeauna penuria de alimente. Se are în vedere faptul că terenurile agricole din țările în curs de dezvoltare sint folosite în prezent numai în proporție de 45%, iar producția medie de cereale pe locuitor era în 1976 în aceste țări de 200 kg față de 1 000 kg în S.U.A., de exemplu. Este paradoxal faptul că țările în curs de dezvoltare, care dețin mai mult de jumătate din resursele mondiale de hidrocarburi, produc în cantități foarte mici îngrășăminte chimice.

În acest context se cuvine subliniat caracterul realist, constructiv și actual al propunerilor avansate de mai mulți ani de către țara noastră, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În raportul prezentat, la 25 noiembrie 1974, la cel de al XI-lea Congres al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că „sint necesare măsuri hotărîte în vede-

Ion BARAC

TENDINȚE — CONJUNCTURI

Construcțiile navale în criză

SE APRECIAZĂ că actualmente jumătate din flota petrolieră a lumii este inactivă, dezarmarea vaselor și-a accelerat ritmul, ajungând la

tabelul). În Franța, de pildă, cele mai mari cinci șantiere navale nu mai au, în medie, de lucru decât pentru un an, după ce, potrivit revistei L'Express au fost toate aproape de faliment. Situația este dificilă și în Japonia, țară în care în ultimul dece-

4—5 ani cit era obișnuit până atunci), armatorii și-au majorat excesiv capacitățile de producție. Declanșarea crizei economice și reducerea traficului de petrol i-a surprins în plină euforie cauzată de un nivel fără egal până atunci al carnetelor de comenzi (133 milioane t.r.b.).

Construcțiile navale în țările C.E.E.	Nave terminate t.r.b.	Comenzi noi t.r.b.
Salariați		
Anglia	49000	225,4
Belgia	5700	1,0
Danemarca	11000	100,8
Franța	26400	2,9
R.F.G.	30000	208,3
Irlanda	700	0
Italia	20400	137,7
Olanda	21500	222,1
Total C.E.E.	164700	898,2

1 milion de tone pe lună, iar prețurile navalelor sînt în scădere. În fața gravității fără precedent a crizei, care se anunță de durată, șantierele navale din țările membre ale Pieței comune se vor vedea nevoite să-și reducă personalul cu aproape jumătate pînă în 1980 și anume să renunțe la 70 000 din cele 165 000 locuri de muncă existente acum în construcțiile lor navale (vezi

niuu capacitatea șantiereelor navale a sporit de zece ori. 25 de șantiere navale nipone au dat faliment, alte zece riscînd să cunoască aceeași soartă anul viitor, ceea ce amenință cu dispariția o treime din locurile de muncă din această ramură.

Încurajați de puternica ascensiune a navlurilor din anii 1970—1974, permițînd amortizarea rapidă a navelor (cu mult sub termenul de

Dinamici pe piața produselor agricole

DUPĂ aprecierea expertilor F.A.O., în sezonul agricol 1977/78 este de așteptat o creștere a producției mondiale de grăsimi animale și vegetale, turte și sroturi, precum și de cafea, ceai și materii prime agricole. Urmează să sporească oferta de cereale și banane, se vor menține „excedente” la zahăr și produse lactate. În schimb, se va resimți o anumită încordare pe piața produselor din pește, a cărnii de oaie și de vită.

În ceea ce privește dinamica prețurilor la produsele agricole, se estimează că acestea se vor majora la o serie de articole, ca produse din pește, grăsimi, turte și sroturi, carne de oaie și de vită etc.; concomitent, experții F.A.O. apreciază că s-ar putea manifesta o tendință de scădere a prețurilor la unele produse tropicale, la bumbac și piei brute, la griu, cereale furajere și zahăr.

Orientări în dezvoltarea economică

Kuweit: diversificarea industriei

SECTORUL petrolier constituie centrul de greutate al dezvoltării industriale a Kuweitului, reprezentînd în același timp o sursă, aproape unică, de venituri a țării. Pentru asigurarea cantităților de țiței destinate exportului, precum și a aprovizionării interne, producția zilnică este, în prezent, de circa 1,5 milioane barili, înregistrîndu-se însă o tendință de creștere pe măsura intrării în funcțiune a unor noi întreprinderi industriale. Astfel, se apreciază că în anul 1978 această producție ar putea să ajungă la aproximativ 3 milioane barili pe zi, în cazul cînd se va produce și o învioreare a cererii mondiale de țiței. Adoptarea unor măsuri de creștere a producției este considerată posibilă deoarece în urma descoperirii de noi zăcăminte petroliere, durata vieții rezervelor kuweitiene de țiței este estimată la circa 200 de ani, chiar în condițiile creșterii ritmului actual de extracție.

Pentru a realiza valorificarea superioară, pe plan local, a țițeiului și gazelor naturale, oficialitățile kuweitiene duc o politică de creștere a capacităților de rafinare, de construire a unor instalații de lichifiere a gazelor petroliere și de dezvoltare a industriei petrochimice — orientate spre export. Dealtfel prin preluarea integrală a participației străine la capitalul societății Kuweit Oil Co. s-a întărit sensibil controlul statului asupra sectorului petrolier.

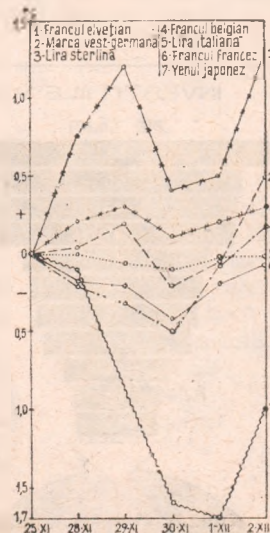
În vederea prelucrării în țară a țițeiului și gazelor naturale au fost lansate o serie de proiecte de investiții care însumează, pe perioada 1976/77—1980/81, circa 3,5 miliarde de dolari.

Deși rezervele de țiței sînt, așa cum a rezultat mai sus, apreciabile, guvernul kuweitian se preocupă, încă de pe acum, de satisfacerea cerințelor economiei țării în perioada post-petrolieră, concentrîndu-și atenția în direcția diversificării structurii industriale a țării, a dezvoltării industriei prelucrătoare. Se estimează că în anul 1981, industria prelucrătoare a Kuweitului va contribui cu aproximativ 5% la formarea produsului intern brut al țării. Se apreciază că această pondere ar putea fi însă mai mare dacă nu s-ar manifesta o acută penurie de forță de muncă, în situația în care Kuweitul consideră că nu-și poate permite să apeleze mai mult la forța de muncă străină (imigranții reprezintă deja peste 50% din totalul populației). Printre problemele a căror soluționare se urmărește odată cu dezvoltarea industriei se numără și poluarea generată de aglomerarea fabricilor și uzinelor pe un teritoriu strict limitat, precum și dependența totală față de importul unor materii prime ca bauxită, minereu de fier, cărbuni cocsificabili.

EVOLUȚII MONETARE

ÎN INTERVALUL 28 XI—2 XII 1977 dolarul S.U.A. a continuat să manifeste o tendință de depreciere față de ansamblul valutei occidentale cu excepția yenului japonez. Deteriorarea poziției dolarului pe piețele de schimb continuă să fie explicată prin permanența diminuare a încrederei, și în consecință, a interesului pentru deținerea de fonduri în această valută, ca urmare a evoluției nesatisfăcătoare a economiei S.U.A. Dintre indicatorii citați în acest sens se detașează deficitul cronic al balanței comerciale, care se apropie după unele previziuni de circa 36 miliarde dolari pentru anul în curs. De altfel în intervalul prezentat s-a resimțit reacția nefavorabilă a piețelor valutare la anunțarea deficitului balanței comerciale a S.U.A. pe luna noiembrie a.c., care a atins nivelul record de 3,1 miliarde dolari.

Se remarcă de asemenea repetatele și, uneori importante intervenții ale băncilor naționale din diferite țări europene și Japonia orientate spre atenuarea, stoparea și chiar inversarea tendinței de depreciere a monedelor lor în raport cu dolarul. Francul elvețian s-a distins și în acest interval prin evoluția sa pe o curbă frământată, dar pronunțat ascendentă, în ciuda intervențiilor contrare. La finele săptămînii, francul elvețian cota le un nivel record de circa 2,1430 franci pentru un dolar, fiind cu aproape 1,3% peste nivelul încheierii precedente. Marca vest-germană deși potențial beneficiara unei conjuncturi favorabile exprimate și de recentul excedent al balanței comerciale

a R.F.G. (4,8 miliarde mărci pe luna noiembrie), a reușit ca după o depreciere de circa 0,5% în prima parte a intervalului să revină, atîngînd în final cursul de circa 2,2090 mărci pentru un dolar.

Yenul japonez a cunoscut o inversare spectaculoasă de tendință realizînd (sub impulsul provocat de anunțarea unei reduceri importante a taxelor vamale la import pe linia reducerii excedentului „anormal” al balanței comerciale cu S.U.A.) o depreciere maximă de circa 1,7% față de încheierea precedentă. În final yenul a revenit de la nivelul de 244 yeni la un nivel de circa 242,50 yeni pentru un dolar, situîndu-se cu circa 1% sub încheierea de referință.

Dobinzile la eurodepozitele pe șase luni în eurodolarii S.U.A. au regresat ușor, situîndu-se la circa 7,25%, cele la eurofranci elvețieni au oscilat în jurul a 2,75%, în timp ce euromarca vest-germană a fost negociată la circa 4,125%.

Prețul aurului, după ce a revenit cu peste 3 dolari peste încheierea de referință atîngînd 161,60 dolari/uncie (fixing Londra), a terminat în regres la 158,70 dolari/uncie.

Paul DUMITRASCU
Gheorghe MUNTEAN

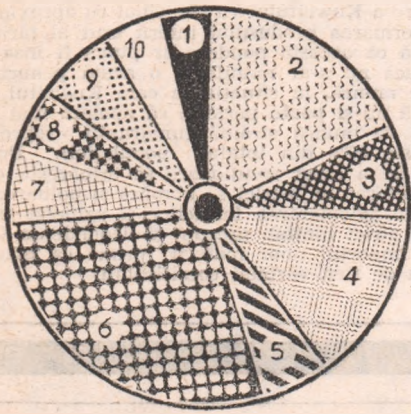
Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în perioada 28 noiembrie — 2 decembrie, luîndu-se ca bază cursurile din 25 noiembrie 1977.

Cooperarea industrială Est-Vest

DEȘI COOPERAREA INDUSTRIALĂ dintre țările socialiste și țările capitaliste dezvoltate deține o pondere valorică redusă în ansamblul relațiilor economice (4—5% în 1976), ea se extinde continuu, concomitent cu diversificarea formelor de cooperare. După cum arată recent publicația sovietică B.I.K.I., dintre țările socialiste cele mai avansate în domeniul diversificării formelor de cooperare industrială cu țările capitaliste sunt Ungaria, Polonia și România.

Un studiu efectuat anul trecut de Comisia Economică O.N.U. pentru Europa relevă că — în cadrul formelor de cooperare industrială Est-Vest — ponderea cea mai ridicată revine cooperării bazate pe specializarea între parteneri (30,2% din numărul total al acordurilor încheiate), urmată de livrarea de uzine sau instalații complete (28,8%) și transferul de licențe și brevete (24,8%).

În ceea ce privește repartitia pe ramuri a acordurilor de cooperare industrială, din graficul alăturat se vede că de acestea beneficiază în primul rând sectoarele promotoare de progres tehnic, cum sînt construcțiile de mașini și industria chimică.

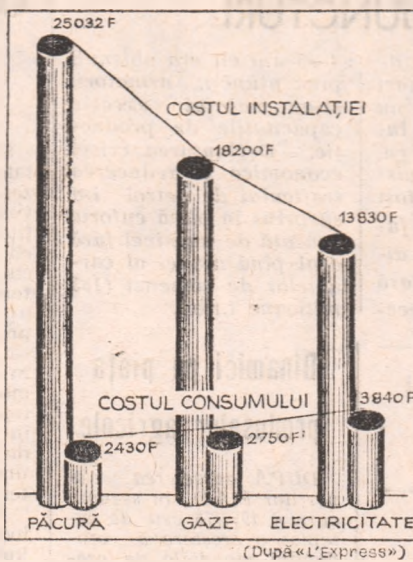

Repartitia acordurilor de cooperare pe ramuri ale industriei

1. Agricultură și industria alimentară — 4%.
2. Industria chimică — 17,5%.
3. Metalurgia — 7,4%.
4. Construcții de mijloace de transport — 14,4%.
5. Construcții de mașini-unelte — 5,4%.
6. Construcții de mașini cu caracter general (exclusiv mașinile-unelte) — 29,2%.
7. Industria electronică — 6%.
8. Producția de instalații energetice — 5%.
9. Industria ușoară — 6,7%.
10. Alte ramuri — 4,4%.

Economicitate în încălzirea imobilelor

SCUMPIREA diferiților combustibili a sporit și mai mult actualitatea problemei eficienței în încălzirea imobi-

lelor, domeniu care consumă astăzi 25% din energia utilizată în Franța. În ciuda costului relativ mai redus al instalațiilor pe care le necesită, încălzirea electrică are dezavantajul scumpetei consumului pe care-l presupune: ea consumă cu circa 30%, mai multă energie decât celelalte modalități curente de încălzire (cu păcură și cu gaze — vezi graficul). După unele date, pentru 1 kWh utilizat într-un imobil trebuie produși 3 kWh în centrală, restul reprezintă pierderi. Datorită acestui motiv, la propunerea Agenției pentru economii de energie, creată în 1974, autoritățile franceze au decis limitarea încălzirii electrice la 35% din locuințele noi care se construiesc în

Investiții în străinătate

INVESTIȚIILE efectuate în străinătate de firmele vest-germane, se ridică, la sfîrșitul primului semestru a.c., la aproape 50 miliarde dolari, cu 5 miliarde peste nivelul perioadei corespun-

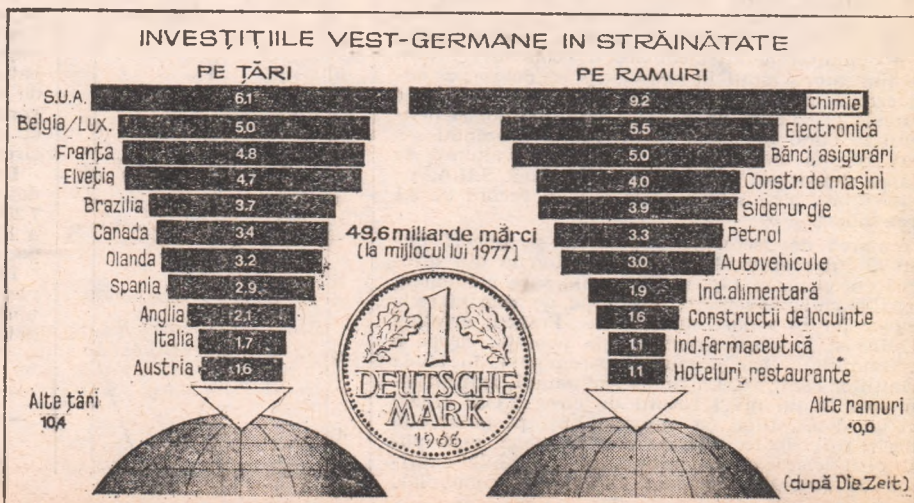
fiecare an (față de 40% în prezent). Epoca energiei electrice ieftine este de domeniul trecutului, afirmă ele.

R. D. G.: aplicarea analizei valorii

VALOAREA MATERIILOR PRIME și materialelor consumate anual în R. D. Germană (inclusiv circa 500 mii mc de material lemnos) pentru producerea de ambalaje, estimată anul trecut la aproximativ 3 miliarde mărci, este în continuă creștere. În această situație, atenția specialiștilor s-a îndreptat spre căile de economisire a materiilor prime, inclusiv pe calea analizei valorii.

O experiență reușită în acest domeniu, privind producția de lădițe pentru transportul fructelor și legumelor, este relatată de revista „Holzindustrie” (nr. 11/1976). Dacă anterior toți pereții lădițelor se fabricau cu o grosime de 3,2 mm, studiul a dus la concluzia că grosimea pereților laterali poate fi redusă pînă la 2,4 mm, fără a se afecta rezistența lădiței în cursul manipulării. La o producție anuală totală de 520 mii de lădițe se realizează o economie de 41 600 mărci, respectiv de 280 mc de plăci fibrolemnnoase (din care se pot executa pereții laterali pentru circa 170 mii de lădițe). În prezent, cercetătorii studiază posibilitățile de reducere a grosimii fundului lădițelor, antecalcul evidențiind că micșorarea acesteia de la 3,2 la 2,6 mm ar asigura economii anuale de peste 10 mii de mărci.

zătoare a anului trecut. Circa 70% dintre ele au luat calea țărilor capitaliste dezvoltate. Pe ramuri atracția cea mai mare asupra investitorilor vest-germani o exercită în continuare industria chimică, urmată de electrotehnica. Partea principală a investițiilor amintite constă din participări la întreprinderi străine deja existente.

UNITATEA DIALECTICĂ DINTRE POLITICA INTERNĂ ȘI EXTERNĂ A PARTIDULUI

(Urmare din pag. 5)

și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forță.

În deplină concordanță cu hotărârile Congresului al XI-lea al partidului, a căror justete a fost reconfirmată de Conferința Națională, România militează pentru întărirea colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, dezvoltă larg relațiile cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinierte, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduirea socială, inclusiv cu țările capitaliste dezvoltate, considerînd că participarea activă la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și culturale constituie o necesitate imperioasă pentru progresul economico-social, pentru pace și destindere.

La temelia relațiilor țării noastre cu alte state se află neclintit principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță. În consens cu aceste principii, cu idealurile care stau la baza însăși a orînduirii noastre socialiste, partidul și statul nostru militează activ pentru afirmarea drepturilor popoarelor de a fi stăpîne pe bogățiile naționale, pe destinele lor, de a se dezvolta libere și independente, fără nici un amestec din afară.

Preocupat de faptul că se adîncește decalajul între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare — moștenire grea lăsată de dominația imperialistă — partidul și statul nostru se pronunță consecvent pentru înfăptuirea unei noi ordini economice internaționale, bazată pe echitate și dreptate. Stăvilierea adîncirii decalajelor economice, dezvoltarea în ritm mai rapid a țărilor rămase în urmă care să se bazeze atît pe eforturi proprii, cît și pe o echitabilă cooperare internațională, frînarea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare și în primul rînd înfăptuirea dezarmării nucleare, încurajarea destinderii și garantarea securității tuturor statelor reprezintă un complex de obiective și măsuri unitare menite să contribuie la soluționarea problemelor interne și internaționale în mod democratic, în interesul tuturor popoarelor.

Așa cum s-a subliniat și la Conferința Națională a partidului, în fața popoarelor, a statelor stau în prezent probleme complicate, a căror soluționare necesită îndelungi și răbdătoare eforturi și tratative. Considerînd documentele de la Helsinki ca un tot unitar, partidul și statul nostru pun la Belgrad accentul pe măsurile concrete care să asigure înfăptuirea prevederilor acelor documente, măsuri efective de dezangajare militară. „**Punctul de vedere pe care îl promovăm consecvent în întreaga politică externă**, sublinia, în Raportul prezentat Conferinței Naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, **pornește de la dezvoltarea colaborării internaționale pe baza respectării dreptului suveran al fiecărui popor de a-și alege singur calea organizării economico-sociale, corespunzător voinței, intereselor și aspirațiilor sale vitale, fără nici un amestec din afară. În acest spirit considerăm că trebuie desfășurată reuniunea de la Belgrad.**”

În concluzie se poate spune că cine urmărește cu atenție procesul continuu de elaborare și aplicare a politicii partidului nostru, atît pe plan intern cît și extern, observă cu satisfacție și mîndrie că ea se bazează pe unitatea dialectică dintre știință și practică, fiind pătrunsă de dinamism, îndrăzneală și flexibilitate. În directivele și aprecierile politice ale partidului nostru pulsează din plin viața socială, actualitatea, luciditatea și realismul, preocuparea majoră pentru ca munca și viața cotidiană a maselor să se îmbunătățească, nivelul cunoașterii și conștiinței lor socialiste să se ridice, pentru ca eforturile eroice ale clasei muncitoare, clasa conducătoare a societății socialiste, ale țărănimii și intelectualității, ale tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate să se materializeze într-un trai din ce în ce mai bun, într-un nivel de civilizație și cultură tot mai elevat, într-o țară liberă și independentă care prin contribuția sa efectivă la cauza păcii și progresului social și-a cucerit un loc demn și un binemeritat prestigiu internațional.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării
Economice și Sociale. Institutul Central de
Cercetări Economice

Sumarul nr. 49 din 9 decembrie 1977

DOCUMENTELE CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI – GHID ÎN ACȚIUNE

- Opțiuni fundamentale pentru progresul și bunăstarea societății românești (Stere Gioga) 1
- Unitatea dialectică dintre politica internă și externă a partidului (prof. dr. Petru Pânzaru) 4
- Semnificațiile făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România (conf. dr. Virgil I. Ionescu) 6
- Preocuparea consecventă a partidului pentru perfecționarea mecanismului economic (dr. Cornel Iuga) 9
- Afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice la baza strategiei dezvoltării (prof. dr. Aurel Negucioiu) 12

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Exigențe ale investițiilor – scurtarea termenelor și atingerea rapidă a parametrilor proiectați (V. Boescu) 16
- Noile statute, cadrul superior de organizare și conducere a agriculturii cooperatiste (conf. dr. Petru Constantin) 18

CONDUCERE – ORGANIZARE

- Generalizarea experienței înaintate. Un instrument al eficienței: conducerea prin bugete (Gheorghe Florea) 20

DOCUMENTAR ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMINȚUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Mic dicționar economic. Planul național unic de dezvoltare economico-socială (conf. dr. Ana Gluvcov) 22

TEORII – IDEI

- Agricultura modernă în confruntare cu problemele energiei (I) (prof. Bucur Șchiopu) 23
- Școli, curente, economiști. Dilemele „economiei de piață” (dr. Ioan Cristescu) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale. Situația precară a alimentației pe glob reclamă măsuri urgente pentru creșterea producției agro-alimentare (Ion Barac) 27
- Tendințe – conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11–25, 71131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. – filiala sect. 1 București
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Semtelii”.

**MODERN!
ORIGINAL!
ELEGANT!**

**Iată atribute care
justifică bunele
aprecieri de care
se bucură pretu-
tindenii confec-
țiile pe a căror
etichetă este
menționată marca**

**ÎNTRINDERII
DE CONFEȚII —
BACĂU**

PROSPETEȚIME ȘI FRUMUSEȚE!

Dăruind PELOX,
dăruiți prospețime și frumusețe!

Produsele cosmetice din gama PELOX previn îmbătrânirea tenului; curăță, descongesează și tonifică epiderma. Realizate într-o concepție originală românească, PELOX conține extract lichid din nămolul de Techirghiol.

Gama PELOX este alcătuită din: loțiune tonică; emulsie hidratantă; 3 creme emoliente (de zi, de noapte și pentru zona sensibilă din jurul ochilor); șampon de tratament pentru păr; spumant de baie.

Seria completă de produse PELOX se găsește în magazinele comerțului de stat.

Cu prilejul LUNII CADOURILOR, oferiți celor dragi PELOX!

PELOX este mai mult decît un cadou,
PELOX este un apărător al prospețimii și frumuseții!

